

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం
॥ అష్టమః స్కంధః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

విషయసూచీ

1	ప్రథమోఽధ్యాయః	3
2	ద్వితీయోఽధ్యాయః	7
3	తృతీయోఽధ్యాయః	12
4	చతుర్థోఽధ్యాయః	18
5	పంచమోఽధ్యాయః	22
6	షష్ఠోఽధ్యాయః	29
7	సప్తమోఽధ్యాయః	34
8	అష్టమోఽధ్యాయః	41
9	నవమోఽధ్యాయః	47
10	దశమోఽధ్యాయః	51
11	ఏకాదశోఽధ్యాయః	58
12	ద్వాదశోఽధ్యాయః	64
13	త్రయోదశోఽధ్యాయః	71
14	చతుర్దశోఽధ్యాయః	75
15	పంచదశోఽధ్యాయః	77
16	షోడశోఽధ్యాయః	82
17	సప్తదశోఽధ్యాయః	89
18	అష్టాదశోఽధ్యాయః	94
19	ఏకోనవింశోఽధ్యాయః	99

20	వింశోఽధ్యాయః	104
21	ఏకవింశోఽధ్యాయః	109
22	ద్వావింశోఽధ్యాయః	114
23	త్రయోవింశోఽధ్యాయః	120
24	చతుర్వింశోఽధ్యాయః	124

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే ప్రథమోఽధ్యాయః ॥

రాజోవాచ

స్వాయంభువస్యేహ గురో వంశోఽయం విస్తరాచ్ఛ్రితః |

యత్ర విశ్వసృజాం సర్గో మనూనన్యాన్వదస్వ నః || 1 ||

1

యత్ర యత్ర హరేర్జన్మ కర్మాణి చ మహీయసః |

గృణంతి కవయో బ్రహ్మాంస్తాని నో వద శృణ్వతాం || 2 ||

2

యద్యస్మిన్నంతరే బ్రహ్మన్భగవాన్విశ్వభావనః |

కృతవాన్కురుతే కర్తా హ్యతీతేఽనాగతేఽద్య వా || 3 ||

3

ఋషిరువాచ

మనవోఽస్మిన్వ్యతీతాః షట్ కల్పే స్వాయంభువాదయః |

ఆద్యస్తే కథితో యత్ర దేవాదీనాం చ సంభవః || 4 ||

4

ఆకూత్యాం దేవహూత్యాం చ దుహిత్రోస్తస్య వై మనోః |

ధర్మజ్ఞానోపదేశార్థం భగవాన్పుత్రతాం గతః || 5 ||

5

కృతం పురా భగవతః కపిలస్యానువర్ణితం |

ఆఖ్యాస్యే భగవాన్యజ్ఞో యచ్ఛకార కురూద్వహ || 6 ||

6

విరక్తః కామభోగేషు శతరూపాపతిః ప్రభుః |

విస్మజ్య రాజ్యం తపసే సభార్యో వనమావిశత్ || 7 ||

7

- సునందాయాం వర్షశతం పదైకేన భువం స్పృశన్ |
తప్యమానస్తతో ఘోరమిదమన్వాహ భారత || 8 || 8
- మనురువాచ
యేన చేతయతే విశ్వం విశ్వం చేతయతే న యం |
యో జాగర్తి శయానేఽస్మిన్నాయం తం వేద వేద సః || 9 || 9
- ఆత్మావాస్యమిదం విశ్వం యత్ కించిజ్జగత్త్వాం జగత్ |
తేన త్యక్తేన భుంజీథా మా గృధః కస్యస్విద్ధనం || 10 || 10
- యం న పశ్యతి పశ్యంతం చక్షుర్యస్య న రిష్యతి |
తం భూతనిలయం దేవం సుపర్ణముపధావత || 11 || 11
- న యస్యాద్యంతౌ మధ్యం చ స్వః పరో నాంతరం బహిః |
విశ్వస్యామూని యద్ యస్మాద్ విశ్వం చ తదృతం మహత్ || 12 || 12
- స విశ్వకాయః పురుహూత ఈశః
సత్యః స్వయంజ్యోతిరజః పురాణః |
ధత్తేఽస్య జన్మాద్యజయాఽఽత్మశక్త్యా
తాం విద్యయోదస్య నిరీహ ఆస్తే || 13 || 13
- అథాగ్రే ఋషయః కర్మాణీహంతేఽకర్మహేతవే |
ఈహమానో హి పురుషః ప్రాయోఽనీహం ప్రపద్యతే || 14 || 14
- ఈహతే భగవానీశో న హి తత్ర విషజ్జతే |
ఆత్మలాభేన పూర్ణార్థో నావసీదంతి యేఽను తం || 15 || 15
- తమీహమానం నిరహంకృతం బుధం
నిరాశిషం పూర్ణమనన్యచోదితం |
న్యాంభిక్షయంతం నిజవర్తమసంస్థితం
ప్రభుం ప్రపద్యేఽఖిలధర్మభావనం || 16 || 16

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇతి మంత్రోపనిషదం వ్యాహరంతం సమాహితం ।

దృష్ట్వాసురా యాతుధానా జగ్ధుమభ్యద్రవన్ క్షుధా ॥ 17 ॥

17

తాంస్తథావసితాన్ వీక్ష్వ యజ్ఞః సర్వగతో హరిః ।

యామైః పరివృతో దేవైర్హత్వాశాసత్ త్రివిష్టపం ॥ 18 ॥

18

స్వారోచిషో ద్వితీయస్తు మనురగ్నేః సుతోఽభవత్ ।

ద్యుమత్సుషేణరోచిష్మత్ప్రముఖాస్తస్య చాత్మజాః ॥ 19 ॥

19

తత్రేంద్రో రోచనస్త్వాసీద్ దేవాశ్చ తుషితాదయః ।

ఊర్జస్తంభాదయః సప్త ఋషయో బ్రహ్మవాదినః ॥ 20 ॥

20

ఋషేస్తు వేదశిరసస్తుషితా నామ పత్న్యభూత్ ।

తస్యాం జజ్ఞే తతో దేవో విభురిత్యభివిశ్రుతః ॥ 21 ॥

21

అష్టాశీతిసహస్రాణి మునయో యే ధృతవ్రతాః ।

అన్యశిక్షన్యతం తస్య కౌమారబ్రహ్మచారిణః ॥ 22 ॥

22

తృతీయ ఉత్తమో నామ ప్రియవ్రతసుతో మనుః ।

పవనః సృంజయో యజ్ఞహోత్రాద్యాస్తత్సతా నృప ॥ 23 ॥

23

వసిష్ఠతనయాః సప్త ఋషయః ప్రమదాదయః ।

సత్యా వేదశ్రుతా భద్రా దేవా ఇంద్రస్తు సత్యజిత్ ॥ 24 ॥

24

ధర్మస్య సూనృతాయాం తు భగవాన్పురుషోత్తమః ।

సత్యసేన ఇతి ఖ్యాతో జాతః సత్యవ్రతైః సహ ॥ 25 ॥

25

సోఽనృతవ్రతదుఃశీలానసతో యక్షరాక్షసాన్ ।

భూతద్రుహో భూతగణాంస్త్వవధీత్ సత్యజిత్సఖః ॥ 26 ॥

26

- చతుర్థ ఉత్తమభ్రాతా మనుర్నామ్నా చ తామసః |
 పృథుః ఖ్యాతిర్నరః కేతురిత్యాద్యా దశ తత్సతాః || 27 || 27
- సత్యకా హరయో వీరా దేవాస్త్రిశిఖ ఈశ్వరః |
 జ్యోతిర్ధామాదయః సప్త ఋషయస్తామసేఽంతరే || 28 || 28
- దేవా వైధృతయో నామ విధృతేస్తనయా నృప |
 నష్టాః కాలేన యైర్వేదా విధృతాః స్వేన తేజసా || 29 || 29
- తత్రాపి జజ్ఞే భగవాన్హరిణ్యాం హరిమేధసః |
 హరిరిత్యాహృతో యేన గజేంద్రో మోచితో గ్రహాత్ || 30 || 30
- రాజోవాచ
 బాదరాయణ ఏతత్ తే శ్రోతుమిచ్ఛామహే వయం |
 హరిర్యథా గజపతిం గ్రాహగ్రస్తమమూముచత్ || 31 || 31
- తత్కథా సుమహాత్ పుణ్యం ధన్యం స్వస్త్వయనం శుభం |
 యత్ర యత్రోత్తమశ్లోకో భగవాన్గీయతే హరిః || 32 || 32
- సూత ఉవాచ
 పరీక్షితైవం స తు బాదరాయణిః
 ప్రాయోపవిష్టేన కథాసు చోదితః |
 ఉవాచ విప్రాః ప్రతినంద్య పార్థివం
 ముదా మునీనాం సదసి స్మ శృణ్వతాం || 33 || 33

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
 అష్టమస్కంధే మన్వంతరానుచరితే ప్రథమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఆసీద్ గిరివరో రాజంస్త్రికూట ఇతి విశ్రుతః ।

క్షీరోదేనావృతః శ్రీమాన్యోజనాయుతముచ్ఛ్రితః ॥ 1 ॥

34

తావతా విస్తృతః పర్యక్ త్రిభిః శృంగైః పయోనిధిం ।

దిశః ఖం రోచయన్నాస్తే రౌప్యాయసహిరణ్మయైః ॥ 2 ॥

35

అన్యైశ్చ కకుభః సర్వా రత్నధాతువిచిత్రితైః ।

నానాద్రుమలతాగుల్మైర్నిర్ఘోషైర్నిర్ధరాంభసాం ॥ 3 ॥

36

స చావనిజ్యమానాంఘ్రిః సమంతాత్ పయ ఉర్మిభిః ।

కరోతి శ్యామలాం భూమిం హరిన్మరకతాశ్మభిః ॥ 4 ॥

37

సిద్ధచారణగంధర్వవిద్యాధరమహోరగైః ।

కిన్నరైరప్సరోభిశ్చ క్రీడద్భిర్జుష్టకందరః ॥ 5 ॥

38

యత్ర సంగీతసన్నాదైర్నదధ్గుహమమర్షయా ।

అభిగర్జంతి హరయః శ్లాఘినః పరశంకయా ॥ 6 ॥

39

నానారణ్యపశువ్రాతసంకులద్రోణ్యలంకృతః ।

చిత్రద్రుమసురోద్యానకలకంఠవిహంగమః ॥ 7 ॥

40

- సరిత్సరోభిరచ్ఛోదైః పులినైర్మణివాలుకైః |
దేవస్త్రీమజ్జనామోదసౌరభాంబ్వనిలైర్యుతః || 8 || 41
- తస్య ద్రోణ్యాం భగవతో వరుణస్య మహాత్మనః |
ఉద్యానమృతుమన్నామ ఆక్రీడం సురయోషితాం || 9 || 42
- సర్వతోఽలంకృతం దివ్యైర్నిత్యం పుష్పఫలద్రుమైః |
మందారైః పారిజాతైశ్చ పాటలాశోకచంపకైః || 10 || 43
- చూతైః ప్రియాలైః పనసైరామైరామ్రాతకైరపి |
క్రముకైర్నాలికేరైశ్చ ఖర్జూరైర్బిజపూరకైః || 11 || 44
- మధూకైః సాలతాలైశ్చ తమాలైరసనార్జునైః |
అరిష్టోదుంబరప్లక్షైర్వటైః కింశుకచందనైః || 12 || 45
- పిచుమందైః కోవిదారైః సరలైః సురదారుభిః |
ద్రాక్షేక్షురంభాజంబూభిర్బదర్యక్షాభయామలైః || 13 || 46
- బిల్వైః కపిత్థైర్జంబీరైర్వృతో భల్లాతకాదిభిః |
తస్మిన్నరః సువిపులం లసత్కాంచనపంకజం || 14 || 47
- కుముదోత్పలకహ్లాశతపత్రశ్రియోర్జితం |
మత్తషట్పదనిర్ఘ్నం శకుంతైశ్చ కలస్వనైః || 15 || 48
- హంసకారండవాక్కిర్ణం చక్రాహ్వాః సారసైరపి |
జలకుక్కుటకోయష్టిదాత్యాహకులకూజితం || 16 || 49
- మత్స్యకచ్ఛపసంచారచలత్పద్మరజఃపయః |
కదంబవేతసనలనీపవంజులకైర్వృతం || 17 || 50
- కుందైః కురబకాశోకైః శిరీషైః కుటజేంగుదైః |
కుబ్జకైః స్వర్ణయూధీభిర్నాగపున్నాగజాతిభిః || 18 || 51

మల్లికాశతపత్రైశ్చ మాధవీజాలకాదిభిః |
శోభితం తీరజైశ్చాన్యైర్నిత్యర్తుభిరలం ద్రుమైః || 19 ||

52

తత్రైకదా తద్గిరికాననాశ్రయః
కరేణుభిర్వారణయూథపశ్చరన్ |
సకంటకాన్ కీచకవేణువేత్రవద్
విశాలగుల్మం ప్రరుజన్వనస్పతీన్ || 20 ||

53

యద్గంధమాత్రాద్ధరయో గజేంద్రా
వ్యాఘ్రాదయో వ్యాలమృగాః సఖిధ్ధాః |
మహోరగాశ్చాపి భయాద్ ద్రవంతి
సగౌరకృష్ణాః శరభాశ్చమర్యః || 21 ||

54

వృకా వరాహా మహిషర్క్షశల్యా
గోపుచ్ఛసాలావృకమర్కటాశ్చ |
అన్యత్ర క్షుద్రా హరిణాః శశాదయ -
శ్చరంత్యభీతా యదనుగ్రహేణ || 22 ||

55

స ఘర్మతప్తః కరిభిః కరేణుభి -
ర్వృతో మదచ్యుత్కలభైరనుద్రుతః |
గిరిం గరిష్ఠా పరితః ప్రకంపయన్
నిషేవ్యమాణోఽలికులైర్మదాశనైః || 23 ||

56

సరోఽనిలం పంకజరేణురూషితం
జిఘ్రన్విదూరాన్మదవిహ్వలేక్షణః |
వృతః స్వయూథేన తృషార్దితేన తత్
సరోవరాభ్యాశమథాగమద్ ద్రుతం || 24 ||

57

విగాహ్య తస్మిన్నమృతాంబు నిర్మలం
హేమారవిందోత్పలరేణువాసితం |

పపౌ నికామం నిజపుష్కరోద్ధృత -

మాత్మానమద్భిః స్సపయన్గతక్లమః || 25 ||

58

స్వపుష్కరేణోద్ధృతశీకరాంబుభి -

ర్నిపాయయన్సంస్సపయన్యథా గృహీ |

ఘృణీ కరేణూః కలభాంశ్చ దుర్మదో

నాచష్ట కృచ్ఛ్రం కృపణోఽజమాయయా || 26 ||

59

తం తత్ర కశ్చిన్నృప దైవచోదితో

గ్రాహో బలీయాంశ్చరణే రుషాగ్రహీత్ |

యదృచ్ఛయైవం వ్యసనం గతో గజో

యథాబలం సోఽతిబలో విచక్రమే || 27 ||

60

తథాఽఽతురం యూథపతిం కరేణవో

వికృష్యమాణం తరసా బలీయసా |

విచుక్రుశుర్దీనధియోఽపరే గజాః

పార్షణ్యగ్రహస్తారయితుం న చాశకన్ || 28 ||

61

నియుధ్యతోరేవమిభేంద్రనక్రయో -

ర్వికర్షతోరంతరతో బహిర్మథః |

సమాః సహస్రం వ్యగమన్ మహీపతే

సప్రాణయోశ్చిత్రమమంసతామరాః || 29 ||

62

తతో గజేంద్రస్య మనోబలౌజసాం

కాలేన దీర్ఘేణ మహానభూద్ వ్యయః |

వికృష్యమాణస్య జలేఽవసీదతో

విపర్యయోఽభూత్ సకలం జలౌకసః || 30 ||

63

ఇత్థం గజేంద్రః స యదాఽఽప సంకటం

ప్రాణస్య దేహీ వివశో యదృచ్ఛయా |

అపారయన్నాత్మవిమోక్షణే చిరం

దధ్యావిమాం బుద్ధిమథాభ్యపద్యత || 31 ||

64

న మామిమే జ్ఞాతయ ఆతురం గజాః

కుతః కరిణ్యః ప్రభవంతి మోచితుం |

గ్రాహేణ పాశేన విధాతురావృతో -

ఽప్యహం చ తం యామి పరం పరాయణం || 32 ||

65

యః కశ్చనేశో బలినోఽంతకోరగా -

త్ప్రచండవేగాదభిధావతో భృశం |

భీతం ప్రపన్నం పరిపాతి యద్భయా -

న్మృత్యుః ప్రధావత్యరణం తమీమహి || 33 ||

66

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

అష్టమస్కంధే మన్వంతరానువర్ణనే గజేంద్రోపాఖ్యానే ద్వితీయోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే తృతీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏవం వ్యవసితో బుద్ధ్యా సమాధాయ మనో హృది ।

జజాప పరమం జాప్యం ప్రాగ్జన్మన్యనుశిక్షితం ॥ 1 ॥

67

గజేంద్ర ఉవాచ

ఓం నమో భగవతే తస్మై యత ఏతచ్ఛిదాత్మకం ।

పురుషాయాదిబీజాయ పరేశాయాభిధీమహి ॥ 2 ॥

68

యస్మిన్నిదం యతశ్చేదం యేనేదం య ఇదం స్వయం ।

యోఽస్మాత్ పరస్మాచ్ఛ పరస్తం ప్రపద్యే స్వయంభువం ॥ 3 ॥

69

యః స్వాత్మనీదం నిజమాయయార్పితం

క్వచిద్ విభాతం క్వ చ తత్ తిరోహితం ।

అవిద్ధదృక్ సాక్ష్యభయం తదీక్షతే

స ఆత్మమూలోఽవతు మాం పరాత్పరః ॥ 4 ॥

70

కాలేన పంచత్వమితేషు కృత్స్నశో

లోకేషు పాలేషు చ సర్వహేతుషు ।

తమస్తదాఽఽసీద్ గహనం గభీరం

యస్తస్య పారేఽభివిరాజతే విభుః ॥ 5 ॥

71

న యస్య దేవా ఋషయః పదం విదు -

ర్జంతుః పునః కోఽర్హతి గంతుమీరితుం ।

యథా నటస్యాకృతిభిర్విచేష్టతో

దురత్యయానుక్రమణః స మావతు ॥ 6 ॥

72

దిదృక్షవో యస్య పదం సుమంగలం

విముక్తసంగా మునయః సుసాధవః ।

చరంత్యలోకవ్రతమవ్రణం వనే

భూతాత్మభూతాః సుహృదః స మే గతిః ॥ 7 ॥

73

న విద్యతే యస్య చ జన్మ కర్మ వా

న నామరూపే గుణదోష ఏవ వా ।

తథాపి లోకాప్యయసంభవాయ యః

స్వమాయయా తాన్యనుకాలమృచ్ఛతి ॥ 8 ॥

74

తస్మై నమః పరేశాయ బ్రహ్మణేఽనంతశక్తయే ।

అరూపాయోరురూపాయ నమ ఆశ్చర్యకర్మణే ॥ 9 ॥

75

నమ ఆత్మప్రదీపాయ సాక్షిణే పరమాత్మనే ।

నమో గిరాం విదూరాయ మనసశ్చేతసామపి ॥ 10 ॥

76

సత్త్వేన ప్రతిలభ్యాయ నైష్కర్మ్యేణ విపశ్చితా ।

నమః కైవల్యనాథాయ నిర్వాణసుఖసంవిదే ॥ 11 ॥

77

నమః శాంతాయ ఘోరాయ మూఢాయ గుణధర్మిణే ।

నిర్విశేషాయ సామ్యాయ నమో జ్ఞానఘనాయ చ ॥ 12 ॥

78

క్షేత్రజ్ఞాయ నమస్తుభ్యం సర్వాధ్యక్షాయ సాక్షిణే ।

పురుషాయాత్మమూలాయ మూలప్రకృతయే నమః ॥ 13 ॥

79

సర్వేంద్రియగుణద్రష్ట్రే సర్వప్రత్యయహేతవే |

అసతాచ్ఛాయయోక్తాయ సదాభాసాయ తే నమః || 14 ||

80

నమో నమస్తేఽఖిలకారణాయ

నిష్కారణాయాద్భుతకారణాయ |

సర్వాగమామ్నాయమహార్ణవాయ

నమోఽపవర్గాయ పరాయణాయ || 15 ||

81

గుణారణిచ్ఛన్నచిదూష్మపాయ

తక్షోభవిస్ఫూర్జితమానసాయ |

నైష్కర్మ్యభావేన వివర్జితాగమ -

స్వయంప్రకాశాయ నమస్కరోమి || 16 ||

82

మాదృక్ప్రపన్నపశుపాశవిమోక్షణాయ

ముక్తాయ భూరికరుణాయ నమోఽలయాయ |

స్వాంశేన సర్వతనుభృన్మనసి ప్రతీత -

ప్రత్యర్థశే భగవతే బృహతే నమస్తే || 17 ||

83

ఆత్మాత్మజాప్తగృహవిత్తజనేషు సక్తే -

ర్దుష్ప్రొపణాయ గుణసంగవివర్జితాయ |

ముక్తాత్మభిః స్వహృదయే పరిభావితాయ

జ్ఞానాత్మనే భగవతే నమ ఈశ్వరాయ || 18 ||

84

యం ధర్మకార్మార్థవిముక్తికామా

భజంత ఇష్టాం గతిమాప్నువంతి |

కిం త్వాసిషో రాత్యపి దేహమవ్యయం

కరోతు మేఽదభ్రదయో విమోక్షణం || 19 ||

85

ఏకాంతినో యస్య న కంచనార్థం

వాంఛంతి యే వై భగవత్ప్రపన్నాః |

అత్యద్భుతం తచ్ఛురితం సుమంగలం

గాయంత ఆనందసముద్రమగ్నాః || 20 ||

86

తమక్షరం బ్రహ్మ పరం పరేశ -

మవ్యక్తమాధ్యాత్మికయోగగమ్యం |

అతీంద్రియం సూక్ష్మమివాతిదూర -

మనంతమాద్యం పరిపూర్ణమీదే || 21 ||

87

యస్య బ్రహ్మాదయో దేవా వేదా లోకాశ్చరాచరాః |

నామరూపవిభేదేన ఫల్గ్వ్యా చ కలయా కృతాః || 22 ||

88

యథార్చిషోఽగ్నేః సవితుర్గభస్తయో

నిర్యాంతి సంయాంత్యసకృత్ స్వరోచిషః |

తథా యతోఽయం గుణసంప్రవాహో

బుద్ధిర్మనః ఖాని శరీరసర్గాః || 23 ||

89

స వై న దేవాసురమర్త్యతిర్యజ్ -

న స్త్రీ న షండో న పుమాన్ న జంతుః |

నాయం గుణః కర్మ న సన్న చాస -

న్నిషేధశేషో జయతాదశేషః || 24 ||

90

జిజీవిషే నాహమిహాముయా కి -

మంతర్బహిశ్చావృతయేభయోన్యా |

ఇచ్ఛామి కాలేన న యస్య విప్లవ -

స్తస్యాత్మలోకావరణస్య మోక్షం || 25 ||

91

సోఽహం విశ్వసృజం విశ్వమవిశ్వం విశ్వవేదసం |

విశ్వాత్మానమజం బ్రహ్మ ప్రణతోఽస్మి పరం పదం || 26 ||

92

- యోగరంధితకర్మాణో హృది యోగవిభావితే |
యోగినో యం ప్రపశ్యంతి యోగేశం తం నతోఽస్మృహం || 27 || 93
- నమో నమస్తుభ్యమసహ్యవేగ -
శక్తిత్రయాయాఖిలధీగుణాయ |
ప్రపన్నపాలాయ దురంతశక్తయే
కదింద్రియాణామనవాప్యవర్తమనే || 28 || 94
- నాయం వేద స్వమాత్మానం యచ్ఛక్త్యాహంధియా హతం |
తం దురత్యయమాహాత్మ్యం భగవంతమితోఽస్మృహం || 29 || 95
- శ్రీశుక ఉవాచ
ఏవం గజేంద్రముపవర్ణితనిర్విశేషం
బ్రహ్మాదయో వివిధలింగభిదాభిమానాః |
నైతే యదోపసస్పృశ్నిఖిలాత్మకత్వాత్
తత్రాఖిలామరమయో హరిరావిరాసీత్ || 30 || 96
- తం తద్వదార్త ముపలభ్య జగన్నివాసః
స్తోత్రం నిశమ్య దివిజైః సహ సంస్తువద్భిః |
ఛందోమయేన గరుడేన సముహ్యమాన -
శ్చక్రాయుధోఽభ్యగమదాశు యతో గజేంద్రః || 31 || 97
- సోఽంతఃసరస్యురుబలేన గృహీత ఆర్థో
దృష్ట్వా గరుత్మతి హరిం ఖ ఉపాత్తచక్రం |
ఉత్తిప్య సాంబుజకరం గిరమాహ కృచ్ఛా -
న్నారాయణాఖిలగురో భగవన్ నమస్తే || 32 || 98
- తం వీక్ష్య పీడితమజః సహసావతీర్య
సగ్రాహమాశు సరసః కృపయోజ్జహర |

గ్రాహద్ విపాటితముఖాదరిణా గజేంద్రం

సంపశ్యతాం హరిరమూముచదుస్త్రియాణాం || 33 ||

99

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే గజేంద్రమోక్షణే తృతీయోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

తదా దేవర్సిగంధర్వా బ్రహ్మేశానపురోగమాః ।

ముముచుః కుసుమాసారం శంసంతః కర్మ తద్ధరే ॥ 1 ॥

100

నేదుర్దుందుభయో దివ్యా గంధర్వా నన్మతుర్జగుః ।

ఋషయశ్చారణాః సిద్ధాస్తుష్టువుః పురుషోత్తమం ॥ 2 ॥

101

యోఽసౌ గ్రాహః స వై సద్యః పరమాశ్చర్యరూపధృక్ ।

ముక్తో దేవలశాపేన హూహూర్గంధర్వసత్తమః ॥ 3 ॥

102

ప్రణమ్య శిరసాధీశముత్తమశ్లోకమవ్యయం ।

అగాయత యశోధామ కీర్తన్యగుణసత్కథం ॥ 4 ॥

103

సోఽనుకంపిత ఈశేన పరిక్రమ్య ప్రణమ్య తం ।

లోకస్య పశ్యతో లోకం స్వమగాన్ముక్తకిల్బిషః ॥ 5 ॥

104

గజేంద్రో భగవత్స్పర్శాద్ విముక్తోఽజ్ఞానబంధనాత్ ।

ప్రాప్తో భగవతో రూపం పీతవాసాశ్చతుర్భుజః ॥ 6 ॥

105

స వై పూర్వమభూద్ రాజా పాండ్యో ద్రవిడసత్తమః ।

ఇంద్రద్యుమ్న ఇతి ఖ్యాతో విష్ణువ్రతపరాయణః ॥ 7 ॥

106

స ఏకదాఽఽరాధనకాల ఆత్మవాన్

గృహీతమౌనవ్రత ఈశ్వరం హరిం ।

జటాధరస్తాపస ఆఘ్రతోఽచ్యుతం

సమర్చయామాస కులాచలాశ్రమః ॥ 8 ॥

107

యదృచ్ఛయా తత్ర మహాయశా మునిః

సమాగమచ్ఛిష్యగణైః పరిశ్రితః ।

తం వీక్ష్య తూష్ణీమకృతార్హణాదికం

రహస్యపాసీనమృషిశ్చకోప హ ॥ 9 ॥

108

తస్మా ఇమం శాపమదాదసాధు -

రయం దురాత్మాకృతబుద్ధిరద్య ।

విప్రావమంతా విశతాం తమోఽంధం

యథా గజః స్తబ్ధమతిః స ఏవ ॥ 10 ॥

109

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏవం శప్త్యా గతోఽగస్త్యో భగవాన్ నృప సానుగః ।

ఇంద్రద్యుమ్నోఽపి రాజర్షిర్దిష్టం తదుపధారయన్ ॥ 11 ॥

110

ఆపన్నః కౌంజరీం యోనిమాత్మస్మృతివినాశినీం ।

హర్యర్చనానుభావేన యథజత్వేఽప్యనుస్మృతిః ॥ 12 ॥

111

ఏవం విమోక్ష్య గజయాథపమబ్జనాభ -

స్తేనాపి పార్షదగతిం గమితేన యుక్తః ।

గంధర్వసిద్ధవిబుధైరుపగీయమాన -

కర్మాద్భుతం స్వభవనం గరుడాసనోఽగాత్ ॥ 13 ॥

112

ఏతన్మహారాజ తవేరితో మయా

కృష్ణానుభావో గజరాజమోక్షణం ।

స్వర్గ్యం యశస్యం కలికల్మషాపహం

దుఃస్వప్ననాశం కురువర్య శృణ్వతాం || 14 ||

113

యథానుకీర్తయంత్యేతచ్ఛ్రేయస్కామా ద్విజాతయః |

శుచయః ప్రాతరుత్థాయ దుఃస్వప్నాద్యుపశాంతయే || 15 ||

114

ఇదమాహ హరిః ప్రీతో గజేంద్రం కురుసత్తమ |

శృణ్వతాం సర్వభూతానాం సర్వభూతమయో విభుః || 16 ||

115

శ్రీభగవానువాచ

యే మాం త్వాం చ సరశ్చేదం గిరికందరకాననం |

వేత్రకీచకవేణూనాం గుల్మాని సురపాదపాన్ || 17 ||

116

శృంగాణీమాని ధిష్ణ్యాని బ్రహ్మణో మే శివస్య చ |

క్షీరోదం మే ప్రియం ధామ శ్వేతద్వీపం చ భాస్వరం || 18 ||

117

శ్రీవత్సం కౌస్తుభం మాలాం గదాం కౌమోదకీం మమ |

సుదర్శనం పాంచజన్యం సుపర్ణం పతగేశ్వరం || 19 ||

118

శేషం చ మత్కలాం సూక్ష్మాం శ్రియం దేవీం మదాశ్రయాం |

బ్రహ్మణం నారదమృషిం భవం ప్రహ్లాదమేవ చ || 20 ||

119

మత్స్యకూర్మవరాహాద్వైరవతారైః కృతాని మే |

కర్మాణ్యనంతపుణ్యాని సూర్యం సోమం హుతాశనం || 21 ||

120

ప్రణవం సత్యమవ్యక్తం గోవిప్రాన్ ధర్మమవ్యయం |

దాక్షాయణీర్ధర్మపత్నీః సోమకశ్యపయోరపి || 22 ||

121

గంగాం సరస్వతీం నందాం కాలిందీం సితవారణం |

ద్రువం బ్రహ్మఋషీన్సప్త పుణ్యశ్లోకాంశ్చ మానవాన్ || 23 ||

122

ఉత్థాయాపరరాత్రాంతే ప్రయతాః సుసమాహితాః |

స్మరంతి మమ రూపాణి ముచ్యంతే హ్యేనసోఽఖిలాత్ || 24 ||

123

యే మాం స్తువంత్యనేనాంగ ప్రతిబుధ్య నిశాత్యయే |

తేషాం ప్రాణాత్యయే చాహం దదామి విమలాం మతిం || 25 ||

124

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇత్యాదిశ్య హృషీకేశః ప్రధ్మాయ జలజోత్తమం |

హర్షయన్విబుధానీకమారురోహ ఖగాధిపం || 26 ||

125

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

అష్టమస్కంధే గజేంద్రమోక్షణం నామ చతుర్థోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే పంచమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

రాజన్నుదితమేతత్ తే హరేః కర్మాఘనాశనం ।

గజేంద్రమోక్షణం పుణ్యం రైవతం త్వంతరం శృణు ॥ 1 ॥

126

పంచమో రైవతో నామ మనుస్తామససోదరః ।

బలివింధ్యాదయస్తస్య సుతా అర్జునపూర్వకాః ॥ 2 ॥

127

విభురింద్రః సురగణా రాజన్భూతరయాదయః ।

హిరణ్యరోమా వేదశిరా ఊర్ధ్వబాహ్వాదయో ద్విజాః ॥ 3 ॥

128

పత్నీ వికుంతా శుభ్రస్య వైకుంఠైః సురసత్తమైః ।

తయోః స్వకలయా జజ్ఞే వైకుంఠో భగవాన్స్వయం ॥ 4 ॥

129

వైకుంఠః కల్పితో యేన లోకో లోకనమస్కృతః ।

రమయా ప్రార్థ్యమానేన దేవ్యా తత్ప్రియకామ్యయా ॥ 5 ॥

130

తస్యానుభావః కథితో గుణాశ్చ పరమోదయాః ।

భౌమాన్ రేణూన్ విమమే యో విష్ణోర్వర్ణయేద్ గుణాన్ ॥ 6 ॥

131

షష్ఠశ్చ చక్షుషః పుత్రశ్చాక్షుషో నామ వై మనుః ।

పూరుపూరుషసుద్యుమ్నప్రముఖాశ్చాక్షుషాత్మజాః ॥ 7 ॥

132

- ఇంద్రో మంత్రద్రుమస్తత్ర దేవా ఆప్యాదయో గణాః |
మునయస్తత్ర వై రాజన్ష్టవిష్మద్వీరకాదయః || 8 || 133
- తత్రాపి దేవః సంభూత్యాం వైరాజస్యాభవత్ సుతః |
అజితో నామ భగవానంశేన జగతః పతిః || 9 || 134
- పయోధిం యేన నిర్మథ్య సురాణాం సాధితా సుధా |
భ్రమమాణోఽంభసి ధృతః కూర్మరూపేణ మందరః || 10 || 135
- రాజోవాచ
యథా భగవతా బ్రహ్మన్మథితః క్షీరసాగరః |
యదర్థం వా యతశ్చాద్రిం దధారాంబుచరాత్మనా || 11 || 136
- యథామృతం సురైః ప్రాప్తం కించాన్యదభవత్ తతః |
ఏతద్ భగవతః కర్మ వదస్వ పరమాద్భుతం || 12 || 137
- త్వయా సంకథ్యమానేన మహిమ్నా సాత్వతాం పతేః |
నాతితృప్యతి మే చిత్తం సుచిరం తాపతాపితం || 13 || 138
- సూత ఉవాచ
సంపృష్టో భగవానేవం ద్వైపాయనసుతో ద్విజాః |
అభినంద్య హరేర్వీర్యమభ్యాచష్టుం ప్రచక్రమే || 14 || 139
- శ్రీశుక ఉవాచ
యదా యుద్ధేఽసురైర్దేవా బాధ్యమానాః శితాయుధైః |
గతాసవో నిపతితా నోత్తిష్ఠేరన్న భూయశః || 15 || 140
- యదా దుర్వాససః శాపాత్ సేంద్రా లోకాస్తయో నృప |
నిఃశ్రీకాశ్చాభవంతత్ర నేశురిజ్యాదయః క్రియాః || 16 || 141

- నిశామ్యైతత్ సురగణా మహేంద్రవరుణాదయః |
నాధ్యగచ్ఛన్వయం మంత్రైర్మంత్రయంతో వినిశ్చయం || 17 || 142
- తతో బ్రహ్మసభాం జగ్ముర్మేరోర్మూర్ధని సర్వశః |
సర్వం విజ్ఞాపయాంచక్రుః ప్రణతాః పరమేష్ఠినే || 18 || 143
- స విలోక్యేంద్రవాయావదీన్ నిఃసత్త్వాన్విగతప్రభాన్ |
లోకానమంగలప్రాయానసురానయథా విభుః || 19 || 144
- సమాహితేన మనసా సంస్మరన్పురుషం పరం |
ఉవాచోత్ఫుల్లవదనో దేవాన్స భగవాన్పరః || 20 || 145
- అహం భవో యూయమథోఽసురాదయో
మనుష్యతిర్యగ్ద్యుమఘర్మజాతయః |
యస్యావతారాంశకలావిసర్జితా
వ్రజామ సర్వే శరణం తమవ్యయం || 21 || 146
- న యస్య వధ్యో న చ రక్షణీయో
నోపేక్షణీయాదరణీయపక్షః |
అథాపి సర్గస్థితిసంయమార్థం
ధత్తే రజఃసత్త్వతమాంసి కాలే || 22 || 147
- అయం చ తస్య స్థితిపాలనక్షణః
సత్త్వం జుషాణస్య భవాయ దేహినాం |
తస్మాద్ వ్రజామః శరణం జగద్గురుం
స్వానాం స నో ధాస్యతి శం సురప్రియః || 23 || 148
- శ్రీశుక ఉవాచ
ఇత్యాభాష్య సురాన్వేధాః సహ దేవైరరిందమ |
అజితస్య పదం సాక్షాజ్జగామ తమసః పరం || 24 || 149

తత్రాదృష్టస్వరూపాయ శ్రుతపూర్వాయ వై విభో |
స్తుతిమబ్రూత ధైవీభిర్గీర్భిస్త్యవహితేంద్రియః || 25 ||

150

బ్రహ్మోవాచ
అవిక్రియం సత్యమనంతమాద్యం
గుహశయం నిష్కలమప్రతర్క్యం |
మనోఽగ్రయానం వచసానిరుక్తం
నమామహే దేవవరం వరేణ్యం || 26 ||

151

విపశ్చితం ప్రాణమనోధియాత్మనా -
మర్థేంద్రియాభాసమనిద్రమవ్రణం |
ఛాయాతపౌ యత్ర న గృధ్రపక్షౌ
తమక్షరం ఖం త్రియుగం వ్రజామహే || 27 ||

152

అజస్య చక్రం త్వజయేర్యమాణం
మనోమయం పంచదశారమాశు |
త్రిణాభి విద్యుచ్ఛలమప్ష్టనేమి
యదక్షమాహుస్తమృతం ప్రపద్యే || 28 ||

153

య ఏకవర్ణం తమసః పరం త -
దలోకమవ్యక్తమనంతపారం |
ఆసాంచకారోపసుపర్ణమేన -
ముపాసతే యోగరథేన ధీరాః || 29 ||

154

న యస్య కశ్చాతితితర్తి మాయాం
యయా జనో ముహ్యతి వేద నార్థం |
తం నిర్జితాత్మాత్మగుణం పరేశం
నమామ భూతేషు సమం చరంతం || 30 ||

155

ఇమే వయం యత్ప్రియయైవ తన్వా
 సత్త్వేన సృష్టౌ బహిరంతరావిః |
 గతిం న సూక్ష్మామృషయశ్చ విద్యుహే
 కుతోఽసురాద్యా ఇతరప్రధానాః || 31 ||

156

పాదౌ మహీయం స్వకృతైవ యస్య
 చతుర్విధో యత్ర హి భూతసర్గః |
 స వై మహాపూరుష ఆత్మతంత్రః
 ప్రసీదతాం బ్రహ్మ మహావిభూతిః || 32 ||

157

అంభస్తు యద్రేత ఉదారవీర్యం
 సిద్ధ్యంతి జీవంతుత వర్ధమానాః |
 లోకాస్తయోఽథాఖిలలోకపాలాః
 ప్రసీదతాం బ్రహ్మ మహావిభూతిః || 33 ||

158

సోమం మనో యస్య సమామనంతి
 దివౌకసాం వై బలమంధ ఆయుః |
 ఈశో నగానాం ప్రజనః ప్రజానాం
 ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః || 34 ||

159

అగ్నిర్ముఖం యస్య తు జాతవేదా
 జాతః క్రియాకాండనిమిత్తజన్మా |
 అంతఃసముద్రేఽనుపచన్స్వధాతూన్
 ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః || 35 ||

160

యచ్ఛక్తురాసీత్ తరణిర్దేవయానం
 త్రయీమయో బ్రహ్మణ ఏష ధిష్ఠ్యం |
 ద్వారం చ ముక్తేరమృతం చ మృత్యుః
 ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః || 36 ||

161

ప్రాణాదభూద్ యస్య చరాచరాణాం

ప్రాణః సహో బలమోజశ్చ వాయుః |

అన్వాస్మ సమ్రాజమివానుగా వయం

ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః || 37 ||

162

శ్రోత్రాద్ దిశో యస్య హృదశ్చ ఖాని

ప్రజజ్ఞిరే ఖం పురుషస్య నాభ్యాః |

ప్రాణేంద్రియాత్మాసుశరీరకేతం

ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః || 38 ||

163

బలాన్మహేంద్రస్త్రిదశాః ప్రసాదా -

న్మన్యోర్గిరీశో ధిషణాద్ విరించః |

భేభ్యశ్చ ఛందాంస్యృషయో మేఢ్రతః కః

ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః || 39 ||

164

శ్రీర్వక్షసః పితరశ్చాయయాఽఽసన్

ధర్మః స్తనాదితరః పృష్ఠతోఽభూత్ |

ద్యౌర్యస్య శీర్షోఽప్సరసో విహారాత్

ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః || 40 ||

165

విప్రో ముఖం బ్రహ్మ చ యస్య గుహ్యం

రాజన్య ఆసీద్ భుజయోర్బలం చ |

ఊర్వోర్విడోజోఽంఘ్రిరవేదశూద్రౌ

ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః || 41 ||

166

లోభోఽధరాత్ ప్రీతిరుపర్యభూద్ ద్యుతి -

ర్షస్తః పశవ్యః స్పర్శేన కామః |

భ్రువోర్యమః పక్షభవస్తు కాలః

ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః || 42 ||

167

ద్రవ్యం వయః కర్మ గుణాన్విశేషం
యద్యోగమాయావిహితాన్వదంతి ।

యద్ దుర్విభావ్యం ప్రబుధాపబాధం
ప్రసీదతాం నః స మహావిభూతిః ॥ 43 ॥

168

నమోఽస్తు తస్మా ఉపశాంతశక్తయే
స్వారాజ్యలాభప్రతిపూరితాత్మనే ।

గుణేషు మాయారచితేషు వృత్తిభి -
ర్న సజ్జమానాయ నభస్వదూతయే ॥ 44 ॥

169

స త్వం నో దర్శయాత్మానమస్మత్కరణగోచరం ।
ప్రపన్నానాం దిదృక్షాణాం సస్మితం తే ముఖాంబుజం ॥ 45 ॥

170

తైస్తైః స్వేచ్ఛాధృతై రూపైః కాలే కాలే స్వయం విభో ।
కర్మ దుర్విషహం యన్నో భగవాంస్తత్ కరోతి హి ॥ 46 ॥

171

క్లేశభూర్యల్పసారాణి కర్మాణి విఫలాని వా ।
దేహీనాం విషయార్తానాం న తథైవార్పితం త్వయి ॥ 47 ॥

172

నావమః కర్మకల్పోఽపి విఫలాయేశ్వరార్పితః ।
కల్పతే పురుషస్యైష స హ్యత్మా దయితో హితః ॥ 48 ॥

173

యథా హి స్కంధశాఖానాం తరోర్మూలావసేచనం ।
ఏవమారాధనం విష్ణోః సర్వేషామాత్మనశ్చ హి ॥ 49 ॥

174

నమస్తుభ్యమనంతాయ దుర్వితర్యాత్మకర్మణే ।
నిర్గుణాయ గుణేశాయ సత్త్వస్థాయ చ సాంప్రతం ॥ 50 ॥

175

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే అమృతమథనే పంచమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే షష్ఠోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏవం స్తుతః సురగణైర్భగవాన్ హరిరీశ్వరః ।

తేషామావిరభూద్ రాజన్సహస్రాస్కౌదయద్యుతిః ॥ 1 ॥

176

తేనైవ మహసా సర్వే దేవాః ప్రతిహతేక్షణాః ।

నాపశ్యన్థం దిశః క్షోణిమాత్మానం చ కుతో విభుం ॥ 2 ॥

177

విరించో భగవాందృష్ట్వా సహ శర్వేణ తాం తనుం ।

స్వచ్ఛాం మరకతశ్యామాం కంజగర్భారుణేక్షణాం ॥ 3 ॥

178

తప్తహేమావదాతేన లసత్కౌశేయవాససా ।

ప్రసన్నచారుసర్వాంగీం సుముఖీం సుందరభ్రువం ॥ 4 ॥

179

మహామణికిరీటేన కేయూరాభ్యాం చ భూషితాం ।

కర్ణాభరణనిర్భాతకపోలశ్రీముఖాంబుజాం ॥ 5 ॥

180

కాంచీకలాపవలయహారనూపురశోభితాం ।

కౌస్తుభాభరణాం లక్ష్మీం బిభ్రతీం వనమాలినీం ॥ 6 ॥

181

సుదర్శనాదిభిః స్వాస్త్రైర్మూర్తిమద్భిరుపాసితాం ।

తుష్టావ దేవప్రవరః సశర్వః పురుషం పరం ।

సర్వామరగణైః సాకం సర్వాంగైరవనిం గతైః ॥ 7 ॥

182

బ్రహ్మోవాచ

అజాతజన్మస్థితిసంయమాయా -

గుణాయ నిర్వాణసుఖార్ణవాయ |

అణోరణిమ్నోఽపరిగణ్యధామ్నో

మహానుభావాయ నమో నమస్తే || 8 ||

183

రూపం తవైతత్ పురుషర్షభేజ్యం

శ్రేయోఽర్థిభిర్వైదికతాంత్రికేణ |

యోగేన ధాతః సహ నస్తిలోకాన్

పశ్యామ్యముష్మిన్ ను హ విశ్వమూర్తౌ || 9 ||

184

త్వయ్యగ్ర ఆసీత్ త్వయి మధ్య ఆసీత్

త్వయ్యంత ఆసీదిదమాత్మతంత్రే |

త్వమాదిరంతో జగతోఽస్య మధ్యం

ఘటస్య మృతేన్నైవ పరః పరస్మాత్ || 10 ||

185

త్వం మాయయాఽఽత్మాశ్రయయా స్వయేదం

నిర్మాయ విశ్వం తదనుప్రవిష్టః |

పశ్యంతి యుక్తా మనసా మనీషిణో

గుణవ్యవాయేఽప్యగుణం విపశ్చితః || 11 ||

186

యథాగ్నిమేధస్యమృతం చ గోషు

భువ్యన్నమంబూద్యమనే చ వృత్తిం |

యోగైర్మనుష్యా అధియంతి హి త్వాం

గుణేషు బుద్ధ్యా కవయో వదంతి || 12 ||

187

తం త్వాం వయం నాథ సముజ్జహానం

సరోజనాభాతిచిరేప్సితార్థం |

దృష్ట్వా గతా నిర్వృతిమద్య సర్వే

గజా దవార్తా ఇవ గాంగమంభః || 13 ||

188

స త్వం విధత్స్వాఖిలలోకపాలా

వయం యదర్థాస్తవ పాదమూలం |

సమాగతాస్తే బహిరంతరాత్మన్

కిం వాన్యవిజ్ఞాప్యమశేషసాక్షిణః || 14 ||

189

అహం గిరిత్రశ్చ సురాదయో యే

దక్షాదయోఽగ్నేరివ కేతవస్తే |

కిం వా విదామేశ పృథగ్విభాతా

విధత్స్వ శం నో ద్విజదేవమంత్రం || 15 ||

190

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏవం విరించాదిభిరీడితస్తద్

విజ్ఞాయ తేషాం హృదయం తథైవ |

జగాద జీమూతగభీరయా గిరా

బద్ధాంజలీన్సంవృతసర్వకారకాన్ || 16 ||

191

ఏక ఏవేశ్వరస్తస్మిన్నురకార్యే సురేశ్వరః |

విహర్తుకామస్తానాహ సముద్రోన్మథనాదిభిః || 17 ||

192

శ్రీభగవానువాచ

హంత బ్రహ్మన్నహో శంభో హే దేవా మమ భాషితం |

శృణుతావహితాః సర్వే శ్రేయో వః స్యాద్ యథా సురాః || 18 ||

193

యాత దానవదైతేయైస్తావత్ సంధిర్విధీయతాం |

కాలేనానుగృహీతైస్తైర్యవద్ వో భవ ఆత్మనః || 19 ||

194

- అరయోఽపి హి సంధేయాః సతి కార్యార్థగౌరవే |
అహిమూషికవద్ దేవా హ్యర్థస్య పదవీం గతైః || 20 || 195
- అమృతోత్పాదనే యత్నః క్రియతామవిలంబితం |
యస్య పీతస్య వై జంతుర్మృత్యుగ్రస్తోఽమరో భవేత్ || 21 || 196
- క్షిప్త్యా క్షీరోదధౌ సర్వా వీరుత్తృణలతౌషధీః |
మంథానం మందరం కృత్వా నేత్రం కృత్వా తు వాసుకిం || 22 || 197
- సహాయేన మయా దేవా నిర్మంథధ్వమతంద్రితాః |
క్లేశభాజో భవిష్యంతి దైత్యా యూయం ఫలగ్రహాః || 23 || 198
- యూయం తదనుమోదధ్వం యదిచ్ఛంత్యసురాః సురాః |
న సంరంభేణ సిద్ధ్యంతి సర్వేఽర్థాః సాంత్వయా యథా || 24 || 199
- న భేతవ్యం కాలకూటాద్ విషాజ్జలధిసంభవాత్ |
లోభః కార్యో న వో జాతు రోషః కామస్తు వస్తుషు || 25 || 200
- శ్రీశుక ఉవాచ
ఇతి దేవాన్సమాదిశ్య భగవాన్పురుషోత్తమః |
తేషామంతర్దధే రాజన్స్వచ్ఛందగతిరీశ్వరః || 26 || 201
- అథ తస్మై భగవతే నమస్కృత్య పితామహాః |
భవశ్చ జగ్రతుః స్వం స్వం ధామోపేయుర్బలిం సురాః || 27 || 202
- దృష్ట్వారీనప్యసంయత్తాంజాతక్షోభాన్స్వనాయకాన్ |
న్యషేధద్ దైత్యరాట్ శ్లోక్యః సంధివిగ్రహకాలవిత్ || 28 || 203
- తే వైరోచనిమాసీనం గుప్తం చాసురయాథపైః |
శ్రియా పరమయా జుష్టం జితాశేషముపాగమన్ || 29 || 204

- మహేంద్రః శ్లక్ష్యయా వాచా సాంత్యయిత్వా మహామతిః |
అభ్యభాషత తత్ సర్వం శిక్షితం పురుషోత్తమాత్ || 30 || 205
- తదరోచత దైత్యస్య తత్రాన్యే యేఽసురాధిపాః |
శంబరోఽరిష్టనేమిశ్చ యే చ త్రిపురవాసినః || 31 || 206
- తతో దేవాసురాః కృత్వా సంవిదం కృతసౌహృదాః |
ఉద్యమం పరమం చక్రరమృతార్థే పరంతప || 32 || 207
- తతస్తే మందరగిరిమోజసోత్పాట్య దుర్మదాః |
నదంత ఉదధిం నిన్యుః శక్తాః పరిఘబాహవః || 33 || 208
- దూరభారోద్వహశ్రాంతాః శక్రవైరోచనాదయః |
అపారయంతస్తం వోఢుం వివశా విజహుః పథి || 34 || 209
- నిపతన్స గిరిస్తత్ర బహూనమరదానవాన్ |
చూర్ణయామాస మహతా భారేణ కనకాచలః || 35 || 210
- తాంస్తథా భగ్నమనసో భగ్నబాహూరుకంధరాన్ |
విజ్ఞాయ భగవాంస్తత్ర బభూవ గరుడధ్వజః || 36 || 211
- గిరిపాతవినిష్ఠిష్ఠాన్విలోక్యామరదానవాన్ |
ఈక్షయా జీవయామాస నిర్జరాన్ నిర్వృణాన్యథా || 37 || 212
- గిరిం చారోప్య గరుడే హస్తేనైకేన లీలయా |
ఆరుహ్య ప్రయయావల్లిం సురాసురగణైర్వృతః || 38 || 213
- అవరోప్య గిరిం స్కంధాత్ సుపర్ణః పతతాం వరః |
యయౌ జలాంత ఉత్సృజ్య హరిణా స విసర్జితః || 39 || 214

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే అమృతమథనే మందరాచలానయనం నామ షష్ఠోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే సప్తమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

తే నాగరాజమామంత్ర్య ఫలభాగేన వాసుకిం ।

పరివీయ గిరౌ తస్మిన్ నేత్రమబ్ధిం ముదాన్వితాః ॥ 1 ॥

215

ఆరేభిరే సుసంయత్తా అమృతార్థం కురూద్వహ ।

హరిః పురస్తాజ్జగృహే పూర్వం దేవాస్తతోఽభవన్ ॥ 2 ॥

216

తన్నైచ్చన్ దైత్యపతయో మహాపురుషచేష్టితం ।

న గృష్ణామో వయం పుచ్చమహేరంగమమంగలం ॥ 3 ॥

217

స్వాధ్యాయశ్రుతసంపన్నాః ప్రఖ్యాతా జన్మకర్మభిః ।

ఇతి తూష్ణిం స్థితాందైత్యాన్ విలోక్య పురుషోత్తమః ।

స్మయమానో విసృజ్యగ్రం పుచ్చం జగ్రాహ సామరః ॥ 4 ॥

218

కృతస్థానవిభాగాస్త ఏవం కశ్యపనందనాః ।

మమంధుః పరమాయత్తా అమృతార్థం పయోనిధిం ॥ 5 ॥

219

మధ్యమానేఽర్థవే సోఽద్రిరనాధారో హ్యపోఽవిశత్ ।

ద్రియమాణోఽపి బలిభిర్గౌరవాత్ పాండునందన ॥ 6 ॥

220

తే సునిర్విణ్ణమనసః పరిష్లానముఖశ్రియః ।

ఆసన్ స్వపౌరుషే నష్టే దైవేనాతిబలీయసా ॥ 7 ॥

221

విలోక్య విఘ్నేశవిధిం తదేశ్వరో
 దురంతవీర్యోఽవితథాభిసంధిః |
 కృత్వా వపుః కాచ్ఛపమద్భుతం మహాత్
 ప్రవిశ్య తోయం గిరిముజ్జహార || 8 ||

222

తముత్థితం వీక్ష్య కులాచలం పునః
 సముత్థితా నిర్మథితుం సురాసురాః |
 దధార పృష్ఠేన స లక్షయోజన -
 ప్రస్తారిణా ద్వీప ఇవాపరో మహాన్ || 9 ||

223

సురాసురేంద్రైర్భుజవీర్యవేపితం
 పరిభ్రమంతం గిరిమంగ పృష్ఠతః |
 బిభ్రత్ తదావర్తనమాదికచ్ఛపో
 మేనేఽంగకంఢూయనమప్రమేయః || 10 ||

224

తథాసురానావిశదాసురేణ
 రూపేణ తేషాం బలవీర్యమీరయన్ |
 ఉద్ధీపయన్ దేవగణాంశ్చ విష్ణు -
 రైవేన నాగేంద్రమబోధరూపః || 11 ||

225

ఉపర్యగేంద్రం గిరిరాడివాన్య
 ఆక్రమ్య హస్తేన సహస్రబాహుః |
 తస్థౌ దివి బ్రహ్మభవేంద్రముఖ్యై -
 రభిష్టువద్భిః సుమనోఽభివృష్టః || 12 ||

226

ఉపర్యధశ్చాత్మని గోత్రనేత్రయోః
 పరేణ తే ప్రావిశతా సమేధితాః |
 మమంధురభిం తరసా మదోత్కటా
 మహాద్రిణా క్షోభితనక్రచక్రం || 13 ||

227

అహీంద్రసాహస్రకరోరదృజ్ముఖ -

శ్వాసాగ్నిధూమాహతవర్చసోఽసురాః |
పౌలోమకాలేయబలీల్వలాదయో
దవాగ్నిదగ్ధాః సరలా ఇవాభవన్ || 14 ||

228

దేవాంశ్చ తచ్ఛాప్తసశిఖాహతప్రభాన్
ధూమ్రాంబరస్తగ్వరకంచుకాననాన్ |

సమభ్యవర్షన్భగవద్వశా ఘనా
వపుః సముద్రోర్మ్యుపగూఢవాయవః || 15 ||

229

మధ్యమానాత్ తథా సింధోర్దేవాసురవరూఢపైః |
యదా సుధా న జాయేత నిర్మమంథాజితః స్వయం || 16 ||

230

మేఘశ్యామః కనకపరిధిః కర్ణవిద్యోతవిద్యు -

న్మూర్ధ్ని భ్రాజద్విలులితకచః స్తగ్ధరో రక్తనేత్రః |
జైత్రైర్దోర్భిర్జగదభయదైర్దందశూకం గృహీత్వా
మథ్నన్ మథ్నా ప్రతిగిరిరివాశోభతాథో ధృతాద్రిః || 17 ||

231

నిర్మథ్యమానాదుదధేరభూద్విషం

మహోల్బణం హాలహాలాహ్వామగ్రతః |
సంభ్రాంతమీనోన్మకరాహికచ్చపాత్
తిమిద్విపగ్రాహతిమింగిలాకులాత్ || 18 ||

232

తదుగ్రవేగం దిశి దిశ్యుపర్యథో

విసర్పదుత్సర్పదసహ్యమప్రతి |
భీతాః ప్రజా దుద్రువురంగ సేశ్వరా
అరక్ష్యమాణాః శరణం సదాశివం || 19 ||

233

విలోక్య తం దేవవరం త్రిలోక్యా
భవాయ దేవ్యాభిమతం మునీనాం |

ఆసీనమద్రావపవర్గహేతో -

స్తపో జుషాణం స్తుతిభిః ప్రణేముః || 20 ||

234

ప్రజాపతయ ఊచుః

దేవదేవ మహాదేవ భూతాత్మన్ భూతభావన |

త్రాహి నః శరణాపన్నాంస్త్రైలోక్యదహనాద్ విషాత్ || 21 ||

235

త్వమేకః సర్వజగత ఈశ్వరో బంధమోక్షయోః |

తం త్వామర్చంతి కుశలాః ప్రపన్నార్తిహరం గురుం || 22 ||

236

గుణమయ్యా స్వశక్త్యాస్య సర్గస్థిత్యప్యయాన్విభో |

ధత్సే యదా స్వదృగ్ భూమన్బ్రహ్మవిష్ణుశివాభిధాం || 23 ||

237

త్వం బ్రహ్మ పరమం గుహ్యం సదసద్భావభావనః |

నానాశక్తిభిరాభాతస్త్వమాత్మా జగదీశ్వరః || 24 ||

238

త్వం శబ్దయోనిర్జగదాదిరాత్మా

ప్రాణేంద్రియద్రవ్యగుణస్వభావః |

కాలః క్రతుః సత్యమృతం చ ధర్మ -

స్త్వయ్యక్షరం యత్ త్రివృదామనంతి || 25 ||

239

అగ్నిర్ముఖం తేఽఖిలదేవతాత్మా

క్షితిం విదుర్లోకభవాంఘ్రిపంకజం |

కాలం గతిం తేఽఖిలదేవతాత్మనో

దిశశ్చ కర్ణౌ రసనం జలేశం || 26 ||

240

నాభిర్నభస్తే శ్వసనం నభస్వాన్

సూర్యశ్చ చక్షూషి జలం స్మ రేతః |

పరావరాత్మాశ్రయణం తవాత్మా

సోమో మనో ద్యౌర్భగవంఛిరస్తే || 27 ||

241

కుక్షిః సముద్రా గిరయోఽస్థిసంఘా

రోమాణి సర్వౌషధివీరుధస్తే |

ఛందాంసి సాక్షాత్ తవ సప్త ధాతవ -

స్త్రయీమయాత్మన్ హృదయం సర్వధర్మః || 28 ||

242

ముఖాని పంచోపనిషదస్తవేశ

యైస్త్రీంశదష్టోత్తరమంత్రవర్గః |

యత్ తచ్చివాఖ్యం పరమార్థతత్త్వం

దేవ స్వయంజ్యోతిరవస్థితిస్తే || 29 ||

243

ఛాయా త్వధర్మోర్మిషు యైర్విసర్గో

నేత్రత్రయం సత్త్వరజస్తమాంసి |

సాంఖ్యాత్మనః శాస్త్రకృతస్తవేక్షా

ఛందోమయో దేవ ఋషిః పురాణః || 30 ||

244

న తే గిరిత్రాఖిలలోకపాల -

విరించవైకుంఠసురేంద్రగమ్యం |

జ్యోతిః పరం యత్ర రజస్తమశ్చ

సత్త్వం న యద్ బ్రహ్మ నిరస్తభేదం || 31 ||

245

కామాధ్వరత్రిపురకాలగరాద్యనేక -

భూతద్రుహః క్షపయతః స్తుతయే న తత్ తే |

యస్త్యంతకాల ఇదమాత్మకృతం స్వనేత్ర -

వహ్నిస్ఫులింగశిఖయా భసితం న వేద || 32 ||

246

యే త్వాత్మరామగురుభిర్హృది చింతితాంఘ్రి -

ద్వంద్వం చరంతముమయా తపసాభితప్తం |

కత్థంత ఉగ్రపురుషం నిరతం శ్మశానే

తే నూనమూతిమవిదంస్తవ హాతలజ్ఞాః || 33 ||

247

తత్ తస్య తే సదసతోః పరతః పరస్య

నాంజః స్వరూపగమనే ప్రభవంతి భూమ్నః |

బ్రహ్మాదయః కిముత సంస్తవనే వయం తు

తత్సర్గసర్గవిషయా అపి శక్తిమాత్రం || 34 ||

248

ఏతత్ పరం ప్రపశ్యామో న పరం తే మహేశ్వర |

మృడనాయ హి లోకస్య వ్యక్తిస్తేఽవ్యక్తకర్మణః || 35 ||

249

శ్రీశుక ఉవాచ

తద్వీక్ష్య వ్యసనం తాసాం కృపయా భృశపీడితః |

సర్వభూతసుహృద్ దేవ ఇదమాహ సతీం ప్రియాం || 36 ||

250

శివ ఉవాచ

అహో బత భవాన్యేతత్ ప్రజానాం పశ్య వైశసం |

క్షీరోదమధనోద్భూతాత్ కాలకూటాదుపస్థితం || 37 ||

251

ఆసాం ప్రాణపరీప్సానాం విధేయమభయం హి మే |

ఏతావాన్తి ప్రభోరథో యద్ దీనపరిపాలనం || 38 ||

252

ప్రాణైః స్వైః ప్రాణినః పాంతి సాధవః క్షణభంగురైః |

బద్ధవైరేషు భూతేషు మోహితేష్వాత్మమాయయా || 39 ||

253

పుంసః కృపయతో భద్రే సర్వాత్మా ప్రీయతే హరిః |

ప్రీతే హరౌ భగవతి ప్రీయేఽహం సచరాచరః |

తస్మాదిదం గరం భుంజే ప్రజానాం స్వస్తిరస్తు మే || 40 ||

254

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏవమామంత్ర్య భగవాన్భవానీం విశ్వభావనః |

తద్ విషం జగ్ధుమారేభే ప్రభావజ్ఞాన్వమోదత || 41 ||

255

తతః కరతలీకృత్య వ్యాపి హాలాహలం విషం ।

అభక్షయన్మహాదేవః కృపయా భూతభావనః ॥ 42 ॥

256

తస్యాపి దర్శయామాస స్వవీర్యం జలకల్మషః ।

యచ్ఛకార గలే నీలం తచ్చ సాధోర్విభూషణం ॥ 43 ॥

257

తప్యంతే లోకతాపేన సాధవః ప్రాయశో జనాః ।

పరమారాధనం తద్ధి పురుషస్యాఖిలాత్మనః ॥ 44 ॥

258

నిశమ్య కర్మ తచ్ఛంభోర్దేవదేవస్య మీధుషః ।

ప్రజా దాక్షాయణీ బ్రహ్మ వైకుంఠశ్చ శశంసిరే ॥ 45 ॥

259

ప్రస్కన్నం పిబతః పాణేర్యత్ కించిజ్జగృహుః స్మ తత్ ।

వృశ్చికాహివిషౌషధ్యో దందశూకాశ్చ యేఽపరే ॥ 46 ॥

260

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

అష్టమస్కంధే అమృతమథనే సప్తమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే అష్టమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

పీతే గరే వృషాంకేణ ప్రీతాస్తేఽమరదానవాః |

మమంధుస్తరసా సింధుం హవిర్ధానీ తతోఽభవత్ || 1 ||

261

తామగ్నిహోత్రీమృషయో జగృహుర్బృహ్మవాదినః |

యజ్ఞస్య దేవయానస్య మేధ్యాయ హవిషే నృప || 2 ||

262

తత ఉచ్చైఃశ్రవా నామ హయోఽభూచ్ఛంద్రపాండురః |

తస్మిన్బలిః స్పృహం చక్రే నేంద్ర ఈశ్వరశిక్షయా || 3 ||

263

తత ఐరావతో నామ వారణేంద్రో వినిర్గతః |

దంతైశ్చతుర్భిః శ్వేతాద్వైర్హరన్భగవతో మహిం || 4 ||

264

కౌస్తుభాఖ్యమభూద్ రత్నం పద్మరాగో మహోదధేః |

తస్మిన్హరిః స్పృహం చక్రే వక్షోఽలంకరణే మణౌ || 5 ||

265

తతోఽభవత్ పారిజాతః సురలోకవిభూషణం |

పూరయత్యర్థినో యోఽర్థైః శశ్వద్ భువి యథా భవాన్ || 6 ||

266

తతశ్చాప్సరసో జాతా నిష్కంఠ్యః సువాససః |

రమణ్యః స్వర్గిణాం వల్గుగతిలీలావలోకనైః || 7 ||

267

- తతశ్చావిరభూత్ సాక్షాచ్ఛ్రి రమా భగవత్పరా |
రంజయంతీ దిశః కాంత్యా విద్యుత్ సౌదామనీ యథా || 8 || 268
- తస్యాం చక్రుః స్పృహం సర్వే ససురాసురమానవాః |
రూపాదార్యవయోవర్ణమహిమాక్షిప్తచేతసః || 9 || 269
- తస్యా ఆసనమానిన్యే మహేంద్రో మహదద్భుతం |
మూర్తిమత్యః సరిచ్ఛ్రిష్టా హేమకుంభైర్జలం శుచి || 10 || 270
- ఆభిషేచనికా భూమిరాహరత్ సకలౌషధీః |
గావః పంచ పవిత్రాణి వసంతో మధుమాధవౌ || 11 || 271
- ఋషయః కల్పయాంచక్రురభిషేకం యథావిధి |
జగుర్భద్రాణి గంధర్వా నట్యశ్చ నన్యతుర్జగుః || 12 || 272
- మేఘా మృదంగపణవమురజానకగోముఖాన్ |
వ్యనాదయంఛంఖవేణువీణాస్తుములనిఃస్వనాన్ || 13 || 273
- తతోఽభిషిషిచుర్దేవీం శ్రియం పద్మకరాం సతీం |
దిగిభాః పూర్ణకలశైః సూక్తవాక్యైర్ద్విజేరితైః || 14 || 274
- సముద్రః పీతకౌశేయవాససీ సముపాహరత్ |
వరుణః స్రజం వైజయంతీం మధునా మత్తషట్పదాం || 15 || 275
- భూషణాని విచిత్రాణి విశ్వకర్మా ప్రజాపతిః |
హారం సరస్వతీ పద్మమజో నాగాశ్చ కుండలే || 16 || 276
- తతః కృతస్వస్త్రియనోత్పలస్రజం
నదద్ద్విరేఘం పరిగృహ్య పాణినా |
చచాల వక్త్రం సుకపోలకుండలం
సప్రీడహాసం దధతీ సుశోభనం || 17 || 277

స్తనద్వయం చాతికృశోదరీ సమం

నిరంతరం చందనకుంకుమోక్షితం ।

తతస్తతో నూపురవల్లుశింజితై -

ర్విసర్పతీ హేమలతేవ సా బభౌ ॥ 18 ॥

278

విలోకయంతీ నిరవద్యమాత్మనః

పదం ధ్రువం చావ్యభిచారిసద్గుణం ।

గంధర్వయక్షాసురసిద్ధచారణ -

త్రైవిష్టపేయాదిషు నాన్వవిందత ॥ 19 ॥

279

నూనం తపో యస్య న మన్యునిర్జయౌ

జ్ఞానం క్వచిత్ తచ్చ న సంగవర్జితం ।

కశ్చిన్మహాంతస్య న కామనిర్జయః

స ఈశ్వరః కిం పరతోవ్యపాశ్రయః ॥ 20 ॥

280

ధర్మః క్వచిత్ తత్ర న భూతసౌహృదం

త్యాగః క్వచిత్ తత్ర న ముక్తికారణం ।

వీర్యం న పుంసోఽస్త్యజవేగనిష్కృతం

న హి ద్వితీయౌ గుణసంగవర్జితః ॥ 21 ॥

281

క్వచిచ్ఛిరాయుర్న హి శీలమంగలం

క్వచిత్ తదప్యస్తి న వేద్యమాయుషః ।

యత్రోభయం కుత్ర చ సోఽప్యమంగలః

సుమంగలః కశ్చ న కాంక్షతే హి మాం ॥ 22 ॥

282

ఏవం విమృశ్యావ్యభిచారిసద్గుణై -

ర్వరం నిజైకాశ్రయతాగుణాశ్రయం ।

వస్త్రే వరం సర్వగుణైరపేక్షితం

రమా ముకుందం నిరపేక్షమీప్సితం ॥ 23 ॥

283

తస్యాంసదేశ ఉశతీం నవకంజమాలాం

మాద్యన్మధువ్రతవరూధగిరోపఘుష్టాం ।

తస్థా నిధాయ నికటే తదురః స్వధామ

సప్రీడహాసవికసన్నయనేన యాతా ॥ 24 ॥

284

తస్యాః శ్రియస్త్రిజగతో జనకో జనన్యా

వక్షోనివాసమకరోత్ పరమం విభూతేః ।

శ్రీః స్వాః ప్రజాః సకరుణేన నిరీక్షణేన

యత్ర స్థితైధయత సాధిపతీంస్త్రిలోకాన్ ॥ 25 ॥

285

శంఖతూర్యమృదంగానాం వాదిత్రాణాం పృథుః స్వనః ।

దేవానుగానాం సస్త్రీణాం నృత్యతాం గాయతామభూత్ ॥ 26 ॥

286

బ్రహ్మారుద్రాంగిరోముఖ్యాః సర్వే విశ్వసృజో విభుం ।

ఈడిరేఽవితథైర్మంత్రైస్తల్లింగైః పుష్పవర్షిణః ॥ 27 ॥

287

శ్రియా విలోకితా దేవాః సప్రజాపతయః ప్రజాః ।

శీలాదిగుణసంపన్నా లేభిరే నిర్వృతిం పరాం ॥ 28 ॥

288

నిఃసత్త్వా లోలుపా రాజన్ నిరుద్యోగా గతత్రపాః ।

యదా చోపేక్షితా లక్ష్మ్యా బభూవురైత్యదానవాః ॥ 29 ॥

289

అథాసీద్ వారుణీ దేవీ కన్యా కమలలోచనా ।

అసురా జగృహుస్తాం వై హరేరనుమతేన తే ॥ 30 ॥

290

అథోదధేర్మథ్యమానాత్ కాశ్యపైరమృతార్థిభిః ।

ఉదతిష్ఠన్మహారాజ పురుషః పరమాద్భుతః ॥ 31 ॥

291

దీర్ఘపీవరదోర్దండః కంబుగ్రీవోఽరుణేక్షణః ।

శ్యామలస్తరుణః స్రగ్వీ సర్వాభరణభూషితః ॥ 32 ॥

292

- పీతవాసా మహోరస్కః సుమృష్టమణికుండలః |
స్నిగ్ధకుంచితకేశాంతః సుభగః సింహవిక్రమః || 33 || 293
- అమృతాపూర్ణకలశం బిభ్రద్ వలయభూషితః |
స వై భగవతః సాక్షాద్విష్ణోరంశాంశసంభవః || 34 || 294
- ధన్వంతరిరితి ఖ్యాత ఆయుర్వేదదృగిజ్యభాక్ |
తమాలోక్యాసురాః సర్వే కలశం చామృతాభృతం || 35 || 295
- లిప్సంతః సర్వవస్తూని కలశం తరసాహరన్ |
నీయమానేఽసురైస్తస్మిన్కలశేఽమృతభాజనే || 36 || 296
- విషణ్ణమనసో దేవా హరిం శరణమాయయుః |
ఇతి తద్దైన్యమాలోక్య భగవాన్స్పృత్యకామకృత్ |
మా ఖిద్యత మిథోఽర్థం వః సాధయిష్యే స్వమాయయా || 37 || 297
- మిథః కలిరభూత్తేషాం తదర్థే తర్హచేతసాం |
అహం పూర్వమహం పూర్వం న త్వం న త్వమితి ప్రభో || 38 || 298
- దేవాః స్వం భాగమర్హంతి యే తుల్యాయాసహేతవః |
సత్రయాగ ఇవైతస్మిన్నేష ధర్మః సనాతనః || 39 || 299
- ఇతి సావన్ప్రత్యషేధన్వై దైతేయా జాతమత్సరాః |
దుర్బలాః ప్రబలాన్ రాజన్ గృహీతకలశాన్ ముహుః || 40 || 300
- ఏతస్మిన్నంతరే విష్ణుః సర్వోపాయవిదీశ్వరః |
యోషిద్రూపమనిర్దేశ్యం దధార పరమాద్భుతం || 41 || 301
- ప్రేక్షణీయోత్పలశ్యామం సర్వావయవసుందరం |
సమానకర్ణాభరణం సుకపోలోన్నసాననం || 42 || 302

నవయౌవననిర్వృత్తస్తనభారకృశోదరం ।

ముఖామోదానురక్తాలి ఝంకారోద్విగ్నలోచనం ॥ 43 ॥

303

బిభ్రత్ స్వకేశభారేణ మాలాముత్ఫల్లమల్లికాం ।

సుగ్రీవకంఠాభరణం సుభుజాంగదభూషితం ॥ 44 ॥

304

విరజాంబరసంవీతనితంబద్వీపశోభయా ।

కాంచ్యా ప్రవిలసద్వల్లుచలచ్ఛరణనూపురం ॥ 45 ॥

305

సవ్రీడస్మితవిక్షిప్తభూవిలాసావలోకనైః ।

దైత్యయాధపచేతఃసు కామముద్ధీపయన్ ముహూః ॥ 46 ॥

306

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే భగవన్మాయోపలంభనం నామ అష్టమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

తేఽన్యోన్యతోఽసురాః పాత్రం హరంతస్త్యక్తసౌహృదాః ।

క్షిపంతో దస్యధర్మాణ ఆయాంతీం దదృశుః స్త్రియం ॥ 1 ॥

307

అహో రూపమహో ధామ అహో అస్యా నవం వయః ।

ఇతి తే తామభిద్రుత్య పప్రచ్ఛర్జాతహృచ్చయాః ॥ 2 ॥

308

కా త్వం కంజపలాశాక్షి కుతో వా కిం చిక్రీర్షసి ।

కస్యాసి వద వామోరు మధ్నంతీవ మనాంసి నః ॥ 3 ॥

309

న వయం త్వామరైర్దైత్యైః సిద్ధగంధర్వచారణైః ।

నాస్పృష్టపూర్వాం జానీమో లోకేశైశ్చ కుతో నృభిః ॥ 4 ॥

310

నూనం త్వం విధినా సుభూః ప్రేషితాసి శరీరిణాం ।

సర్వేంద్రియమనఃప్రీతిం విధాతుం సఘృణేన కిం ॥ 5 ॥

311

సా త్వం నః స్పర్థమానానామేకవస్తుని మానిని ।

జ్ఞాతీనాం బద్ధవైరాణాం శం విధత్స్వ సుమధ్యమే ॥ 6 ॥

312

వయం కశ్యపదాయాదా భ్రాతరః కృతపౌరుషాః ।

విభజస్వ యథాన్యాయం నైవ భేదో యథా భవేత్ ॥ 7 ॥

313

ఇత్యుపామంత్రితో దైత్యైర్మాయా యోషిద్వపుర్వరిః |
ప్రహస్య రుచిరాపాంగైర్నిరీక్షన్నిదమబ్రవీత్ || 8 || 314

శ్రీభగవానువాచ
కథం కశ్యపదాయాదాః పుంశ్చల్యాం మయి సంగతాః |
విశ్వాసం పండితో జాతు కామినీషు న యాతి హి || 9 || 315

సాలావృకాణాం స్త్రీణాం చ సైవరిణీనాం సురద్విషః |
సఖ్యాన్యాహురనిత్యాని నూత్నం నూత్నం విచిన్వతాం || 10 || 316

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇతి తే క్షేలితైస్తస్యా ఆశ్వస్తమనసోఽసురాః |
జహసుర్భావగంభీరం దదుశ్చామృతభాజనం || 11 || 317

తతో గృహీత్వామృతభాజనం హరి -
ర్బభాష ఈషత్స్మితశోభయా గిరా |
యద్యభ్యుపేతం క్వ చ సాధ్వసాధు వా
కృతం మయా వో విభజే సుధామిమాం || 12 || 318

ఇత్యభివ్యాహృతం తస్యా ఆకర్ణ్యాసురపుంగవాః |
అప్రమాణవిదస్తస్యాస్తత్ తథేత్యన్వమంసత || 13 || 319

అథోపోష్య కృతస్నానా హుత్వా చ హవిషానలం |
దత్త్వా గోవిప్రభూతేభ్యః కృతస్వస్త్వయనా ద్విజైః || 14 || 320

యథోపజోషం వాసాంసి పరిధాయాహతాని తే |
కుశేషు ప్రావిశన్సర్వే ప్రాగ్రేష్వభిభూషితాః || 15 || 321

ప్రాఙ్ముఖేషూపవిష్టేషు సురేషు దితిజేషు చ |
ధూపామోదితశాలాయాం జుష్టాయాం మాల్యదీపకైః || 16 || 322

తస్యాం నరేంద్ర కరభోరురుశద్ధుకూల -

శ్రోణీతటాలసగతిర్మదవిహ్వలాక్షీ |

సా కూజతీ కనకనూపురశింజితేన

కుంభస్తనీ కలశపాణిరథావివేశ || 17 ||

323

తాం శ్రీసఖీం కనకకుండలచారుకర్ణ -

నాసాకపోలవదనాం పరదేవతాఖ్యాం |

సంవీక్ష్య సమ్ముముహురుత్స్మితవీక్షణేన

దేవాసురా విగలితస్తనపట్టికాంతాం || 18 ||

324

అసురాణాం సుధాదానం సర్పాణామివ దుర్నయం |

మత్వా జాతిన్యశంసానాం న తాం వ్యభజదచ్యుతః || 19 ||

325

కల్పయిత్వా పృథక్ పంక్తిరుభయేషాం జగత్పతిః |

తాంశ్చోపవేశయామాస స్వేషు స్వేషు చ పంక్తిషు || 20 ||

326

దైత్యాన్సహితకలశో వంచయన్నపసంచరైః |

దూరస్థాన్ పాయయామాస జరామృత్యుహరాం సుధాం || 21 ||

327

తే పాలయంతః సమయమసురాః స్వకృతం నృప |

తూష్ణీమాసన్మృతస్నేహః స్త్రీవివాదజుగుప్సయా || 22 ||

328

తస్యాం కృతాతిప్రణయాః ప్రణయాపాయకాతరాః |

బహుమానేన చాబధ్ధా నోచుః కించన విప్రియం || 23 ||

329

దేవలింగప్రతిచ్ఛన్నః స్వర్భానుర్దేవసంసది |

ప్రవిష్టః సోమమపిబచ్ఛంద్రార్కాభ్యాం చ సూచితః || 24 ||

330

చక్రేణ క్షురధారేణ జహోర పిబతః శిరః |

హరిస్తస్య కబంధస్తు సుధయాప్లావితోఽపతత్ || 25 ||

331

శిరస్త్యమరతాం నీతమజో గ్రహమచీక్ష్పత్ |
యస్తు పర్వణి చంద్రార్కావభిధావతి వైరధీః || 26 ||

332

పీతప్రాయేఽమృతే దేవైర్భగవాన్ లోకభావనః |
పశ్యతామసురేంద్రాణాం స్వం రూపం జగృహే హరిః || 27 ||

333

ఏవం సురాసురగణాః సమదేశకాల -
హేత్వర్థకర్మమతయోఽపి ఫలే వికల్పాః |
తత్రామృతం సురగణాః ఫలమంజసాఽఽపు -
ర్యత్పాదపంకజరజఃశ్రయణాన్న దైత్యాః || 28 ||

334

యద్ యుజ్యతేఽసువసుకర్మమనోవచోభి -
ర్దేహోత్మజాదిషు నృభిస్తదసత్ పృథక్త్వాత్ |
తైరేవ సద్ భవతి యత్ క్రియతేఽపృథక్త్వాత్
సర్వస్య తద్ భవతి మూలనిషేచనం యత్ || 29 ||

335

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే అమృతమథనే నవమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే దశమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇతి దానవదైతేయా నావిందన్నమృతం నృప |

యుక్తాః కర్మణి యత్తాశ్చ వాసుదేవపరాజ్ముఖాః || 1 ||

336

సాధయిత్వామృతం రాజన్పాయయిత్వా స్వకాన్సురాన్ |

పశ్యతాం సర్వభూతానాం యయౌ గరుడవాహనః || 2 ||

337

సపత్నానాం పరామృద్ధిం దృష్ట్వా తే దితినందనాః |

అమృష్యమాణా ఉత్పేతుర్దేవాన్ప్రత్యుద్యతాయుధాః || 3 ||

338

తతః సురగణాః సర్వే సుధయా పీతయైధితాః |

ప్రతిసంయుయుధుః శస్త్రైర్నారాయణపదాశ్రయాః || 4 ||

339

తత్ర దైవాసురో నామ రణః పరమదారుణః |

రోధస్యదన్వతో రాజంస్తుములో రోమహర్షణః || 5 ||

340

తత్రాన్యోన్యం సపత్నాస్తే సంరబ్ధమనసో రణే |

సమాసాద్యాసిభిర్బాణైర్నిజఘ్నుర్వివిధాయుధైః || 6 ||

341

శంఖతూర్యమృదంగానాం భేరీడమరిణాం మహాన్ |

హస్త్యశ్వరథపత్తీనాం నదతాం నిస్వనోఽభవత్ || 7 ||

342

- రథినో రథిభిస్తత్ర పత్తిభిః సహ పత్తయః |
హయా హయైరిభాశ్చేభైః సమసజ్జంత సంయుగే || 8 || 343
- ఉష్ణైః కేచిదిభైః కేచిదపరే యుయుధుః ఖరైః |
కేచిద్ గౌరమృగైర్మక్షేర్ద్విపిభిర్హరిభిర్భటాః || 9 || 344
- గృధ్రైః కంకైర్బకైరన్యే శ్యేనభాసైస్తిమింగిలైః |
శరభైర్మహిషైః ఖడ్గైర్గోవుషైర్గవయారుణైః || 10 || 345
- శివాభిరాఖుభిః కేచిత్ కృకలాసైః శశైర్నరైః |
బస్తైరేకే కృష్ణసారైర్నంసైరన్యే చ సూకరైః || 11 || 346
- అన్యే జలస్థలఖగైః సత్త్వైర్వికృతవిగ్రహైః |
సేనయోరుభయో రాజన్వివిశుస్తేఽగ్రతోఽగ్రతః || 12 || 347
- చిత్రధ్వజపటై రాజన్నాతపత్రైః సితామలైః |
మహాధన్వైర్వజ్రదండైర్వ్యజనైర్బార్హచామరైః || 13 || 348
- వాతోద్ధూతోత్తరోష్ఠీషైరర్చిర్భిర్వర్మభూషణైః |
స్ఫురద్భిర్విశదైః శస్త్రైః సుతరాం సూర్యరశ్మిభిః || 14 || 349
- దేవదానవవీరాణాం ధ్వజిన్యౌ పాండునందన |
రేజతుర్ద్విరమాలాభిర్యాదసామివ సాగరౌ || 15 || 350
- వైరోచనో బలిః సంఖ్యే సోఽసురాణాం చమూపతిః |
యానం వైహాయసం నామ కామగం మయనిర్మితం || 16 || 351
- సర్వసాంగ్రామికోపేతం సర్వాశ్చర్యమయం ప్రభో |
అప్రతర్క్యమనిర్దేశ్యం దృశ్యమానమదర్శనం || 17 || 352
- ఆస్థితస్తద్ విమానార్ద్రం సర్వానీకాధిపైర్వృతః |
వాలవ్యజనచత్రాగ్ర్యై రేజే చంద్ర ఇవోదయే || 18 || 353

- తస్యాసన్నర్వతో యానైర్యూథానాం పతయోఽసురాః |
నముచిః శంబరో బాణో విప్రచిత్తిరయోముఖః || 19 || 354
- ద్విమూర్ధా కాలనాభోఽథ ప్రహేతిర్హేతిరిల్వలః |
శకునిర్భూతసంతాపో వజ్రదంష్ట్రో విరోచనః || 20 || 355
- హయగ్రీవః శంకుశిరాః కపిలో మేఘదుందుభిః |
తారకశ్చక్రదృక్ శుంభో నిశుంభో జంభ ఉత్కలః || 21 || 356
- అరిష్టోఽరిష్టనేమిశ్చ మయశ్చ త్రిపురాధిపః |
అన్యే పౌలోమకాలేయా నివాతకవచాదయః || 22 || 357
- అలబ్ధభాగాః సోమస్య కేవలం క్లేశభాగినః |
సర్వ ఏతే రణముఖే బహుశో నిర్జితామరాః || 23 || 358
- సింహనాదాన్విముంచంతః శంఖాందధ్మర్మహారవాన్ |
దృష్ట్వా సపత్నానుత్సిక్తాన్బలభిత్ కుపితో భృశం || 24 || 359
- ఐరావతం దిక్కురిణమారూఢః శుశుభే స్వరాట్ |
యథా ప్రవత్ప్రసవణముదయాద్రిమహర్పతిః || 25 || 360
- తస్యాసన్నర్వతో దేవా నానావాహధ్వజాయుధాః |
లోకపాలాః సహ గణైర్వాయ్వగ్నివరుణాదయః || 26 || 361
- తేఽన్యోన్యమభిసంసృత్య క్షిపంతో మర్మభిర్మిథః |
ఆహ్వాయంతో విశంతోఽగ్రే యుయుధుర్ద్వంద్వయోధినః || 27 || 362
- యుయోధ బలిరింద్రేణ తారకేణ గుహోఽస్యత |
వరుణో హేతినాయుధ్యన్మిత్రో రాజన్ప్రహేతినా || 28 || 363
- యమస్తు కాలనాభేన విశ్వకర్మా మయేన వై |
శంబరో యుయుధే త్వష్ట్రా సవిత్రా తు విరోచనః || 29 || 364

- అపరాజితేన నముచిరశ్వినౌ వృషపర్వణా |
సూర్యో బలిసుతైర్దేవో బాణజ్యేష్ఠైః శతేన చ || 30 || 365
- రాహుణా చ తథా సోమః పులోమ్నా యుయుధేఽనిలః |
నిశుంభశుంభయోర్దేవీ భద్రకాలీ తరస్వినీ || 31 || 366
- వృషాకపిస్తు జంభేన మహిషేణ విభావసుః |
ఇల్వలః సహ వాతాపిర్బ్రహ్మపుత్రైరరిందమ || 32 || 367
- కామదేవేన దుర్మర్ష ఉత్కలో మాతృభిః సహ |
బృహస్పతిశ్చోశనసా నరకేణ శనైశ్చరః || 33 || 368
- మరుతో నివాతకవచైః కాలేయైర్వసవోఽమరాః |
విశ్వేదేవాస్తు పౌలోమై రుద్రాః క్రోధవశైః సహ || 34 || 369
- త ఏవమాజావసురాః సురేంద్రా
ద్వంద్వేన సంహత్య చ యుధ్యమానాః |
అన్యోన్యమాసాద్య నిజఘ్నురోజసా
జిగీషవస్తీక్ష్ణశరాసితోమరైః || 35 || 370
- భుశుండిభిశ్చక్రగదర్షి పట్టిశైః
శక్త్యల్పక్షైః ప్రాసపరశ్వధైరపి |
నిస్త్రింశభల్తైః పరిఘైః సముద్గరైః
సభిందిపాలైశ్చ శిరాంసి చిచ్ఛిదుః || 36 || 371
- గజాస్తురంగాః సరథాః పదాతయః
సారోహవాహా వివిధా విఖండితాః |
నికృత్తబాహూరుశిరోధరాంఘ్రయ -
శ్చిన్నధ్వజేష్వాసతనుత్రభూషణాః || 37 || 372

తేషాం పదాఘాతరథాంగచూర్ణితా -

దాయోధనాదుల్బుణ ఉత్థితస్తదా |

రేణుర్ద్దిశః ఖం ద్యుమణిం చ ఛాదయన్

న్యవర్తతాస్సక్కుతిభిః పరిప్లుతాత్ || 38 ||

373

శిరోభిరుద్ధూతకిరీటకుండలైః

సంరంభదృగ్భిః పరిదష్టదచ్ఛదైః |

మహాభుజైః సాభరణైః సహాయుధైః

సా ప్రాస్తృతా భూః కరభోరుభిర్బభౌ || 39 ||

374

కబంధాస్తత్ర చోత్పేతుః పతితస్వశిరోఽక్షిభిః |

ఉద్యతాయుధదోర్దండైరాధావంతో భటాన్ మృధే || 40 ||

375

బలిర్మహేంద్రం దశభిస్త్రిభిరైరావతం శరైః |

చతుర్భిశ్చతురో వాహానేకేనారోహమార్చ్ఛయత్ || 41 ||

376

స తానాపతతః శక్రస్తావద్భిః శీఘ్రవిక్రమః |

చిచ్ఛేద నిశితైర్బలైరసంప్రాప్తాన్తసన్నివ || 42 ||

377

తస్య కర్మోత్తమం వీక్ష్య దుర్మర్షః శక్తిమాదదే |

తాం జ్వలంతీం మహోల్కాభాం హస్తస్థామచ్ఛినద్ధరిః || 43 ||

378

తతః శూలం తతః ప్రాసం తతస్తోమరమృష్టయః |

యద్ యచ్ఛస్తం సమాదద్యాత్సర్వం తదచ్ఛినద్ విభుః || 44 ||

379

ససర్జాథాసురీం మాయామంతర్ధానగతోఽసురః |

తతః ప్రాదురభూచ్చైలః సురానీకోపరి ప్రభో || 45 ||

380

తతో నిపేతుస్తరవో దహ్యమానా దవాగ్నినా |

శిలాః సటంకశిఖరాశ్చార్ణయంత్యో ద్విషద్బలం || 46 ||

381

- మహోరగాః సముత్పేతుర్దందశూకాః సవృశ్చికాః |
సింహవ్యాఘ్రవరాహశ్చ మర్దయంతో మహాగజాన్ || 47 || 382
- యాతుధాన్యశ్చ శతశః శూలహస్తా వివాససః |
భింధి భింధీతి వాదిన్యస్తథా రక్షోగణాః ప్రభో || 48 || 383
- తతో మహాఘనా వ్యోమ్ని గంభీరపరుషస్వనాః |
అంగరాన్ముముచుర్వాతైరాహతాః స్తనయిత్నవః || 49 || 384
- సృష్టో దైత్యేన సుమహాన్వహ్నిః శ్వసనసారథిః |
సాంవర్తక ఇవాత్యుగ్రో విబుధధ్వజినీమధాక్ || 50 || 385
- తతః సముద్ర ఉద్వేలః సర్వతః ప్రత్యదృశ్యత |
ప్రచండవాతైరుద్ధూతతరంగావర్తభీషణః || 51 || 386
- ఏవం దైత్యైర్మహామాయైరలక్ష్మ్యగతిభీషణైః |
సృజ్యమానాసు మాయాసు విషేదుః సురసైనికాః || 52 || 387
- న తత్ప్రతివిధిం యత్ర విదురింద్రాదయో నృప |
ధ్యాతః ప్రాదురభూత్ తత్ర భగవాన్విశ్వభావనః || 53 || 388
- తతః సుపర్ణాంసకృతాంఘ్రిపల్లవః
పిశంగవాసా నవకంజలోచనః |
అదృశ్యతాష్టాయుధబాహురుల్లస -
చ్చీకౌస్తుభానర్ఘ్యకిరీటకుండలః || 54 || 389
- తస్మిన్ప్రవిష్టేఽసురకూటకర్మజా
మాయా వినేశుర్మహినా మహీయసః |
స్వప్నో యథా హి ప్రతిబోధ ఆగతే
హరిస్మృతిః సర్వవిపద్విమోక్షణం || 55 || 390

దృష్ట్వా మృధే గరుడవాహమిభారివాహ
 ఆవిధ్య శూలమహినోదథ కాలనేమిః |
 తల్లీలయా గరుడమూర్ధ్ని పతద్ గృహీత్వా
 తేనాహనన్పుప సవాహమరిం త్ర్యధీశః || 56 ||

391

మాలీ సుమాల్యతిబలౌ యుధి పేతతుర్య -
 చ్చక్రేణ కృత్తశిరసావథ మాల్యవాంస్తం |
 ఆహత్య తిగ్మగదయాహనదండజేంద్రం
 తావచ్ఛిరోఽచ్ఛినదరేర్నదతోఽరిణాఽఽద్యః || 57 ||

392

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
 అష్టమస్కంధే దేవాసురసంగ్రామే దశమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

అథో సురాః ప్రత్యుపలబ్ధచేతసః

పరస్య పుంసః పరయానుకంపయా ।

జఘ్నుర్భృశం శక్రసమీరణాదయ -

స్తాంస్తాన్తణే యైరభిసంహతాః పురా ॥ 1 ॥

393

వైరోచనాయ సంరభ్యో భగవాన్పాకశాసనః ।

ఉదయచ్ఛద్ యదా వజ్రం ప్రజా హాహేతి చుక్తుశుః ॥ 2 ॥

394

వజ్రపాణిస్తమాహేదం తిరస్కృత్య పురఃస్థితం ।

మనస్వినం సుసంపన్నం విచరంతం మహామృధే ॥ 3 ॥

395

నటవన్మాథ మాయాభిర్మాయేశాన్ నో జిగీషసి ।

జిత్వా బాలాన్ నిబద్ధాక్షాన్ నటో హరతి తద్ధనం ॥ 4 ॥

396

ఆరురుక్షంతి మాయాభిరుత్సిస్సృప్సంతి యే దివం ।

తాంద్రస్యాన్విధునోమృజ్ఞాన్పూర్వస్మాచ్ఛ పదాదధః ॥ 5 ॥

397

సోఽహం దుర్మాయినస్తేఽద్య వజ్రేణ శతపర్వణా ।

శిరో హరిష్యే మందాత్మన్వటస్వ జ్ఞాతిభిః సహ ॥ 6 ॥

398

బలిరువాచ

సంగ్రామే వర్తమానానాం కాలచోదితకర్మణాం |

కీర్తిర్జయోఽజయో మృత్యుః సర్వేషాం స్యురనుక్రమాత్ || 7 ||

399

తదిదం కాలరశనం జనాః పశ్యంతి సూరయః |

న హృష్యంతి న శోచంతి తత్ర యూయమపండితాః || 8 ||

400

న వయం మన్యమానానామాత్మానం తత్ర సాధనం |

గిరో వః సాధుశోచ్యానాం గృష్ణీమో మర్మతాడనాః || 9 ||

401

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇత్యాక్షిప్య విభుం వీరో నారాచైర్వీరమర్దనః |

ఆకర్ణపూర్ణైరహనదాక్షేపైరాహతం పునః || 10 ||

402

ఏవం నిరాకృతో దేవో వైరిణా తథ్యవాదినా |

నామృష్యత్ తదధిక్షేపం తోత్రాహత ఇవ ద్విపః || 11 ||

403

ప్రాహరత్ కులిశం తస్మా అమోఘం పరమర్దనః |

సయానో న్యపతద్ భూమౌ చిన్నపక్ష ఇవాచలః || 12 ||

404

సఖాయం పతితం దృష్ట్వా జంభో బలిసఖః సుహృత్ |

అభ్యయాత్ సౌహృదం సఖ్యుర్హతస్యాపి సమాచరన్ || 13 ||

405

స సింహవాహ ఆసాద్య గదాముద్యమ్య రంహసా |

జత్రావతాడయచ్ఛక్తం గజం చ సుమహాబలః || 14 ||

406

గదాప్రహరవ్యధితో భృశం విహ్వలితో గజః |

జానుభ్యాం ధరణీం స్పృష్ట్వా కశ్మలం పరమం యయౌ || 15 ||

407

తతో రథో మాతలినా హరిభిర్దశశతైర్వృతః |

ఆనీతో ద్విపముత్సృజ్య రథమారురుహే విభుః || 16 ||

408

- తస్య తత్ పూజయన్ కర్మ యంతుర్దానవసత్తమః |
శూలేన జ్వలతా తం తు స్మయమానోఽహనన్మృధే || 17 || 409
- సేహే రుజం సుదుర్మర్షాం సత్త్వమాలంబ్య మాతలిః |
ఇంద్రో జంభస్య సంక్రుద్ధో వజ్రేణాపాహరచ్ఛిరః || 18 || 410
- జంభం శ్రుత్వా హతం తస్య జ్ఞాతయో నారదాదృషేః |
నముచిశ్చ బలః పాకస్తత్రాపేతుస్త్వరాన్వితాః || 19 || 411
- వచోభిః పరుషైరింద్రమర్దయంతోఽస్య మర్మసు |
శరైరవాకిరన్ మేఘా ధారాభిరివ పర్వతం || 20 || 412
- హరీందశశతాన్యాజౌ హర్యశ్వస్య బలః శరైః |
తావద్భిరర్దయామాస యుగపల్లఘుహస్తవాన్ || 21 || 413
- శతాభ్యాం మాతలిం పాకో రథం సావయవం పృథక్ |
సకృత్సంధానమోక్షేణ తదద్భుతమభూద్ రణే || 22 || 414
- నముచిః పంచదశభిః స్వర్ణపుంఖైర్మహేషుభిః |
ఆహత్య వ్యనదత్సంఖ్యే సతోయ ఇవ తోయదః || 23 || 415
- సర్వతః శరకూటేన శక్తం సరథసారథిం |
ఛాదయామాసురసురాః ప్రావృట్సూర్యమివాంబుదాః || 24 || 416
- అలక్షయంతస్తమతీవ విహ్వలా
విచుక్రుశుర్దేవగణాః సహానుగాః |
అనాయకాః శత్రుబలేన నిర్జితా
వణిక్పథా భిన్ననవో యథార్ణవే || 25 || 417
- తతస్తురాషాడిషుబద్ధపంజరాద్
వినిర్గతః సాశ్వరథధ్వజాగ్రణీః |

బభౌ దిశః ఖం పృథివీం చ రోచయన్

స్వతేజసా సూర్య ఇవ క్షపాత్యయే || 26 ||

418

నిరీక్ష్య పృతనాం దేవః పరైరభ్యర్దితాం రణే |

ఉదయచ్ఛద్ రిపుం హంతుం వజ్రం వజ్రధరో రుషా || 27 ||

419

స తేనైవాష్టధారేణ శిరసీ బలపాకయోః |

జ్ఞాతీనాం పశ్యతాం రాజంజహార జనయన్భయం || 28 ||

420

నముచిస్తద్వధం దృష్ట్వా శోకామర్షరుషాన్వితః |

జిఘాంసురింద్రం నృపతే చకార పరమోద్యమం || 29 ||

421

అశ్రుసారమయం శూలం ఘంటావద్ధేమభూషణం |

ప్రగృహ్యభ్యద్రవత్ క్రుద్ధో హతోఽసీతి వితర్జయన్ |

ప్రాహిణోద్ దేవరాజాయ నినదన్ మృగరాడివ || 30 ||

422

తదాపతద్ గగనతలే మహాజవం

విచిచ్ఛిదే హరిరిషుభిః సహస్రధా |

తమాహనన్పుప కులిశేన కంధరే

రుషాన్వితస్త్రిదశపతిః శిరో హరన్ || 31 ||

423

న తస్య హి త్వచమపి వజ్ర ఊర్జితో

బిభేద యః సురపతినౌజసేరితః |

తదద్భుతం పరమతివీర్యవృత్రభిత్

తిరస్కృతో నముచిశిరోధరత్వచా || 32 ||

424

తస్మాదింద్రోఽబిభేచ్ఛతోర్వజ్రః ప్రతిహతో యతః |

కిమిదం ధైవయోగేన భూతం లోకవిమోహనం || 33 ||

425

యేన మే పూర్వమద్రీణాం పక్షచ్ఛేదః ప్రజాత్యయే |

కృతో నివిశతాం భారైః పతత్యైః పతతాం భువి || 34 ||

426

- తపఃసారమయం త్వాష్ట్రం వృత్తో యేన విపాటితః |
అన్యే చాపి బలోపేతాః సర్వాస్త్రైరక్షతత్వచః || 35 || 427
- సోఽయం ప్రతిహతో వజ్రో మయా ముక్తోఽసురేఽల్పకే |
నాహం తదాదదే దండం బ్రహ్మతేజోఽప్యకారణం || 36 || 428
- ఇతి శక్తం విషీదంతమాహ వాగశరీరిణీ |
నాయం శుష్మైరథో నార్జైర్వధమర్హతి దానవః || 37 || 429
- మయాస్మై యద్ వరో దత్తో మృత్యుర్నైవార్ద్రశుష్కుయోః |
అతోఽన్యశ్చింతనీయస్తే ఉపాయో మఘవన్ రిపోః || 38 || 430
- తాం దైవీం గిరమాకర్ణ్య మఘవాన్సుసమాహితః |
ధ్యాయన్ ఫేనమథాపశ్యదుపాయముభయాత్మకం || 39 || 431
- న శుష్కేణ న చార్ద్రేణ జహార నముచేః శిరః |
తం తుష్టువుర్మునిగణా మాల్యైశ్చావాకిరన్విభుం || 40 || 432
- గంధర్వముఖ్యౌ జగతుర్విశ్వావసుపరావసూ |
దేవదుందుభయో నేదుర్పర్తకోఽనన్మతుర్ముదా || 41 || 433
- అన్యేఽప్యేవం ప్రతిద్వంద్వాన్వాన్వయగ్నివరుణాదయః |
సూదయామాసురస్త్రాఘైర్మృగాన్కేసరిణో యథా || 42 || 434
- బ్రహ్మణా ప్రేషితో దేవాందేవర్షిర్నారదో నృప |
వారయామాస విబుధాందృష్ట్వా దానవసంక్షయం || 43 || 435
- నారద ఉవాచ
భవద్భిరమృతం ప్రాప్తం నారాయణభుజాశ్రయైః |
శ్రియా సమేధితాః సర్వ ఉపారమత విగ్రహాత్ || 44 || 436

శ్రీశుక ఉవాచ

సంయమ్య మన్యుసంరంభం మానయంతో మునేర్వచః |

ఉపగీయమానానుచరైర్యయుః సర్వే త్రివిష్టపం || 45 ||

437

యేఽవశిష్టా రణే తస్మిన్ నారదానుమతేన తే |

బలిం విపన్నమాదాయ అస్తం గిరిముపాగమన్ || 46 ||

438

తత్రావినష్టావయవాన్ విద్యమానశిరోధరాన్ |

ఉశనా జీవయామాస సంజీవిన్యా స్వవిద్యయా || 47 ||

439

బలిశ్చోశనసా స్పృష్టః ప్రత్యాపన్నేంద్రియస్త్పతిః |

పరాజితోఽపి నాఖిద్యల్లోకతత్త్వవిచక్షణః || 48 ||

440

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

అష్టమస్కంధే దేవాసురసంగ్రామే ఏకాదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ
శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం
॥ అష్టమస్కంధే ద్వాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీబాదరాయణిరువాచ

వృషధ్వజో నిశమ్యేదం యోషిద్రూపేణ దానవాన్ |

మోహయిత్వా సురగణాన్తరిః సోమమపాయయత్ || 1 ||

441

వృషమారుహ్య గిరిశః సర్వభూతగణైర్వృతః |

సహ దేవ్యా యయౌ ద్రష్టుం యత్రాస్తే మధుసూదనః || 2 ||

442

సభాజితో భగవతా సాదరం సోమయా భవః |

సూపవిష్ట ఉవాచేదం ప్రతిపూజ్య స్మయన్తరిం || 3 ||

443

శ్రీమహాదేవ ఉవాచ

దేవదేవ జగద్వ్యాపింజగదీశ జగన్మయ |

సర్వేషామపి భావానాం త్వమాత్మా హేతురీశ్వరః || 4 ||

444

ఆద్యంతావస్య యన్మధ్యమిదమన్యదహం బహిః |

యతోఽవ్యయస్య నైతాని తత్ సత్యం బ్రహ్మ చిద్ భవాన్ || 5 ||

445

తవైవ చరణాంభోజం శ్రేయస్కామా నిరాశిషః |

విస్మయోభయతః సంగం మునయః సముపాసతే || 6 ||

446

త్వం బ్రహ్మ పూర్ణమమృతం విగుణం విశోక -

మానందమాత్రమవికారమనన్యదన్యత్ |

విశ్వస్య హేతురుదయస్థితిసంయమానా -
మాత్రేశ్వరశ్చ తదపేక్షతయానపేక్షః || 7 ||

447

ఏకస్త్యమేవ సదసద్ ద్వయమద్వయం చ
స్వర్ణం కృతాకృతమివేహ న వస్తుభేదః |
అజ్ఞానతస్త్యయి జనైర్విహితో వికల్పో
యస్మాద్ గుణైర్వ్యతికరో నిరుపాధికస్య || 8 ||

448

త్వాం బ్రహ్మ కేచిదవయంత్యుత ధర్మమేకే
ఏకే పరం సదసతోః పురుషం పరేశం |
అన్యేఽవయంతి నవశక్తియుతం పరం త్వాం
కేచిన్మహాపురుషమవ్యయమాత్మతంత్రం || 9 ||

449

నాహం పరాయుర్పషయో న మరీచిముఖ్యా
జానంతి యద్విరచితం ఖలు సత్త్వసర్గాః |
యన్మాయయా ముషితచేతస ఈశ దైత్య -
మర్త్యాదయః కిముత శశ్వదభద్రవృత్తాః || 10 ||

450

స త్వం సమీహితమదః స్థితిజన్మనాశం
భూతేహితం చ జగతో భవబంధమోక్షౌ |
వాయుర్యథా విశతి ఖం చ చరాచరాఖ్యం
సర్వం తదాత్మకతయావగమోఽవరుంత్యే || 11 ||

451

అవతారా మయా దృష్టా రమమాణస్య తే గుణైః |
సోఽహం తద్ ద్రష్టుమిచ్ఛామి యత్ తే యోషిద్వపుర్ధృతం || 12 ||

452

యేన సమ్మోహితా దైత్యాః పాయితాశ్చామృతం సురాః |
తద్ దిదృక్షవ ఆయాతాః పరం కౌతూహలం హి నః || 13 ||

453

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏవమభ్యర్థితో విష్ణుర్భగవాన్ శూలపాణినా |
ప్రహస్య భావగంభీరం గిరిశం ప్రత్యభాషత || 14 ||

454

శ్రీభగవానువాచ

కౌతూహలాయ దైత్యానాం యోషిద్వేషో మయా కృతః |
పశ్యతా సురకార్యాణి గతే పీయూషభాజనే || 15 ||

455

తత్తేఽహం దర్శయిష్యామి దిదృక్షోః సురసత్తమ |
కామినాం బహు మంతవ్యం సంకల్పప్రభవోదయం || 16 ||

456

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇతి బ్రువాణో భగవాన్స్తత్రైవాంతరధీయత |
సర్వతశ్చార్చయంశ్చక్షుర్భవ ఆస్తే సహోమయా || 17 ||

457

తతో దదర్శోపవనే వరస్త్రియం
విచిత్రపుష్పారుణపల్లవద్రుమే |
విక్రీడతీం కందుకలీలయా లసద్
దుకూలపర్యస్తనితంబమేఖలాం || 18 ||

458

ఆవర్తనోద్వర్తనకంపితస్తన -
ప్రకృష్టహారోరుభరైః పదే పదే |
ప్రభజ్యమానామివ మధ్యతశ్చలత్ -
పదప్రవాళం నయతీం తతస్తతః || 19 ||

459

దిక్షు భ్రమత్కందుకచాపలైర్భృశం
ప్రోద్విగ్నతారాయతలోలలోచనాం |
స్వకర్ణవిభ్రాజితకుండలోల్లసత్ -
కపోలనీలాలకమండితాననాం || 20 ||

460

శ్లథద్ దుకూలం కబరీం చ విచ్యుతాం

సన్నహ్యతీం వామకరేణ వల్లనా |

వినిఘ్నతీమన్యకరేణ కందుకం

విమోహయంతీం జగదాత్మమాయయా || 21 ||

461

తాం వీక్ష్య దేవ ఇతి కందుకలీలయేషద్

వ్రీడాస్ఫుటస్మితవిసృష్టకటాక్షముష్టః |

స్త్రీప్రేక్షణప్రతిసమీక్షణవిహ్వలాత్మా

నాత్మానమంతిక ఉమాం స్వగణాంశ్చ వేద || 22 ||

462

తస్యాః కరాగ్రాత్ స తు కందుకో యదా

గతో విదూరం తమనువ్రజత్స్త్రియాః |

వాసః ససూత్రం లఘు మారుతోఽహరద్

భవస్య దేవస్య కిలానుపశ్యతః || 23 ||

463

ఏవం తాం రుచిరాపాంగీం దర్శనీయాం మనోరమాం |

దృష్ట్వా తస్యాం మనశ్చక్రే విషజ్ఞంత్యాం భవః కిల || 24 ||

464

తయాపహృతవిజ్ఞానస్తత్కృతస్మరవిహ్వలః |

భవాన్యా అపి పశ్యంత్యా గతప్రీస్తత్పదం యయౌ || 25 ||

465

సా తమాయాంతమాలోక్య వివస్త్రా వ్రీడితా భృశం |

నిలీయమానా వృక్షేషు హసంతీ నాన్వతిష్ఠత || 26 ||

466

తామన్వగచ్ఛద్ భగవాన్ భవః ప్రముషితేంద్రియః |

కామస్య చ వశం నీతః కరేణుమివ యూథపః || 27 ||

467

సోఽనువ్రజ్యాతివేగేన గృహీత్వానిచ్ఛతీం స్త్రియం |

కేశబంధ ఉపానీయ బాహుభ్యాం పరిషస్వజే || 28 ||

468

- సోపగూఢా భగవతా కరిణా కరిణీ యథా |
ఇతస్తతః ప్రసర్పంతీ విప్రకీర్ణశిరోరుహా || 29 || 469
- ఆత్మానం మోచయిత్వాంగ సురర్షభభుజాంతరాత్ |
ప్రాద్రవత్సా పృథుశ్రోణీ మాయా దేవవినిర్మితా || 30 || 470
- తస్యాసౌ పదవీం రుద్రో విష్ణోరద్భుతకర్మణః |
ప్రత్యపద్యత కామేన వైరిణేవ వినిర్జితః || 31 || 471
- తస్యానుధావతో రేతశ్చస్కందామోఘరేతసః |
శుష్మిణో యూధపస్యేవ వాసితామను ధావతః || 32 || 472
- యత్ర యత్రాపతన్మహ్యం రేతస్తస్య మహాత్మనః |
తాని రూప్యస్య హేముశ్చ క్షేత్రాణ్యాసన్మహీపతే || 33 || 473
- సరిత్సరఃసు శైలేషు వనేషూపవనేషు చ |
యత్ర క్వ చాసన్పుష్యయస్తత్ర సన్నిహితో హరః || 34 || 474
- స్కన్నే రేతసి సోఽపశ్యదాత్మానం దేవమాయయా |
జడీకృతం నృపశ్రేష్ఠ సన్న్యవర్తత కశ్మలాత్ || 35 || 475
- అథావగతమాహాత్మ్య ఆత్మనో జగదాత్మనః |
అపరిజ్ఞేయవీర్యస్య న మేనే తదు హద్భుతం || 36 || 476
- తమవిక్లవమవ్రీడమాలక్ష్య మధుసూదనః |
ఉవాచ పరమప్రీతో బిభ్రత్సాం పౌరుషీం తనుం || 37 || 477
- శ్రీభగవానువాచ
దిష్ట్యా త్వం విబుధశ్రేష్ఠ సాం నిష్ఠామాత్మనా స్థితః |
యన్నే స్తీరూపయా సైవరం మోహితోఽప్యంగ మాయయా || 38 || 478

- కో ను మేఽతితరేన్మాయాం విషక్తస్త్వదృతే పుమాన్ |
తాంస్తాన్విసృజతీం భావాందుస్తరామకృతాత్మభిః || 39 || 479
- సేయం గుణమయీ మాయా న త్వామభిభవిష్యతి |
మయా సమేతా కాలేన కాలరూపేణ భాగశః || 40 || 480
- శ్రీశుక ఉవాచ
ఏవం భగవతా రాజన్ శ్రీవత్సాంకేన సత్కృతః |
ఆమంత్ర్య తం పరిక్రమ్య సగణః స్వాలయం యయౌ || 41 || 481
- ఆత్మాంశభూతాం తాం మాయాం భవానీం భగవాన్భవః |
శంసతామృషిముఖ్యానాం ప్రీత్యాఽఽచష్టాథ భారత || 42 || 482
- అపి వ్యపశ్యస్త్వమజస్య మాయాం
పరస్య పుంసః పరదేవతాయాః |
అహం కలానామృషభో విముహ్యే
యయావశోఽన్యే కిముతాస్వతంత్రాః || 43 || 483
- యం మామపృచ్ఛస్త్వముపేత్య యోగాత్
సమాసహస్రాంత ఉపారతం వై |
స ఏష సాక్షాత్ పురుషః పురాణో
న యత్ర కాలో విశతే న వేదః || 44 || 484
- శ్రీశుక ఉవాచ
ఇతి తేఽభిహితస్తాత విక్రమః శార్ఙ్గ ధన్వనః |
సింధోర్నిర్మథనే యేన ధృతః పృష్ఠే మహాచలః || 45 || 485
- ఏతన్ముహుః కీర్తయతోఽనుశృణ్వతో
న రిష్యతే జాతు సముద్యమః క్వచిత్ |

యదుత్తమశ్లోకగుణానువర్ణనం

సమస్తసంసారపరిశ్రమాపహం || 46 ||

486

అసదవిషయమంఘ్రిం భావగమ్యం ప్రపన్నా -

నమృతమమరవర్యానాశయత్ సింధుమథ్యం |

కపటయువతివేషో మోహయన్ యః సురారీం -

స్తమహముపసృతానాం కామపూరం నతోఽస్మి || 47 ||

487

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

అష్టమస్కంధే శంకరమోహనం నామ ద్వాదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే త్రయోదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

మనుర్వివస్వతః పుత్రః శ్రాద్ధదేవ ఇతి శ్రుతః |

సప్తమో వర్తమానో యస్తదపత్యాని మే శృణు || 1 ||

488

ఇక్ష్వాకుర్నుభగశ్చైవ ధృష్టః శర్యాతిరేవ చ |

నరిష్యంతోఽథ నాభాగః సప్తమో దిష్ట ఉచ్యతే || 2 ||

489

కరూషశ్చ పృషధశ్చ దశమో వసుమాన్స్మృతః |

మనోర్వైవస్వతస్యైతే దశ పుత్రాః పరంతప || 3 ||

490

ఆదిత్యా వసవో రుద్రా విశ్వేదేవా మరుద్గణాః |

అశ్వినావృభవో రాజన్నింద్రస్తేషాం పురందరః || 4 ||

491

కశ్యపోఽత్రిర్వసిష్ఠశ్చ విశ్వామిత్రోఽథ గౌతమః |

జమదగ్నిర్భరద్వాజ ఇతి సప్తర్షయః స్మృతాః || 5 ||

492

అత్రాపి భగవజ్జన్మ కశ్యపాదదితేరభూత్ |

ఆదిత్యానామవరజో విష్ణుర్వామనరూపధృక్ || 6 ||

493

సంక్షేపతో మయోక్తాని సప్త మన్వంతరాణి తే |

భవిష్యాణ్యథ వక్ష్యామి విష్ణోః శక్త్యాన్వితాని చ || 7 ||

494

- వివస్వతశ్చ ద్వే జాయే విశ్వకర్మసుతే ఉభే |
సంజ్ఞా ఛాయా చ రాజేంద్ర యే ప్రాగభిహితే తవ || 8 || 495
- తృతీయాం వడవామేకే తాసాం సంజ్ఞాసుతాస్తయః |
యమో యమీ శ్రాద్ధదేవశ్చాయాయాశ్చ సుతాంఛృణు || 9 || 496
- సావర్ణిస్తపతీ కన్యా భార్యా సంవరణస్య యా |
శనైశ్చరస్తృతీయోఽభూదశ్వినౌ వడవాత్మజౌ || 10 || 497
- అష్టమేఽంతర ఆయాతే సావర్ణిర్భవితా మనుః |
నిర్మోకవిరజస్కాద్యాః సావర్ణితనయా నృప || 11 || 498
- తత్ర దేవాః సుతపసో విరజా అమృతప్రభాః |
తేషాం విరోచనసుతో బలిరింద్రో భవిష్యతి || 12 || 499
- దత్త్వేమాం యాచమానాయ విష్ణవే యః పదత్రయం |
రాధ్ధమింద్రపదం హిత్వా తతః సిద్ధిమవాప్స్యతి || 13 || 500
- యోఽసౌ భగవతా బద్ధః ప్రీతేన సుతలే పునః |
నివేశితోఽధికే స్వర్గాదధునాఽఽస్తే స్వరాడివ || 14 || 501
- గాలవో దీప్తిమాన్రామో ద్రోణపుత్రః కృపస్తథా |
ఋష్యశృంగః పితాస్మాకం భగవాన్బాదరాయణః || 15 || 502
- ఇమే సప్తర్షయస్తత్ర భవిష్యంతి స్వయోగతః |
ఇదానీమాసతే రాజన్ స్వే స్వ ఆశ్రమమండలే || 16 || 503
- దేవగుహ్యత్సరస్వత్యాం సార్వభౌమ ఇతి ప్రభుః |
స్థానం పురందరాద్భృత్వా బలయే దాస్యతీశ్వరః || 17 || 504
- నవమో దక్షసావర్ణిర్మనుర్వరుణసంభవః |
భూతకేతుర్ద్విప్తకేతురిత్యాద్యాస్తత్సతా నృప || 18 || 505

- పారా మరీచిగర్భాద్యా దేవా ఇంద్రోఽద్భుతః స్మృతః |
ద్యుతిమత్ప్రముఖాస్తత్ర భవిష్యంత్యృషయస్తతః || 19 || 506
- ఆయుష్మతోఽంబుధారాయామృషభో భగవత్కలా |
భవితా యేన సంరాధ్ధాం త్రిలోకీం భోక్త్యతేఽద్భుతః || 20 || 507
- దశమో బ్రహ్మసావర్ణిరుపశ్లోకసుతో మహాన్ |
తత్సతా భూరిషేణాద్యా హవిష్మత్ప్రముఖా ద్విజాః || 21 || 508
- హవిష్మాన్సుకృతిః సత్యో జయో మూర్తిస్తదా ద్విజాః |
సువాసనవిరుద్ధాద్యా దేవాః శంభుః సురేశ్వరః || 22 || 509
- విష్వక్సేనో విషూచ్యాం తు శంభోః సఖ్యం కరిష్యతి |
జాతః స్వాంశేన భగవాన్సహ విశ్వసృజో విభుః || 23 || 510
- మనుర్వై ధర్మసావర్ణిరేకాదశమ ఆత్మవాన్ |
అనాగతాస్తత్సతాశ్చ సత్యధర్మాదయో దశ || 24 || 511
- విహంగమాః కామగమా నిర్వాణరుచయః సురాః |
ఇంద్రశ్చ వైధృతస్తేషామృషయశ్చార్చుణాదయః || 25 || 512
- ఆర్యకస్య సుతస్తత్ర ధర్మసేతురితి స్మృతః |
వైధృతాయాం హరేరంశస్త్రిలోకీం ధారయిష్యతి || 26 || 513
- భవితా రుద్రసావర్ణీ రాజంద్వాదశమో మనుః |
దేవవానుపదేవశ్చ దేవశ్రేష్ఠాదయః సుతాః || 27 || 514
- ఋతధామా చ తత్రేంద్రో దేవాశ్చ హరితాదయః |
ఋషయశ్చ తపోమూర్తిస్తపస్వ్యాగ్నిధ్రుకాదయః || 28 || 515
- స్వధామాఖ్యో హరేరంశః సాధయిష్యతి తన్మనోః |
అంతరం సత్యసహసః సూన్యతాయాః సుతో విభుః || 29 || 516

మనుస్త్రయోదశో భావ్యో దేవసావర్ణిరాత్మవాన్ |

చిత్రసేనవిచిత్రాద్యా దేవసావర్ణిదేహజాః || 30 ||

517

దేవాః సుకర్మసుత్రామసంజ్ఞా ఇంద్రో దివస్పతిః |

నిర్మోకతత్త్వదర్శాద్యా భవిష్యంత్యృషయస్తదా || 31 ||

518

దేవహోత్రస్య తనయ ఉపహర్తా దివస్పతేః |

యోగేశ్వరో హరేరంశో బృహత్యాం సంభవిష్యతి || 32 ||

519

మనుర్వా ఇంద్రసావర్ణిశ్చతుర్దశమ ఏష్యతి |

ఉరుగంభీరబుద్ధ్యాద్యా ఇంద్రసావర్ణివీర్యజాః || 33 ||

520

పవిత్రాశ్చక్షుషా దేవాః శుచిరింద్రో భవిష్యతి |

అగ్నిర్బాహుః శుచిః శుద్ధో మాగధాద్యాస్తపస్వినః || 34 ||

521

సత్రాయణస్య తనయో బృహద్భానుస్తదా హరిః |

వితానాయాం మహారాజ క్రియాతంతూన్వితాయితా || 35 ||

522

రాజంశ్చతుర్దశైతాని త్రికాలానుగతాని తే |

ప్రోక్తాన్యేభిర్మితః కల్పో యుగసాహస్రపర్యయః || 36 ||

523

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం

అష్టమస్కంధే మన్వంతరానువర్ణనం నామ త్రయోదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ
శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం
॥ అష్టమస్కంధే చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

రాజోవాచ

మన్వంతరేషు భగవన్యథా మన్వాదయస్త్విమే ।
యస్మిన్కర్మణి యే యేన నియుక్తాస్తద్వదస్వ మే ॥ 1 ॥

524

ఋషిరువాచ

మనవో మనుపుత్రాశ్చ మునయశ్చ మహీపతే ।
ఇంద్రాః సురగణాశ్చైవ సర్వే పురుషశాసనాః ॥ 2 ॥

525

యజ్ఞాదయో యాః కథితాః పౌరుష్యస్తనవో నృప ।
మన్వాదయో జగద్యాత్రాం నయంత్యాభిః ప్రచోదితాః ॥ 3 ॥

526

చతుర్యుగాంతే కాలేన గ్రస్తాంఘ్రిగణాన్యథా ।
తపసా ఋషయోఽపశ్యన్యతో ధర్మః సనాతనః ॥ 4 ॥

527

తతో ధర్మం చతుష్పాదం మనవో హరిణోదితాః ।
యుక్తాః సంచారయంత్యథ్ధా స్వే స్వే కాలే మహీం నృప ॥ 5 ॥

528

పాలయంతి ప్రజాపాలా యావదంతం విభాగశః ।
యజ్ఞభాగభుజో దేవా యే చ తత్రాన్వితాశ్చ తైః ॥ 6 ॥

529

ఇంద్రో భగవతా దత్తాం త్రైలోక్యశ్రియమూర్జితాం ।
భుంజానః పాతి లోకాన్స్త్రీన్ కామం లోకే ప్రవర్షతి ॥ 7 ॥

530

జ్ఞానం చానుయుగం బ్రూతే హరిః సిద్ధస్వరూపధృక్ |
ఋషిరూపధరః కర్మ యోగం యోగేశరూపధృక్ || 8 ||

531

సర్గం ప్రజేశరూపేణ దన్యాన్తన్యాత్ స్వరాడ్వపః |
కాలరూపేణ సర్వేషామభావాయ పృథగ్గుణః || 9 ||

532

స్తూయమానో జనైరేభిర్మాయయా నామరూపయా |
విమోహితాత్మభిర్నానాదర్శనైర్న చ దృశ్యతే || 10 ||

533

ఏతత్ కల్పవికల్పస్య ప్రమాణం పరికీర్తితం |
యత్ర మన్వంతరాణ్యాహుశ్చతుర్దశ పురావిదః || 11 ||

534

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే చతుర్దశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే పంచదశోఽధ్యాయః ॥

రాజోవాచ

బలేః పదత్రయం భూమేః కస్మాద్ధరిరయాచత |

భూత్వేశ్వరః కృపణవల్లభార్థోఽపి బబంధ తం || 1 ||

535

ఏతద్ వేదితుమిచ్ఛామో మహత్ కౌతూహలం హి నః |

యజ్ఞేశ్వరస్య పూర్ణస్య బంధనం చాప్యనాగసః || 2 ||

536

శ్రీశుక ఉవాచ

పరాజితశ్రీరసుభిశ్చ హాపితో

హింద్రేణ రాజన్భృగుభిః స జీవితః |

సర్వాత్మనా తానభజద్ భృగూన్బలిః

శిష్యో మహాత్మార్థనివేదనేన || 3 ||

537

తం బ్రాహ్మణా భృగవః ప్రీయమాణా

అయాజయన్విశ్వజితా త్రిణాకం |

జిగీషమాణం విధినాభిషిచ్య

మహాభిషేకేణ మహానుభావాః || 4 ||

538

తతో రథః కాంచనపట్టనద్ధో

హయాశ్చ హర్యశ్వతురంగవర్ణాః |

ధ్వజశ్చ సింహేన విరాజమానో

హుతాశనాదాస హవిర్భిరిష్టాత్ || 5 ||

539

ధనుశ్చ దివ్యం పురటోపనద్ధం

తూణావరిక్తో కవచం చ దివ్యం |

పితామహస్తస్య దదౌ చ మాలా -

మమ్నానపుష్పాం జలజం చ శుక్రః || 6 ||

540

ఏవం స విప్రార్జితయోధనార్థ -

స్తైః కల్పితస్వస్త్యయనోఽథ విప్రాన్ |

ప్రదక్షిణీకృత్య కృతప్రణామః

ప్రహ్లాదమామంత్ర్య నమశ్చకార || 7 ||

541

అథారుహ్య రథం దివ్యం భృగుదత్తం మహారథః |

సుస్తగ్ధరోఽథ సన్నహ్య ధన్వీ ఖడ్గీ ధృతేషుధిః || 8 ||

542

హేమాంగదలసద్బాహుః స్ఫురన్మకరకుండలః |

రరాజ రథమారూఢో ధిష్ణ్యస్త ఇవ హవ్యవాత్ || 9 ||

543

తుల్యైశ్వర్యబలశ్రీభిః స్వయూఢైరైత్యయాధపైః |

పిబద్భిరివ ఖం దృగ్భిర్దహద్భిః పరిధీనివ || 10 ||

544

వృతో వికర్షన్ మహతీమాసురీం ధ్వజినీం విభుః |

యయావింద్రపురీం స్వృద్ధాం కంపయన్నివ రోదసీ || 11 ||

545

రమ్యాముపవనోద్యానైః శ్రీమద్భిర్నందనాదిభిః |

కూజద్విహంగమిధునైర్గాయన్మత్తమధువ్రతైః || 12 ||

546

ప్రవాలఫలపుష్పోరుభారశాఖామరద్రుమైః |

హంససారసచక్రాహ్వకారండవకులాకులాః |

నలిన్యో యత్ర క్రీడంతి ప్రమదాః సురసేవితాః || 13 ||

547

- ఆకాశగంగయా దేవ్యా వృతాం పరిఖభూతయా |
ప్రాకారేణాగ్నివర్ణేన సాట్టాలేనోన్నతేన చ || 14 || 548
- రుక్మపట్టకపాటైశ్చ ద్వారైః స్ఫటికగోపురైః |
జుష్టాం విభక్తప్రపథాం విశ్వకర్మవినిర్మితాం || 15 || 549
- సభాచత్వరరథ్యాఢ్యాం విమానైర్వ్యర్బుదైర్యతాం |
శృంగాటకైర్మణిమయైర్వజ్రవిద్రుమవేదిభిః || 16 || 550
- యత్ర నిత్యవయోరూపాః శ్యామా విరజవాససః |
బ్రాజంతే రూపవన్నార్యో హ్యర్చిర్భిరివ వహ్నయః || 17 || 551
- సురస్త్రీకేశవిభ్రష్టనవసౌగంధికస్త్రజాం |
యత్రామోదముపాదాయ మార్గ ఆవాతి మారుతః || 18 || 552
- హేమజాలాక్షనిర్గచ్ఛద్ధూమేనాగురుగంధినా |
పాండురేణ ప్రతిచ్ఛన్నమార్గే యాంతి సురప్రియాః || 19 || 553
- ముక్తావితానైర్మణిహేమకేతుభి -
ర్నానాపతాకావలభీభిరావృతాం |
శిఖండిపారావతభృంగనాదితాం
వైమానికస్త్రీకలగీతమంగలాం || 20 || 554
- మృదంగశంఖానకదుందుభిస్వనైః
సతాలవీణామురజర్షి వేణుభిః |
నృత్యైః సవాద్యైరుపదేవగీతకై -
ర్మనోరమాం స్వప్రభయా జితప్రభాం || 21 || 555
- యాం న వ్రజంత్యధర్మిష్ఠాః ఖలా భూతద్రుహః శరాః |
మానినః కామినో లుబ్ధా ఏభిర్హీనా వ్రజంతి యత్ || 22 || 556

తాం దేవధానీం స వరూఢినీపతి -

ర్భుహిః సమంతాద్ రురుధే పృతన్యయా |

ఆచార్యదత్తం జలజం మహాస్వనం

దధౌ ప్రయుంజన్భయమింద్రయోషితాం || 23 ||

557

మఘవాంస్తమభిప్రేత్య బలేః పరమముద్యమం |

సర్వదేవగణోపేతో గురుమేతదువాచ హ || 24 ||

558

భగవన్నుద్యమో భూయాన్భలేర్నః పూర్వవైరిణః |

అవిషహ్యమిమం మన్యే కేనాసీత్తేజసోర్జితః || 25 ||

559

నైనం కశ్చిత్ కుతో వాపి ప్రతివ్యోధుమధీశ్వరః |

పిబన్నివ ముఖేనేదం లిహన్నివ దిశో దశ |

దహన్నివ దిశో దృగ్భిః సంవర్తాగ్నిరివోత్థితః || 26 ||

560

బ్రూహి కారణమేతస్య దుర్ధర్షత్వస్య మద్రిపోః |

ఓజః సహో బలం తేజో యత ఏతత్సముద్యమః || 27 ||

561

గురురువాచ

జానామి మఘవంఛత్రోరున్నతేరస్య కారణం |

శిష్యాయోపభృతం తేజో భృగుభిర్భ్రహ్మవాదిభిః || 28 ||

562

భవద్విధో భవాన్వాపి వర్జయిత్వేశ్వరం హరిం |

నాస్య శక్తః పురః స్థాతుం కృతాంతస్య యథా జనాః || 29 ||

563

తస్మాన్నిలయముత్సృజ్య యూయం సర్వే త్రివిష్టపం |

యాత కాలం ప్రతీక్షంతో యతః శత్రోర్విపర్యయః || 30 ||

564

ఏష విప్రబలోదర్కః సంప్రత్యార్జితవిక్రమః |

తేషామేవాపమానేన సానుబంధో వినంక్ష్యతి || 31 ||

565

ఏవం సుమంత్రితార్థాస్తే గురుణార్థానుదర్శినా |
హిత్యా త్రివిష్టపం జగ్ముర్గీర్వాణాః కామరూపిణః || 32 || 566

దేవేష్వథ నిలీనేషు బలిర్వైరోచనః పురీం |
దేవధానీమధిష్ఠాయ వశం నిన్యే జగత్త్రయం || 33 || 567

తం విశ్వజయినం శిష్యం భృగవః శిష్యవత్సలాః |
శతేన హయమేధానామనువ్రతమయాజయన్ || 34 || 568

తతస్తదనుభావేన భువనత్రయవిశ్రుతాం |
కీర్తిం దిక్షు వితన్వానః స రేజ ఉడురాడివ || 35 || 569

బుభుజే చ శ్రియం స్వృద్ధాం ద్విజదేవోపలంభితాం |
కృతకృత్యమివాత్మానం మన్యమానో మహామనాః || 36 || 570

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే పంచదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే షోడశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏవం పుత్రేషు నష్టేషు దేవమాతాదితిస్తదా ।

హృతే త్రివిష్టపే దైత్యైః పర్యతప్యదనాథవత్ ॥ 1 ॥

571

ఏకదా కశ్యపస్తస్యా ఆశ్రమం భగవానగాత్ ।

నిరుత్సవం నిరానందం సమాధేర్విరతశ్చిరాత్ ॥ 2 ॥

572

స పత్నీం దీనవదనాం కృతాసనపరిగ్రహః ।

సభాజితో యథాన్యాయమిదమాహ కురూద్వహ ॥ 3 ॥

573

అప్యభద్రం న విప్రాణాం భద్రే లోకేఽధునాఽఽగతం ।

న ధర్మస్య న లోకస్య మృత్యోశ్చందానువర్తినః ॥ 4 ॥

574

అపి వాకుశలం కించిద్ గృహేషు గృహమేధిని ।

ధర్మస్యార్థస్య కామస్య యత్ర యోగో హ్యయోగినాం ॥ 5 ॥

575

అపి వాతిథయోఽభ్యేత్య కుటుంబాసక్తయా త్వయా ।

గృహాదపూజితా యాతాః ప్రత్యుత్థానేన వా క్వచిత్ ॥ 6 ॥

576

గృహేషు యేష్యతిథయో నార్చితాః సలిలైరపి ।

యది నిర్మాంతి తే నూనం ఫేరురాజగృహోపమాః ॥ 7 ॥

577

- అప్యగ్నయన్తు వేలాయాం న హుతా హవిషా సతి |
త్వయోద్విగ్నధియా భద్రే ప్రోషితే మయి కర్ణిచిత్ || 8 || 578
- యత్పూజయా కామదుఘాన్యాతి లోకాన్సహస్వితః |
బ్రాహ్మణోఽగ్నిశ్చ వై విష్ణోః సర్వదేవాత్మనో ముఖం || 9 || 579
- అపి సర్వే కుశలినస్తవ పుత్రా మనస్విని |
లక్షయేఽస్వస్థమాత్మానం భవత్యా లక్షణైరహం || 10 || 580
- అదితిరువాచ
భద్రం ద్విజగవాం బ్రహ్మాంధర్మస్యాస్య జనస్య చ |
త్రివర్గస్య పరం క్షేత్రం గృహమేధిన్సహ ఇమే || 11 || 581
- అగ్నయోఽతిథయో భృత్యా భిక్షవో యే చ లిప్సవః |
సర్వం భగవతో బ్రహ్మన్ననుధ్యానాన్న రిష్యతి || 12 || 582
- కో ను మే భగవన్కామో న సంపద్యేత మానసః |
యస్యా భవాన్ప్రజాధ్యక్ష ఏవం ధర్మాన్ప్రభాషతే || 13 || 583
- తవైవ మారీచ మనఃశరీరజాః
ప్రజా ఇమాః సత్త్వరజస్తమోజుషః |
సమో భవాన్స్తాస్వసురాదిషు ప్రభో
తథాపి భక్తం భజతే మహేశ్వరః || 14 || 584
- తస్మాదీశ భజంత్యా మే శ్రేయశ్చింతయ సువ్రత |
హృతశ్రియో హృతస్థానాన్సపత్నైః పాహి నః ప్రభో || 15 || 585
- పరైర్వివాసితా సాహం మగ్నా వ్యసనసాగరే |
ఐశ్వర్యం శ్రీర్యశః స్థానం హృతాని ప్రబలైర్మమ || 16 || 586

- యథా తాని పునః సాధో ప్రపద్యేరన్ మమాత్మజాః |
తథా విధేహి కల్యాణం ధియా కల్యాణకృత్తమ || 17 || 587
- శ్రీశుక ఉవాచ
ఏవమభ్యర్థితోఽదిత్యా కస్తామాహ స్మయన్నివ |
అహో మాయాబలం విష్ణోః స్నేహబద్ధమిదం జగత్ || 18 || 588
- క్వ దేహో భౌతికోఽనాత్మా క్వ చాత్మా ప్రకృతేః పరః |
కస్య కే పతిపుత్రాద్యా మోహ ఏవ హి కారణం || 19 || 589
- ఉపతిష్ఠస్వ పురుషం భగవంతం జనార్దనం |
సర్వభూతగుహావాసం వాసుదేవం జగద్గురుం || 20 || 590
- స విధాస్యతి తే కామాన్ఘ్రిర్దీనానుకంపనః |
అమోఘా భగవద్భక్తిర్నేతరేతి మతిర్మమ || 21 || 591
- అదితిరువాచ
కేనాహం విధినా బ్రహ్మన్నుపస్థాస్యే జగత్పతిం |
యథా మే సత్యసంకలోఽవిదధ్యాత్ స మనోరథం || 22 || 592
- ఆదిశ త్వం ద్విజశ్రేష్ఠ విధిం తదుపధావనం |
ఆశు తుప్యతి మే దేవః సీదంత్యాః సహ పుత్రకైః || 23 || 593
- కశ్యప ఉవాచ
ఏతన్నే భగవాన్పుష్టః ప్రజాకామస్య పద్మజః |
యదాహ తే ప్రవక్ష్యామి వ్రతం కేశవతోషణం || 24 || 594
- ఫాల్గునస్యామలే పక్షే ద్వాదశాహం పయోవ్రతః |
అర్చయేదరవిందాక్షం భక్త్యా పరమయాన్వితః || 25 || 595

- సినీవాల్యాం మృదాఽఽలిప్య స్నాయాత్ క్రోడవిదీర్ఘయా |
యది లభ్యేత వై స్రోతస్యేతం మంత్రముదీరయేత్ || 26 || 596
- త్వం దేవ్యాదివరాహేణ రసాయాః స్థానమిచ్ఛతా |
ఉద్భృతాసి నమస్తుభ్యం పాప్మానం మే ప్రణాశయ || 27 || 597
- నిర్వర్తితాత్మనియమో దేవమర్చేత్ సమాహితః |
అర్చాయాం స్థండిలే సూర్యే జలే వహ్నౌ గురావపి || 28 || 598
- నమస్తుభ్యం భగవతే పురుషాయ మహీయసే |
సర్వభూతనివాసాయ వాసుదేవాయ సాక్షిణే || 29 || 599
- నమోఽవ్యక్తాయ సూక్ష్మాయ ప్రధానపురుషాయ చ |
చతుర్వింశద్గుణజ్ఞాయ గుణసంఖ్యానహేతవే || 30 || 600
- నమో ద్విశీర్ణే త్రిపదే చతుఃశృంగాయ తంతవే |
సప్తహస్తాయ యజ్ఞాయ త్రయీవిద్యాత్మనే నమః || 31 || 601
- నమః శివాయ రుద్రాయ నమః శక్తిధరాయ చ |
సర్వవిద్యాధిపతయే భూతానాం పతయే నమః || 32 || 602
- నమో హిరణ్యగర్భాయ ప్రాణాయ జగదాత్మనే |
యోగైశ్వర్యశరీరాయ నమస్తే యోగహేతవే || 33 || 603
- నమస్త ఆదిదేవాయ సాక్షిభూతాయ తే నమః |
నారాయణాయ ఋషయే నరాయ హరయే నమః || 34 || 604
- నమో మరకతశ్యామవపుషేఽధిగతశ్రియే |
కేశవాయ నమస్తుభ్యం నమస్తే పీతవాససే || 35 || 605
- త్వం సర్వవరదః పుంసాం వరేణ్య వరదర్షభ |
అతస్తే శ్రేయసే ధీరాః పాదరేణుముపాసతే || 36 || 606

- అన్వవర్తంత యం దేవాః శ్రీశ్చ తత్పాదపద్మయోః |
స్పృహయంత ఇవామోదం భగవాన్మే ప్రసీదతాం || 37 || 607
- ఏతైర్మంతైర్మృషీకేశమావాహనపురస్కృతం |
అర్చయేచ్ఛద్ధయా యుక్తః పాద్యోపస్పర్శనాదిభిః || 38 || 608
- అర్చిత్యా గంధమాల్యాద్యైః పయసా స్నపయేద్ విభుం |
వస్త్రోపవీతాభరణపాద్యోపస్పర్శనైస్తతః |
గంధధూపాదిభిశ్చార్చేద్ ద్వాదశాక్షరవిద్యయా || 39 || 609
- శృతం పయసి నైవేద్యం శాల్యన్నం విభవే సతి |
ససర్పిః సగుడం దత్త్వా జుహుయాన్మూలవిద్యయా || 40 || 610
- నివేదితం తద్ భక్తాయ దద్వాద్ భుంజీత వా స్వయం |
దత్త్వాఽఽచమనమర్చిత్యా తాంబూలం చ నివేదయేత్ || 41 || 611
- జపేదష్టోత్తరశతం స్తువీత స్తుతిభిః ప్రభుం |
కృత్వా ప్రదక్షిణం భూమౌ ప్రణమేద్ దండవన్ముదా || 42 || 612
- కృత్వా శిరసి తచ్ఛేషాం దేవముద్వాసయేత్ తతః |
ద్వ్యవరాన్భోజయేద్ విప్రాన్పాయసేన యథోచితం || 43 || 613
- భుంజీత తైరనుజ్ఞాతః శేషం సేష్టః సభాజితైః |
బ్రహ్మచార్యథ తద్రాత్ర్యాం శ్వోభూతే ప్రథమేఽహని || 44 || 614
- స్నాతః శుచిర్యథోక్తేన విధినా సుసమాహితః |
పయసా స్నాపయిత్యార్చేద్ యావద్వ్రతసమాపనం || 45 || 615
- పయోభక్షో వ్రతమిదం చరేద్ విష్ణ్వర్చనాదృతః |
పూర్వవజ్జుహుయాదగ్నిం బ్రాహ్మణాంశ్చాపి భోజయేత్ || 46 || 616

- ఏవం త్వహరహః కుర్యాద్ ద్వాదశాహం పయోవ్రతః |
హరేరారాధనం హోమమర్హణం ద్విజతర్పణం || 47 || 617
- ప్రతిపద్దినమారభ్య యావచ్ఛక్లత్రయోదశీ |
బ్రహ్మచర్యమధఃస్వప్నం స్నానం త్రిషవణం చరేత్ || 48 || 618
- వర్జయేదసదాలాపం భోగానుచ్ఛావచాంస్తథా |
అహింసః సర్వభూతానాం వాసుదేవపరాయణః || 49 || 619
- త్రయోదశ్యామథో విష్ణోః స్నపనం పంచకైర్విభోః |
కారయేచ్ఛాస్తదృష్టేన విధినా విధికోవిధైః || 50 || 620
- పూజాం చ మహతీం కుర్యాద్ విత్తశాత్యవివర్జితః |
చరుం నిరూప్య పయసి శిపివిష్టాయ విష్ణవే || 51 || 621
- శృతేన తేన పురుషం యజేత సుసమాహితః |
నైవేద్యం చాతిగుణవద్ దద్యాత్పురుషతుష్టిదం || 52 || 622
- ఆచార్యం జ్ఞానసంపన్నం వస్త్రాభరణధేనుభిః |
తోషయేదృత్విజశ్చైవ తద్విద్ధ్యారాధనం హరేః || 53 || 623
- భోజయేత్ తాన్ గుణవతా సదన్నేన శుచిస్మితే |
అన్యాంశ్చ బ్రాహ్మణాంఛక్త్యా యే చ తత్ర సమాగతాః || 54 || 624
- దక్షిణాం గురవే దద్యాదృత్విగ్భ్యశ్చ యథార్హతః |
అన్నాద్యేనాశ్వపాకాంశ్చ ప్రీణయేత్సముపాగతాన్ || 55 || 625
- భుక్తవత్సు చ సర్వేషు దీనాంధకృపణేషు చ |
విష్ణోస్తత్ప్రీణనం విద్వాన్బుంజీత సహ బంధుభిః || 56 || 626
- నృత్యవాదిత్రగీతైశ్చ స్తుతిభిః స్వస్తివాచకైః |
కారయేత్తత్కథాభిశ్చ పూజాం భగవతోఽన్వహం || 57 || 627

ఏతత్ప్రయోవ్రతం నామ పురుషారాధనం పరం ।
పితామహేనాభిహితం మయా తే సముదాహృతం ॥ 58 ॥ 628

త్వం చానేన మహాభాగే సమ్యక్చిర్రేన కేశవం ।
ఆత్మనా శుద్ధభావేన నియతాత్మా భజావ్యయం ॥ 59 ॥ 629

అయం వై సర్వయజ్ఞాఖ్యః సర్వవ్రతమితి స్మృతం ।
తపఃసారమిదం భద్రే దానం చేశ్వరతర్పణం ॥ 60 ॥ 630

త ఏవ నియమాః సాక్షాత్త ఏవ చ యమోత్తమాః ।
తపో దానం వ్రతం యజ్ఞో యేన తుష్యత్యధోక్షజః ॥ 61 ॥ 631

తస్మాదేతద్వ్రతం భద్రే ప్రయతా శ్రద్ధయా చర ।
భగవాన్పురితుష్టస్తే వరానాశు విధాస్యతి ॥ 62 ॥ 632

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే అదితిపయోవ్రతకథనం నామ షోడశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే సప్తదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇత్యుక్తా సాదితీ రాజన్వభర్తా కశ్యపేన వై ।

అన్వతిష్ఠద్ వ్రతమిదం ద్వాదశాహమతంద్రితా ॥ 1 ॥

633

చింతయంత్యేకయా బుద్ధ్యా మహాపురుషమీశ్వరం ।

ప్రగృహ్యేంద్రియదుష్టాశ్వాన్మనసా బుద్ధిసారథిః ॥ 2 ॥

634

మనశ్చైకాగ్రయా బుద్ధ్యా భగవత్యఖిలాత్మని ।

వాసుదేవే సమాధాయ చచార హ పయోవ్రతం ॥ 3 ॥

635

తస్యాః ప్రాదురభూత్తాత భగవానాదిపూరుషః ।

పీతవాసాశ్చతుర్బాహుః శంఖచక్రగదాధరః ॥ 4 ॥

636

తం నేత్రగోచరం వీక్ష్య సహసోత్థాయ సాదరం ।

ననామ భువి కాయేన దండవత్ ప్రీతివిహ్వలా ॥ 5 ॥

637

సోత్థాయ బద్ధాంజలిరీడితుం స్థితా

నోత్సేహ ఆనందజలాకులేక్షణా ।

బభూవ తూష్ణీం పులకాకులాకృతి -

స్తద్ధర్శనాత్యుత్సవగాత్రవేపధుః ॥ 6 ॥

638

ప్రీత్యా శనైర్గద్గదయా గిరా హరిం
 తుష్టావ సా దేవ్యదితిః కురూద్వహా |
 ఉదీప్యతీ సా పిబతీవ చక్షుషా
 రమాపతిం యజ్ఞపతిం జగత్పతిం || 7 ||

639

అదితిరువాచ
 యజ్ఞేశ యజ్ఞపురుషాచ్యుత తీర్థపాద
 తీర్థశ్రవః శ్రవణమంగలనామధేయ |
 ఆపన్నలోకవృజినోపశమోదయాద్య
 శం నః కృధీశ భగవన్నసి దీననాథః || 8 ||

640

విశ్వాయ విశ్వభవనస్థితిసంయమాయ
 స్వైరం గృహీతపురుశక్తిగుణాయ భూమ్నే |
 స్వస్థాయ శశ్వదుపబృంహితపూర్ణబోధ -
 వ్యాపాదితాత్మతమసే హరయే నమస్తే || 9 ||

641

ఆయుః పరం వపురభీష్టమతుల్యలక్ష్మీ -
 ర్ద్యోర్భారసాః సకలయోగగుణాస్త్రివర్గః |
 జ్ఞానం చ కేవలమనంత భవంతి తుష్టాత్
 త్వత్తో నృణాం కిము సపత్నజయాదిరాశీః || 10 ||

642

శ్రీశుక ఉవాచ
 అదిత్యైవం స్తుతో రాజన్భగవాన్పుష్కరేక్షణః |
 క్షేత్రజ్ఞః సర్వభూతానామితి హోవాచ భారత || 11 ||

643

శ్రీభగవానువాచ
 దేవమాతర్భవత్యా మే విజ్ఞాతం చిరకాంక్షితం |
 యత్ సపత్నైర్హృతశ్రీణాం చ్యావితానాం స్వధామతః || 12 ||

644

తాన్వినిర్జిత్య సమరే దుర్మదానసురర్షభాన్ |

ప్రతిలబ్ధజయశ్రీభిః పుత్రైరిచ్ఛస్యపాసితుం || 13 ||

645

ఇంద్రజ్యేష్ఠైః స్వతనయైర్హతానాం యుధి విద్విషాం |

స్త్రీయో రుదంతీరాసాద్య ద్రష్టుమిచ్ఛసి దుఃఖితాః || 14 ||

646

ఆత్మజాన్సుసమృద్ధాంస్త్యం ప్రత్యాహృతయశఃశ్రియః |

నాకపృష్ఠమధిష్ఠాయ క్రీడతో ద్రష్టుమిచ్ఛసి || 15 ||

647

ప్రామోఽధునా తేఽసురయూథనాథా

అపారణీయా ఇతి దేవి మే మతిః |

యత్తేఽనుకూలేశ్వరవిప్రగుప్తా

న విక్రమస్తత్ర సుఖం దదాతి || 16 ||

648

అథాప్యపాయో మమ దేవి చింత్యః

సంతోషితస్య వ్రతచర్యయా తే |

మమార్చనం నార్హతి గంతుమన్యథా

శ్రద్ధానురూపం ఫలహేతుకత్వాత్ || 17 ||

649

త్వయార్చితశ్చాహమపత్యగుప్తయే

పయోవ్రతేనానుగుణం సమీడితః |

స్వాంశేన పుత్రత్వముపేత్య తే సుతాన్

గోప్తాస్మి మారీచతపస్యధిష్ఠితః || 18 ||

650

ఉపధావ పతిం భద్రే ప్రజాపతిమకల్మషం |

మాం చ భావయతీ పత్యావేవంరూపమవస్థితం || 19 ||

651

నైతత్ పరస్మా ఆఖ్యేయం పృష్టయాపి కథంచన |

సర్వం సంపద్యతే దేవి దేవగుహ్యం సుసంవృతం || 20 ||

652

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏతావదుక్త్వా భగవాంస్తత్రైవాంతరధీయత |
అదితిర్దుర్లభం లభ్యా హరేర్జన్మాత్మని ప్రభోః || 21 ||

653

ఉపాధావత్ పతిం భక్త్యా పరయా కృతకృత్యవత్ |
స వై సమాధియోగేన కశ్యపస్తదబుధ్యత || 22 ||

654

ప్రవిష్టమాత్మని హరేరంశం హ్యవితథేక్షణః |
సోఽదిత్యాం వీర్యమాధత్త తపసా చిరసంభృతం |
సమాహితమనా రాజందారుణ్యగ్నిం యథానిలః || 23 ||

655

అదితేర్ధిష్ఠితం గర్భం భగవంతం సనాతనం |
హిరణ్యగర్భో విజ్ఞాయ సమీడే గుహ్యనామభిః || 24 ||

656

బ్రహ్మోవాచ

జయోరుగాయ భగవన్ -

నురుక్రమ నమోఽస్తు తే |

నమో బ్రహ్మణ్యదేవాయ

త్రిగుణాయ నమో నమః || 25 ||

657

నమస్తే పృశ్నిగర్భాయ వేదగర్భాయ వేధసే |
త్రినాభాయ త్రిపుష్టాయ శిపివిష్టాయ విష్ణవే || 26 ||

658

త్వమాదిరంతో భువనస్య మధ్య -

మనంతశక్తిం పురుషం యమాహుః |

కాలో భవానాక్షిపతీశ విశ్వం

స్త్రోతో యథాంతఃపతితం గభీరం || 27 ||

659

త్వం వై ప్రజానాం స్థిరజంగమానాం
ప్రజాపతీనామసి సంభవిష్ణుః |

దివౌకసాం దేవ దివశ్చ్యుతానాం

పరాయణం నౌరివ మజ్జతోఽప్పు || 28 ||

660

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే వామనప్రాదుర్భావే సప్తదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే అష్టాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇత్థం విరించస్తుతకర్మవీర్యః

ప్రాదుర్భూవామృతభూరదిత్యాం ।

చతుర్భుజః శంఖగదాబ్జచక్రః

పిశంగవాసా నలినాయతేక్షణః ॥ 1 ॥

661

శ్యామావదాతో ఝషరాజకుండల -

త్విషోల్లసచ్ఛ్రీవదనాంబుజః పుమాన్ ।

శ్రీవత్సవక్షా వలయాంగదోల్లస -

త్క్రీటకాంచీగుణచారునూపురః ॥ 2 ॥

662

మధువ్రతవ్రాతవిఘ్నస్థయా స్వయా

విరాజితః శ్రీవనమాలయా హరిః ।

ప్రజాపతేర్వేశ్మతమః స్వరోచిషా

వినాశయన్ కంఠనివిష్టకౌస్తుభః ॥ 3 ॥

663

దిశః ప్రసేదుః సలిలాశయాస్తదా

ప్రజాః ప్రహృష్టా ఋతవో గుణాన్వితాః ।

ద్యౌరంతరిక్షం క్షితిరగ్నిజిహ్వ

గావో ద్విజాః సంజహృషుర్నగాశ్చ ॥ 4 ॥

664

శ్రోణాయాం శ్రవణద్వాదశ్యాం ముహూర్తేఽభిజితి ప్రభుః |
సర్వే నక్షత్రతారాద్యాశ్చక్రుస్తజ్జన్మ దక్షిణం || 5 ||

665

ద్వాదశ్యాం సవితాతిష్ఠన్మధ్యందినగతో నృప |
విజయా నామ సా ప్రోక్తా యస్యాం జన్మ విదుర్హరేః || 6 ||

666

శంఖదుందుభయో నేదుర్మృదంగపణవానకాః |
చిత్రవాదిత్రతూర్యాణాం నిర్హోషస్తుములోఽభవత్ || 7 ||

667

ప్రీతాశ్చాప్సరసోఽనృత్యన్గంధర్వప్రవరా జగుః |
తుష్టువుర్మునయో దేవా మనవః పితరోఽగ్నయః || 8 ||

668

సిద్ధవిద్యాధరగణాః సకింపురుషకిన్నరాః |
చారణా యక్షరక్షాంసి సుపర్ణా భుజగోత్తమాః || 9 ||

669

గాయంతోఽతిప్రశంసంతో నృత్యంతో విబుధానుగాః |
అదిత్యా ఆశ్రమపదం కుసుమైః సమవాకిరన్ || 10 ||

670

దృష్ట్యాదితిస్తం నిజగర్భసంభవం
పరం పుమాంసం ముదమాప విస్మితా |
గృహీతదేహం నిజయోగమాయయా
ప్రజాపతిశ్చాహ జయేతి విస్మితః || 11 ||

671

యత్ తద్ వపుర్భాతి విభూషణాయుధై -
రవ్యక్తచిద్ వ్యక్తమధారయద్ధరిః |
బభూవ తేనైవ స వామనో వటుః
సంపశ్యతోర్ద్దివ్యగతిర్యథా నటః || 12 ||

672

తం వటుం వామనం దృష్ట్వా మోదమానా మహర్షయః |
కర్మాణి కారయామాసుః పురస్కృత్య ప్రజాపతిం || 13 ||

673

- తస్యోపనీయమానస్య సావిత్రీం సవితాబ్రవీత్ |
బృహస్పతిర్బృహ్మసూత్రం మేఖలాం కశ్యపోఽదదాత్ || 14 || 674
- దదౌ కృష్ణాజినం భూమిర్దండం సోమో వనస్పతిః |
కౌపీనాచ్ఛాదనం మాతా ద్యౌశ్చత్రం జగతః పతేః || 15 || 675
- కమండలుం వేదగర్భః కుశాన్సప్తర్షయో దదుః |
అక్షమాలాం మహారాజ సరస్వత్యవ్యయాత్మనః || 16 || 676
- తస్మా ఇత్యుపనీతాయ యక్షరాట్ పాత్రికామదాత్ |
భిక్షాం భగవతీ సాక్షాదుమాదాదంబికా సతీ || 17 || 677
- స బ్రహ్మవర్చసేనైవం సభాం సంభావితో వటుః |
బ్రహ్మర్షిగణసంజుష్టామత్యరోచత మారిషః || 18 || 678
- సమిద్ధమాహితం వహ్నిం కృత్వా పరిసమూహనం |
పరిస్తీర్య సమభ్యర్చ్య సమిద్భిరజుహోద్ ద్విజః || 19 || 679
- శ్రుత్వాశ్వమేధైర్యజమానమూర్జితం
బలిం భృగూణాముపకల్పితైస్తతః |
జగామ తత్రాఖిలసారసంభృతో
భారేణ గాం సన్నమయన్నదే పదే || 20 || 680
- తం నర్మదాయాస్తట ఉత్తరే బలే -
ర్య ఋత్విజస్తే భృగుకచ్ఛసంజ్ఞకే |
ప్రవర్తయంతో భృగవః క్రతూత్తమం
వ్యచక్షతారాదుదితం యథా రవిం || 21 || 681
- త ఋత్విజో యజమానః సదస్యా
హతత్విషో వామనతేజసా నృప |

సూర్యః కిలాయాత్యుత వా విభావనుః

సనత్కుమారోఽథ దిదృక్షయా క్రతోః || 22 ||

682

ఇత్థం సశిష్యేషు భృగుష్వనేకథా

వితర్క్యమాణో భగవాన్స వామనః |

ఛత్రం సదండం సజలం కమండలుం

వివేశ బిభ్రద్ధయమేధవాటం || 23 ||

683

మౌంజ్యా మేఖలయా వీతముపవీతాజినోత్తరం |

జటిలం వామనం విప్రం మాయామాణవకం హరిం || 24 ||

684

ప్రవిష్టం వీక్ష్య భృగవః సశిష్యాస్తే సహగ్నిభిః |

ప్రత్యగృహ్ణాన్సముత్థాయ సంక్షిప్తాస్తస్య తేజసా || 25 ||

685

యజమానః ప్రముదితో దర్శనీయం మనోరమం |

రూపానురూపావయవం తస్మా ఆసనమాహరత్ || 26 ||

686

స్వాగతేనాభినంద్యాథ పాదౌ భగవతో బలిః |

అవనిజ్యార్చయామాస ముక్తసంగమనోరమం || 27 ||

687

తత్పాదశౌచం జనకల్మషాపహం

స ధర్మవిన్మూర్ఛ్యదధాత్ సుమంగలం |

యద్ దేవదేవో గిరిశశ్చంద్రమౌలి -

ర్షధార మూర్ధ్నా పరయా చ భక్త్యా || 28 ||

688

బలిరువాచ

స్వాగతం తే నమస్తుభ్యం బ్రహ్మస్కిం కరవామ తే |

బ్రహ్మర్షీణాం తపః సాక్షాన్మన్యే త్వాఽఽర్య వపుర్ధరం || 29 ||

689

అద్య నః పితరస్తృప్తా అద్య నః పావితం కులం |

అద్య స్విష్టః క్రతురయం యద్ భవానాగతో గృహన్ || 30 ||

690

అద్యాగ్నయో మే సుహుతా యథావిధి
 ద్విజాత్మజ త్వచ్ఛరణావనేజనైః |
 హతాంహసో వార్భిరియం చ భూరహో
 తథా పునీతా తనుభిః పదైస్తవ || 31 ||

691

యద్ యద్ వటో వాంఛసి తత్ప్రతీచ్ఛ మే
 త్వామర్థినం విప్రసుతానుతర్కయే |
 గాం కాంచనం గుణవద్ ధామ మృష్టం
 తథాన్నపేయముత వా విప్ర కన్యాం |
 గ్రామాన్ సమృద్ధాంస్తురగాన్ గజాన్ వా
 రథాంస్తథార్హత్తమ సంప్రతీచ్ఛ || 32 ||

692

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
 అష్టమస్కంధే వామనప్రాదుర్భావే బలివామనసంవాదే అష్టాదశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇతి వైరోచనేర్వాక్యం ధర్మయుక్తం ససూన్యతం ।

నిశమ్య భగవాన్ప్రీతః ప్రతినంద్యేదమబ్రవీత్ ॥ 1 ॥

693

శ్రీభగవానువాచ

వచస్తవైతజ్ఞనదేవ సూన్యతం

కులోచితం ధర్మయుతం యశస్కరం ।

యస్య ప్రమాణం భృగవః సాంపరాయే

పితామహః కులవృద్ధః ప్రశాంతః ॥ 2 ॥

694

న హ్యేతస్మిన్కులే కశ్చిన్నిఃసత్త్వః కృపణః పుమాన్ ।

ప్రత్యాఖ్యాతా ప్రతిశ్రుత్య యో వాదాతా ద్విజాతయే ॥ 3 ॥

695

న సంతి తీర్థే యుధి చార్థినార్థితాః

పరాజ్ముఖా యే త్వమనస్వినో నృపాః ।

యుష్మత్కులే యద్యశసామలేన

ప్రహ్లాద ఉద్భాతి యథోడుపః ఖే ॥ 4 ॥

696

యతో జాతో హిరణ్యాక్షశ్చరన్నేక ఇమాం మహీం ।

ప్రతివీరం దిగ్విజయే నావిందత గదాయుధః ॥ 5 ॥

697

- యం వినిర్జిత్య కృచ్ఛ్రేణ విష్ణుః క్షోడ్ధార ఆగతం |
నాత్మానం జయినం మేనే తద్వీర్యం భూర్యనుస్మరన్ || 6 || 698
- నిశమ్య తద్వధం భ్రాతా హిరణ్యకశిపుః పురా |
హంతుం భ్రాతృహణం క్రుద్ధో జగామ నిలయం హరేః || 7 || 699
- తమాయాంతం సమాలోక్య శూలపాణిం కృతాంతవత్ |
చింతయామాస కాలజ్ఞో విష్ణుర్మాయావినాం వరః || 8 || 700
- యతో యతోఽహం తత్రాసౌ మృత్యుః ప్రాణభృతామివ |
అతోఽహమస్య హృదయం ప్రవేక్ష్యామి పరార్దృశః || 9 || 701
- ఏవం స నిశ్చిత్య రిపోః శరీర -
మాధావతో నిర్వివిశేఽసురేంద్ర |
శ్వాసానిలాంతర్హితసూక్ష్మదేహ -
స్తత్ప్రాణరంద్రేణ వివిగ్నచేతాః || 10 || 702
- స తన్నికేతం పరిమృశ్య శూన్య -
మపశ్యమానః కుపితో ననాద |
క్షాం ద్యాం దిశః ఖం వివరాన్సముద్రాన్
విష్ణుం విచిన్వన్ న దదర్శ వీరః || 11 || 703
- అపశ్యన్నితి హోవాచ మయాన్విష్టమిదం జగత్ |
భ్రాతృహ మే గతో నూనం యతో నావర్తతే పుమాన్ || 12 || 704
- వైరానుబంధ ఏతావానామృత్యోరిహ దేహినాం |
అజ్ఞానప్రభవో మన్యురహమ్మానోపబృంహితః || 13 || 705
- పితా ప్రహ్లాదపుత్రస్తే తద్విద్వాంద్విజవత్సలః |
స్వమాయుర్ద్విజలింగేభ్యో దేవేభ్యోఽదాత్ స యాచితః || 14 || 706

- భవానాచరితాంధర్మానాస్థితో గృహమేధిభిః |
బ్రాహ్మణైః పూర్వజైః శూరైరన్యైశ్చోద్దామకీర్తిభిః || 15 || 707
- తస్మాత్ త్వత్తో మహీమీషద్ వృణేఽహం వరదర్షభాత్ |
పదాని త్రీణి దైత్యేంద్ర సమ్మితాని పదా మమ || 16 || 708
- నాన్యత్ తే కామయే రాజన్వదాన్యాజ్జగదీశ్వరాత్ |
నైనః ప్రాప్నోతి వై విద్వాన్యావదర్థప్రతిగ్రహః || 17 || 709
- బలిరువాచ
అహో బ్రాహ్మణదాయాద వాచస్తే వృద్ధసమ్మతాః |
త్వం బాలో బాలిశమతిః స్వార్థం ప్రత్యబుధో యథా || 18 || 710
- మాం వచోభిః సమారాధ్య లోకానామేకమీశ్వరం |
పదత్రయం వృణోతే యోఽబుద్ధిమాన్ ద్వీపదాశుషం || 19 || 711
- న పుమాన్ మాముపవ్రజ్య భూయో యాచితుమర్హతి |
తస్మాద్ వృత్తికరీం భూమిం వటో కామం ప్రతీచ్ఛ మే || 20 || 712
- శ్రీభగవానువాచ
యావంతో విషయాః ప్రేష్టాస్తిలోక్యామజితేంద్రియం |
న శక్నువంతి తే సర్వే ప్రతిపూరయితుం నృప || 21 || 713
- త్రిభిః క్రమైరసంతుష్టో ద్వీపేనాపి న పూర్యతే |
నవవర్షసమేతేన సప్తద్వీపవరేచ్ఛయా || 22 || 714
- సప్తద్వీపాధిపతయో నృపా వైన్యగయాదయః |
అర్హైః కామైర్గతా నాంతం తృష్ణాయా ఇతి నః శ్రుతం || 23 || 715
- యదృచ్ఛయోపపన్నేన సంతుష్టో వర్తతే సుఖం |
నాసంతుష్టస్త్రిభిర్లోకైరజితాత్మోపసాదితైః || 24 || 716

- పుంసోఽయం సంసృతేర్హేతురసంతోషోఽర్థకామయోః |
యదృచ్ఛయోపపన్నేన సంతోషో ముక్తయే స్మృతః || 25 || 717
- యదృచ్ఛాలాభతుష్టస్య తేజో విప్రస్య వర్ధతే |
తత్ ప్రశామ్యత్యసంతోషాదంభసేవాశుశుక్షణిః || 26 || 718
- తస్మాత్ త్రీణి పదాన్యేవ వృణే త్వద్ వరదర్శభాత్ |
ఏతావతైవ సిద్ధోఽహం విత్తం యావత్ప్రయోజనం || 27 || 719
- శ్రీశుక ఉవాచ
ఇత్యుక్తః స హసన్నాహ వాంఛాతః ప్రతిగృహ్యతాం |
వామనాయ మహీం దాతుం జగ్రాహ జలభాజనం || 28 || 720
- విష్ణవే క్షాం ప్రదాస్యంతముశనా అసురేశ్వరం |
జానంశ్చిక్రీర్షితం విష్ణోః శిష్యం ప్రాహ విదాం వరః || 29 || 721
- శుక్ర ఉవాచ
ఏష వైరోచనే సాక్షాద్ భగవాన్విష్ణురవ్యయః |
కశ్యపాదదితేర్జాతో దేవానాం కార్యసాధకః || 30 || 722
- ప్రతిశ్రుతం త్వయైతస్మై యదనర్థమజానతా |
న సాధు మన్యే దైత్యానాం మహానుపగతోఽనయః || 31 || 723
- ఏష తే స్థానమైశ్వర్యం శ్రియం తేజో యశః శ్రుతం |
దాస్యత్యాచ్ఛిద్య శక్రాయ మాయామాణవకో హరిః || 32 || 724
- త్రిభిః కృమైరిమాన్ లోకాన్విశ్వకాయః కృమిష్యతి |
సర్వస్వం విష్ణవే దత్త్వా మూఢ వర్తిష్యసే కథం || 33 || 725
- కృమతో గాం పదైకేన ద్వితీయేన దివం విభోః |
ఖం చ కాయేన మహతా తార్తీయస్య కుతో గతిః || 34 || 726

- నిష్ఠాం తే నరకే మన్యే హ్యప్రదాతుః ప్రతిశ్రుతం |
ప్రతిశ్రుతస్య యోఽనీశః ప్రతిపాదయితుం భవాన్ || 35 || 727
- న తద్దానం ప్రశంసంతి యేన వృత్తిర్విపద్యతే |
దానం యజ్ఞస్తపః కర్మ లోకే వృత్తిమతో యతః || 36 || 728
- ధర్మాయ యశసేఽర్థాయ కామాయ స్వజనాయ చ |
పంచధా విభజన్విత్తమిహాముత్ర చ మోదతే || 37 || 729
- అత్రాపి బహ్వృచైర్గీతం శృణు మేఽసురసత్తమ |
సత్యమోమితి యత్ ప్రోక్తం యన్నేత్యాహాన్యతం హి తత్ || 38 || 730
- సత్యం పుష్పఫలం విద్యాదాత్మవృక్షస్య గీయతే |
వృక్షేఽజీవతి తన్న స్యాదన్యతం మూలమాత్మనః || 39 || 731
- తద్ యథా వృక్ష ఉన్మూలః శుష్యత్యుద్వర్తతేఽచిరాత్ |
ఏవం నష్టాన్యతః సద్య ఆత్మా శుష్యేన్న సంశయః || 40 || 732
- పరాగ్ రిక్తమపూర్ణం వా అక్షరం యత్ తదోమితి |
యత్ కించిదోమితి బ్రూయాత్ తేన రిచ్యేత వై పుమాన్ |
భిక్షవే సర్వమోంకుర్వన్నాలం కామేన చాత్మనే || 41 || 733
- అథైతత్ పూర్ణమభ్యాత్మం యచ్ఛ నేత్యన్యతం వచః |
సర్వం నేత్యన్యతం బ్రూయాత్ స దుష్కిర్తిః శ్వసన్మృతః || 42 || 734
- స్త్రీషు నర్మవివాహే చ వృత్త్యర్థే ప్రాణసంకటే |
గోబ్రాహ్మణార్థే హింసాయాం నాన్యతం స్యాజ్ఞాగుప్సితం || 43 || 735

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే వామనప్రాదుర్భావే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే వింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

బలిరేవం గృహపతిః కులాచార్యేణ భాషితః |

తూష్ణిం భూత్వా క్షణం రాజన్నవాచావహితో గురుం || 1 ||

736

బలిరువాచ

సత్యం భగవతా ప్రోక్తం ధర్మోఽయం గృహమేధినాం |

అర్థం కామం యశో వృత్తిం యో న బాధేత కర్త్తచిత్ || 2 ||

737

స చాహం విత్తలోభేన ప్రత్యాచక్షే కథం ద్విజం |

ప్రతిశ్రుత్య దదామీతి ప్రాహ్లాదిః కితవో యథా || 3 ||

738

న హ్యసత్యాత్ పరోఽధర్మ ఇతి హోవాచ భూరియం |

సర్వం సోఢుమలం మన్యే ఋతేఽలీకపరం నరం || 4 ||

739

నాహం బిభేమి నిరయాన్నాధన్యాదసుఖార్థవాత్ |

న స్థానచ్యవనాన్మృత్యోర్యథా విప్రప్రలంభనాత్ || 5 ||

740

యద్ యద్ధాస్యతి లోకేఽస్మిన్సంపరేతం ధనాదికం |

తస్య త్యాగే నిమిత్తం కిం విప్రస్తుష్యేన్న తేన చేత్ || 6 ||

741

శ్రేయః కుర్వంతి భూతానాం సాధవో దుస్త్యజాసుభిః |

దధ్యజ్ఞిబిప్రభృతయః కో వికల్పో ధరాదిషు || 7 ||

742

యైరియం బుభుజే బ్రహ్మాందైత్యేంద్రైరనివర్తిభిః |
తేషాం కాలోఽగ్రసీల్లోకాన్న యశోఽధిగతం భువి || 8 || 743

సులభా యుధి విప్రర్షే హ్యనివృత్తాస్తనుత్యజః |
న తథా తీర్థ ఆయాతే శ్రద్ధయా యే ధనత్యజః || 9 || 744

మనస్వినః కారుణికస్య శోభనం
యదర్థికామోపనయేన దుర్గతిః |
కుతః పునర్బ్రహ్మవిదాం భవాదృశాం
తతో వటోరస్య దదామి వాంఛితం || 10 || 745

యజంతి యజ్ఞక్రతుభిర్యమాదృతా
భవంత ఆమ్నాయవిధానకోవిదాః |
స ఏవ విష్ణుర్వరదోఽస్తు వా పరో
దాస్యామ్యముష్మై క్షితిమీప్సితాం మునే || 11 || 746

యద్యప్యసావధర్మేణ మాం బద్ధీయాదనాగసం |
తథాప్యేనం న హింసిష్యే భీతం బ్రహ్మతనుం రిపుం || 12 || 747

ఏష వా ఉత్తమశ్లోకో న జిహాసతి యద్ యశః |
హత్వా మైనాం హరేద్ యుద్ధే శయాత నిహతో మయా || 13 || 748

శ్రీశుక ఉవాచ
ఏవమశ్రద్ధితం శిష్యమనాదేశకరం గురుః |
శశాప దైవప్రహితః సత్యసంధం మనస్వినం || 14 || 749

దృఢం పండితమాన్యజ్ఞః స్తభ్ధోఽస్యస్మదుపేక్షయా |
మచ్ఛాసనాతిగో యస్త్యమచిరాద్ భ్రశ్యసే శ్రియః || 15 || 750

ఏవం శప్తః స్వగురుణా సత్యాన్న చలితో మహాన్ |
వామనాయ దదావేనామర్చితోద్దకపూర్వకం || 16 || 751

వింధ్యావలిస్తదాఽఽగత్య పత్నీ జాలకమాలినీ |

ఆనిన్యే కలశం హైమమవనేజన్యపాం భృతం || 17 ||

752

యజమానః స్వయం తస్య శ్రీమత్పాదయుగం ముదా |

అవనిజ్యావహన్మార్ధ్ని తదపో విశ్వపావనీః || 18 ||

753

తదాఽసురేంద్రం దివి దేవతాగణా

గంధర్వవిద్యాధరసిద్ధచారణాః |

తత్కర్మ సర్వేఽపి గృణంత ఆర్జవం

ప్రసూనవర్జైర్వపుషుర్ముదాన్వితాః || 19 ||

754

నేదుర్ముహుర్దుందుభయః సహస్రశో

గంధర్వకింపూరుషకిన్నరా జగుః |

మనస్వినానేన కృతం సుదుష్కరం

విద్వానదాద్ యద్ రిపవే జగత్తయం || 20 ||

755

తద్ వామనం రూపమవర్థతాద్భుతం

హరేరనంతస్య గుణత్రయాత్మకం |

భూః ఖం దిశో ద్యౌర్వివరాః పయోధయ -

స్తీర్యజ్ఞృదేవా ఋషయో యదాసత || 21 ||

756

కాయే బలిస్తస్య మహావిభూతేః

సహర్షిగాచార్యసదస్య ఏతత్ |

దదర్శ విశ్వం త్రిగుణం గుణాత్మకే

భూతేంద్రియార్థాశయజీవయుక్తం || 22 ||

757

రసామచష్టాంఘ్రితలేఽథ పాదయో -

ర్మహీం మహీధ్రాన్పురుషస్య జంఘయోః |

పతత్త్రిణో జానుని విశ్వమూర్తే -

రూర్వోర్గణం మారుతమింద్రసేనః || 23 ||

758

సంధ్యాం విభోర్వాససి గుహ్య ఐక్షత్
 ప్రజాపతీంజఘనే ఆత్మముఖ్యాన్ |
 నాభ్యాం నభః కుక్షిషు సప్తసింధూ -
 నురుక్రమస్యోరసి చర్క్షమాలాం || 24 ||

759

హృద్యంగ ధర్మం స్తనయోర్మురారే -
 రృతం చ సత్యం చ మనస్యథేందుం |
 శ్రియం చ వక్షస్యరవిందహస్తాం
 కంఠే చ సామాని సమస్తరేఘాన్ || 25 ||

760

ఇంద్రప్రధానానమరాన్భుజేషు
 తత్కర్ణయోః కకుభో ద్యౌశ్చ మూర్ధ్ని |
 కేశేషు మేఘాంఛ్వసనం నాసికాయా -
 మక్ష్ణోశ్చ సూర్యం వదనే చ వహ్నిం || 26 ||

761

వాణ్యాం చ ఛందాంసి రసే జలేశం
 భ్రువోర్నిషేధం చ విధిం చ పక్ష్మసు |
 అహశ్చ రాత్రిం చ పరస్య పుంసో
 మన్యుం లలాటేఽధర ఏవ లోభం || 27 ||

762

స్పర్శే చ కామం నృప రేతసోఽంభః
 పృష్ఠే త్వధర్మం క్రమణేషు యజ్ఞం |
 ఛాయాసు మృత్యుం హసితే చ మాయాం
 తనూరుహేష్వోషధిజాతయశ్చ || 28 ||

763

నదీశ్చ నాడిషు శిలా నఖేషు
 బుద్ధావజం దేవగణాన్మషీంశ్చ |
 ప్రాణేషు గాత్రే స్థిరజంగమాని
 సర్వాణి భూతాని దదర్శ వీరః || 29 ||

764

సర్వాత్మనీదం భువనం నిరీక్ష్య
 సర్వేఽసురాః కశ్మలమాపురంగ |
 సుదర్శనం చక్రమసహ్యతేజో
 ధనుశ్చ శార్ఙ్గం స్తనయిత్నుఘోషం || 30 ||

765

పర్జన్యఘోషో జలజః పాంచజన్యః
 కౌమోదకీ విష్ణుగదా తరస్వినీ |
 విద్యాధరోఽసిః శతచంద్రయుక్త -
 స్తూణోత్తమావక్షయసాయకౌ చ || 31 ||

766

సునందముఖ్యా ఉపతస్థరీశం
 పార్షదముఖ్యాః సహలోకపాలాః |
 స్ఫురత్కిరీటాంగదమీనకుండల -
 శ్రీవత్సరత్నోత్తమమేఖలాంబురైః || 32 ||

767

మధువ్రతస్రగ్వనమాలయా వృతో
 రరాజ రాజన్భగవానురుక్రమః |
 క్షితిం పదైకేన బలేర్విచక్రమే
 నభః శరీరేణ దిశశ్చ బాహుభిః || 33 ||

768

పదం ద్వితీయం క్రమతస్త్రివిష్టపం
 న వై తృతీయాయ తదీయమణ్వపి |
 ఉరుక్రమస్యాంఘ్రిరుపర్యుపర్యథో
 మహార్జనాభ్యాం తపసః పరం గతః || 34 ||

769

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
 అష్టమస్కంధే విశ్వరూపదర్శనం నామ వింశతీతమోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే ఏకవింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

సత్యం సమీక్ష్యాబ్జభవో నఖేందుభి -

ర్వతస్వధామద్యుతిరావృతోఽభ్యగాత్ |

మరీచిమిశ్రా ఋషయో బృహద్యతాః

సనందనాద్యా నరదేవ యోగినః || 1 ||

770

వేదోపవేదా నియమాన్వితా యమా -

స్తర్కేతిహాసాంగపురాణసంహితాః |

యే చాపరే యోగసమీరదీపిత -

జ్ఞానాగ్నినా రంధితకర్మకల్మషాః |

వవందిరే యత్స్మరణానుభావతః

స్వాయంభువం ధామ గతా అకర్మకం || 2 ||

771

అథాంఘ్రయే ప్రోన్నమితాయ విష్ణో -

రుపాహరత్ పద్మభవోఽర్హణోదకం |

సమర్చ్య భక్త్యాభ్యగృణాచ్ఛుచిశ్రవా

యన్నాభిపంకేరుహసంభవః స్వయం || 3 ||

772

ధాతుః కమండలుజలం తదురుక్తమస్య

పాదావనేజనపవిత్రతయా నరేంద్ర |

- స్వర్ధున్యభూన్నభసి సా పతతీ నిమార్షి
లోకత్రయం భగవతో విశదేవ కీర్తిః || 4 || 773
- బ్రహ్మాదయో లోకనాథాః స్వనాథాయ సమాదృతాః |
సానుగా బలిమాజప్తుః సంక్షిప్తాత్మవిభూతయే || 5 || 774
- తోయైః సమర్హణైః స్రగ్భిర్దివ్యగంధానులేపనైః |
ధూపైర్దీపైః సురభిభిర్గాజాక్షతఫలాంకురైః || 6 || 775
- స్తవనైర్జయశబ్దైశ్చ తద్విర్యమహిమాంకితైః |
నృత్యవాదిత్రగీతైశ్చ శంఖదుందుభినిఃస్వనైః || 7 || 776
- జాంబవాన్మక్షరాజస్త్రు భేరీశబ్దైర్మనోజవః |
విజయం దిక్షు సర్వాసు మహోత్సవమఘోషయత్ || 8 || 777
- మహీం సర్వాం హృతాం దృష్ట్వా త్రిపదవ్యాజయాచ్ఛయా |
ఊచుః స్వభర్తురసురా దీక్షితస్యాత్యమర్షితాః || 9 || 778
- న వా అయం బ్రహ్మబంధుర్విష్ణుర్మాయావినాం వరః |
ద్విజరూపప్రతిచ్ఛన్నో దేవకార్యం చికిర్షతి || 10 || 779
- అనేన యాచమానేన శత్రుణా వటురూపిణా |
సర్వస్వం నో హృతం భర్తుర్వృస్తదండస్య బర్హిషి || 11 || 780
- సత్యవ్రతస్య సతతం దీక్షితస్య విశేషతః |
నానృతం భాషితుం శక్యం బ్రహ్మణ్యస్య దయావతః || 12 || 781
- తస్మాదస్య వధో ధర్మో భర్తుః శుశ్రూషణం చ నః |
ఇత్యాయుధాని జగృహుర్బలేరనుచరాసురాః || 13 || 782
- తే సర్వే వామనం హంతుం శూలపట్టిశపాణయః |
అనిచ్ఛతో బలే రాజన్ ప్రాద్రవంజాతమన్యవః || 14 || 783

- తానభిద్రవతో దృష్ట్వా దితిజానీకపాన్ నృప |
ప్రహస్యానుచరా విష్ణోః ప్రత్యషేధన్నదాయుధాః || 15 || 784
- నందః సునందోఽథ జయో విజయః ప్రబలో బలః |
కుముదః కుముదాక్షశ్చ విష్వక్సేనః పతత్త్తిరాట్ || 16 || 785
- జయంతః శ్రుతదేవశ్చ పుష్పదంతోఽథ సాత్వతః |
సర్వే నాగాయుతప్రాణాశ్చమూం తే జఘ్నురాసురీం || 17 || 786
- హన్యమానాన్ స్వకాన్ దృష్ట్వా పురుషానుచరైర్బలిః |
వారయామాస సంరభ్ధాన్ కావ్యశాపమనుస్మరన్ || 18 || 787
- హే విప్రచిత్రే హే రాహో హే నేమే శ్రూయతాం వచః |
మా యుధ్యత నివర్తధ్వం న నః కాలోఽయమర్థకృత్ || 19 || 788
- యః ప్రభుః సర్వభూతానాం సుఖదుఃఖోపపత్తయే |
తం నాతివర్తితుం దైత్యాః పౌరుషైరీశ్వరః పుమాన్ || 20 || 789
- యో నో భవాయ ప్రాగాసీదభవాయ దివౌకసాం |
స ఏవ భగవానద్య వర్తతే తద్విపర్యయం || 21 || 790
- బలేన సచివైర్బుధ్ధ్యా దుర్దైర్మంత్రౌషధాదిభిః |
సామాదిభిరుపాయైశ్చ కాలం నాత్యేతి వై జనః || 22 || 791
- భవద్భిర్నిర్జితా హ్యేతే బహుశోఽనుచరా హరేః |
దైవేనర్దైస్త ఏవాద్య యుధి జిత్వా నదంతి నః || 23 || 792
- ఏతాన్ వయం విజేష్యామో యది దైవం ప్రసీదతి |
తస్మాత్ కాలం ప్రతీక్షధ్వం యో నోఽర్థత్వాయ కల్పతే || 24 || 793

శ్రీశుక ఉవాచ

పత్యుర్నిగదితం శ్రుత్వా దైత్యదానవయూధపాః |

రసాం నిర్వివిశూ రాజన్ విష్ణుపార్షదతాడితాః || 25 ||

794

అథ తార్క్ష్యసుతో జ్ఞాత్వా విరాట్ ప్రభుచికిర్షితం |

బబంధ వారుణైః పాశైర్బలిం సౌత్యేఽహని క్రతౌ || 26 ||

795

హాహాకారో మహానాసీద్ రోదస్యోః సర్వతోదిశం |

గృహ్యమాణేఽసురపతౌ విష్ణునా ప్రభవిష్ణునా || 27 ||

796

తం బద్ధం వారుణైః పాశైర్బగవానాహ వామనః |

నష్టశ్రియం స్థిరప్రజ్ఞముదారయశసం నృప || 28 ||

797

పదాని త్రీణి దత్తాని

భూమేర్మహ్యం త్వయాసుర |

ద్వాభ్యాం క్రాంతా మహీ సర్వా

తృతీయముపకల్పయ || 29 ||

798

యావత్ తపత్యసౌ గోభిర్యావదిందుః సహోడుభిః |

యావద్ వర్షతి పర్జన్యస్తావతీ భూరియం తవ || 30 ||

799

పదైకేన మయా క్రాంతో భూర్లోకః ఖం దిశస్తనోః |

స్వర్లోకస్తు ద్వితీయేన పశ్యతస్తే స్వమాత్మనా || 31 ||

800

ప్రతిశ్రుతమదాతుస్తే నిరయే వాస ఇష్యతే |

విశ త్వం నిరయం తస్మాద్ గురుణా చానుమోదితః || 32 ||

801

వృథా మనోరథస్తస్య దూరే స్వర్గః పతత్యధః |

ప్రతిశ్రుతస్యాదానేన యోఽర్థినం విప్రలంభతే || 33 ||

802

విప్రలబ్ధో దదామీతి త్వయాహం చాధ్యమానినా |

తద్ వ్యలీకఫలం భుంక్ష్వ నిరయం కతిచిత్ సమాః || 34 ||

803

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే వామనప్రాదుర్భావే బలినీగ్రహో నామ ఏకవింశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ
శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం
॥ అష్టమస్కంధే ద్వావింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏవం విప్రకృతో రాజన్ బలిర్భగవతాసురః |

భిద్యమానోఽప్యభిన్నాత్మా ప్రత్యాహావిక్లవం వచః || 1 ||

804

బలిరువాచ

యద్యుత్తమశ్లోక భవాన్ మమేరితం

వచో వ్యలీకం సురవర్య మన్యతే |

కరోమ్యుతం తన్న భవేత్ ప్రలంభనం

పదం తృతీయం కురు శీర్షి మే నిజం || 2 ||

805

బిభేమి నాహం నిరయాత్ పదచ్యుతో

న పాశబంధాద్ వ్యసనాద్ దురత్యయాత్ |

నైవార్థకృచ్ఛాద్ భవతో వినిగ్రహ -

దసాధువాదాద్ భృశముద్విజే యథా || 3 ||

806

పుంసాం శ్లాఘ్యతమం మన్యే దండమర్హత్తమార్పితం |

యం న మాతా పితా భ్రాతా సుహృదశ్చాదిశంతి హి || 4 ||

807

త్వం నూనమసురాణాం నః పారోక్ష్యః పరమో గురుః |

యో నోఽనేకమదాంధానాం విభ్రంశం చక్షురాదిశత్ || 5 ||

808

- యస్మిన్ వైరానుబంధేన రూఢేన విబుధేతరాః |
బహవో లేభిరే సిద్ధిం యాము హైకాంతయోగినః || 6 || 809
- తేనాహం నిగృహీతోఽస్మి భవతా భూరికర్మణా |
బద్ధశ్చ వారుణైః పాశైర్నాతివ్రీడే న చ వ్యథే || 7 || 810
- పితామహో మే భవదీయసమ్మతః
ప్రహ్లాద ఆవిష్కృతసాధువాదః |
భవద్విపక్షేణ విచిత్రవైశసం
సంప్రాపితస్తవత్పురమః స్వపిత్రా || 8 || 811
- కిమాత్మనానేన జహాతి యోఽంతతః
కిం రిక్తహరైః స్వజనాఖ్యదస్యభిః |
కిం జాయయా సంస్మృతిహేతుభూతయా
మర్త్యస్య గేహైః కిమిహాయుషో వ్యయః || 9 || 812
- ఇత్థం స నిశ్చిన్య పితామహో మహా -
నగాధబోధో భవతః పాదపద్మం |
ధ్రువం ప్రపేదే హ్యకుతోభయం జనాద్
భీతః స్వపక్షక్షపణస్య సత్తమః || 10 || 813
- అథాహమప్యాత్మరిపోస్తవాంతికం
దైవేన నీతః ప్రసభం త్యాజితశ్రీః |
ఇదం కృతాంతాంతికవర్తి జీవితం
యయాధ్రువం స్తభ్ధమతిర్న బుధ్యతే || 11 || 814
- శ్రీశుక ఉవాచ
తన్యేత్థం భాషమాణస్య ప్రహ్లాదో భగవత్ప్రియః |
ఆజగామ కురుశ్రేష్ఠ రాకాపతిరివోత్థితః || 12 || 815

తమింద్రసేనః స్వపితామహం శ్రియా
 విరాజమానం నలినాయతేక్షణం |
 ప్రాంశుం పిశంగాంబరమంజనత్విషం
 ప్రలంబబాహుం సుభగం సమైక్షత || 13 ||

816

తస్మై బలిర్వారుణపాశయంత్రితః
 సమర్హణం నోపజహౌర పూర్వవత్ |
 ననామ మూర్ధ్నాశ్రువిలోలలోచనః
 సవ్రీడనీచీనముఖో బభూవ హ || 14 ||

817

స తత్ర హాసీనముదీక్ష్య సత్పతిం
 సునందనందాద్యనుగైరుపాసితం |
 ఉపేత్య భూమౌ శిరసా మహామనా
 ననామ మూర్ధ్నా పులకాశ్రువిక్లవః || 15 ||

818

ప్రహ్లాద ఉవాచ
 త్వయైవ దత్తం పదమైంద్రమూర్జితం
 హృతం తదేవాద్య తథైవ శోభనం |
 మన్యే మహానస్య కృతో హ్యనుగ్రహో
 విభ్రంశితో యచ్ఛ్రియ ఆత్మమోహనాత్ || 16 ||

819

యయా హి విద్వానపి ముహ్యతే యత -
 స్తత్ కో విచష్టే గతిమాత్మనో యథా |
 తస్మై నమస్తే జగదీశ్వరాయ వై
 నారాయణాయాఖిలలోకసాక్షిణే || 17 ||

820

శ్రీశుక ఉవాచ
 తస్యానుశృణ్వతో రాజన్ ప్రహ్లాదస్య కృతాంజలేః |
 హిరణ్యగర్భో భగవానువాచ మధుసూదనం || 18 ||

821

బద్ధం వీక్ష్య పతిం సాధ్వీ తత్పత్నీ భయవిహ్వలా |
ప్రాంజలిః ప్రణతోపేంద్రం బభాషేఽవాఙ్ముఖీ నృప || 19 || 822

వింధ్యావలిరువాచ
క్రీడార్థమాత్మన ఇదం త్రిజగత్ కృతం తే
స్వామ్యం తు తత్ర కుఢియోఽపర ఈశ కుర్యుః |
కర్తుః ప్రభోస్తవ కిమస్యత ఆవహంతి
త్యక్తప్రియస్తద్వదవరోపితకర్తృవాదాః || 20 || 823

బ్రహ్మోవాచ
భూతభావన భూతేశ దేవదేవ జగన్మయ |
ముంచైనం హృతసర్వస్వం నాయమర్హతి నిగ్రహం || 21 || 824

కృత్వాన్ని తేఽనేన దత్తా భూర్లోకాః కర్మార్జితాశ్చ యే |
నివేదితం చ సర్వస్వమాత్మావిక్లవయా ధియా || 22 || 825

యత్పాదయోరశరధీః సలిలం ప్రదాయ
దూర్వాంకురైరపి విధాయ సతీం సపర్యాం |
అప్యుత్తమాం గతిమసౌ భజతే త్రిలోకీం
దాశ్వానవిక్లవమనాః కథమార్తిమృచ్ఛేత్ || 23 || 826

శ్రీభగవానువాచ
బ్రహ్మన్ యమనుగృహ్ణామి తద్విశో విధునోమ్యహం |
యన్మదః పురుషః స్తభ్ధో లోకం మాం చావమన్యతే || 24 || 827

యదా కదాచిజ్జీవాత్మా సంసరన్ నిజకర్మభిః |
నానాయోనిష్వనీశోఽయం పౌరుషీం గతిమావ్రజేత్ || 25 || 828

జన్మకర్మవయోరూపవిద్యైశ్వర్యధనాదిభిః |
యద్యస్య న భవేత్ స్తంభస్తత్రాయం మదనుగ్రహః || 26 || 829

- మానస్తంభనిమిత్తానాం జన్మాదీనాం సమంతతః |
సర్వశ్రేయఃప్రతీపానాం హంత ముహ్యేన్న మత్పరః || 27 || 830
- ఏష దానవదైత్యానామగ్రణీః కీర్తివర్ధనః |
అజైషీదజయాం మాయాం సీదన్నపి న ముహ్యతి || 28 || 831
- క్షీణరిక్థశ్చ్యుతః స్థానాత్ క్షిప్తో బద్ధశ్చ శత్రుభిః |
జ్ఞాతిభిశ్చ పరిత్యక్తో యాతనామనుయాపితః || 29 || 832
- గురుణా భర్త్సితః శప్తో జహౌ సత్యం న సువ్రతః |
చలైరుక్తో మయా ధర్మో నాయం త్యజతి సత్యవాక్ || 30 || 833
- ఏష మే ప్రాపితః స్థానం దుష్ప్రాపమమరైరపి |
సావర్ణేరంతరస్యాయం భవితేంద్రో మదాశ్రయః || 31 || 834
- తావత్ సుతలమధ్యాస్తాం విశ్వకర్మవినిర్మితం |
యన్నాథయో వ్యాధయశ్చ క్లమస్తంద్రా పరాభవః |
నోపసర్గా నివసతాం సంభవంతి మమేక్షయా || 32 || 835
- ఇంద్రసేన మహారాజ యాహి భో భద్రమస్తు తే |
సుతలం స్వర్గిభిః ప్రార్థ్యం జ్ఞాతిభిః పరివారితః || 33 || 836
- న త్వామభిభవిష్యంతి
లోకేశాః కిముతాపరే |
త్వచ్ఛాసనాతిగాన్ దైత్యాంశ్ -
చక్రం మే సూదయిష్యతి || 34 || 837
- రక్షిష్యే సర్వతోఽహం త్వాం సానుగం సపరిచ్ఛదం |
సదా సన్నిహితం వీర తత్ర మాం ద్రక్ష్యతే భవాన్ || 35 || 838

తత్ర దానవదైత్యానాం సంగాత్ తే భావ ఆసురః |

దృష్ట్వా మదనుభావం వై సద్యః కుంతో వినంక్ష్యతి || 36 ||

839

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే వామనప్రాదుర్భావే బలివామనసంవాదో నామ ద్వావింశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే త్రయోవింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇత్యుక్తవంతం పురుషం పురాతనం

మహానుభావోఽఖిలసాధుసమ్మతః ।

బద్ధాంజలిర్బాష్పకలాకులేక్షణో

భక్త్యుద్ధలో గద్గదయా గిరాబ్రవీత్ ॥ 1 ॥

840

బలిరువాచ

అహో ప్రణామాయ కృతః సముద్యమః

ప్రపన్నభక్తార్థవిధౌ సమాహితః ।

యల్లోకపాలైస్త్యదనుగ్రహోఽమరై -

రలబ్ధపూర్వోఽపసదేఽసురేఽర్పితః ॥ 2 ॥

841

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇత్యుక్త్వా హరిమానమ్య బ్రహ్మణం సభవం తతః ।

వివేశ సుతలం ప్రీతో బలిర్ముక్తః సహసురైః ॥ 3 ॥

842

ఏవమింద్రాయ భగవాన్ ప్రత్యానీయ త్రివిష్టపం ।

పూరయిత్వాదితేః కామమశాసత్ సకలం జగత్ ॥ 4 ॥

843

లబ్ధప్రసాదం నిర్ముక్తం పౌత్రం వంశధరం బలిం ।

నిశామ్య భక్తిప్రవణః ప్రహ్లాద ఇదమబ్రవీత్ ॥ 5 ॥

844

ప్రహ్లాద ఉవాచ

నేమం విరించో లభతే ప్రసాదం

న శ్రీర్న శర్వః కిముతాపరే తే |

యన్నోఽసురాణామసి దుర్గపాలో

విశ్వాభివంద్యైరపి వందితాంఘ్రిః || 6 ||

845

యత్పాదపద్మమకరందనిషేవణేన

బ్రహ్మాదయః శరణదాశ్నువతే విభూతీః |

కస్మాద్ వయం కుస్మతయః ఖలయోనయస్తే

దాక్షిణ్యదృష్టిపదవీం భవతః ప్రణీతాః || 7 ||

846

చిత్రం తవేహితమహోఽమితయోగమాయా -

లీలావిసృష్టభువనస్య విశారదస్య |

సర్వాత్మనః సమదృశో విషమః స్వభావో

భక్తప్రియో యదసి కల్పతరుస్వభావః || 8 ||

847

శ్రీభగవానువాచ

వత్స ప్రహ్లాద భద్రం తే ప్రయాహి సుతలాలయం |

మోదమానః స్వపౌత్రేణ జ్ఞాతీనాం సుఖమావహ || 9 ||

848

నిత్యం ద్రష్టాసి మాం తత్ర గదాపాణిమవస్థితం |

మద్దర్శనమహాహ్లాదధ్వస్తకర్మనిబంధనః || 10 ||

849

శ్రీశుక ఉవాచ

ఆజ్ఞాం భగవతో రాజన్ ప్రహ్లాదో బలినా సహ |

బాధమిత్యమలప్రజ్ఞో మూర్ఖ్యాధాయ కృతాంజలిః || 11 ||

850

పరిక్రమ్యాదిపురుషం సర్వాసురచమూపతిః |

ప్రణతస్తదనుజ్ఞాతః ప్రవివేశ మహాబిలం || 12 ||

851

- అథాహోశనసం రాజన్ హరిర్నారాయణోఽంతికే |
ఆసీనమృత్విజాం మధ్యే సదసి బ్రహ్మవాదినాం || 13 || 852
- బ్రహ్మన్ సంతను శిష్యస్య కర్మచ్ఛిద్రం వితన్వతః |
యత్ తత్ కర్మసు వైషమ్యం బ్రహ్మదృష్టం సమం భవేత్ || 14 || 853
- శుక్ర ఉవాచ
కుతస్తత్కర్మవైషమ్యం యస్య కర్మేశ్వరో భవాన్ |
యజ్ఞేశో యజ్ఞపురుషః సర్వభావేన పూజితః || 15 || 854
- మంత్రతంత్రతత్త్విద్రం దేశకాలార్థవస్తుతః |
సర్వం కరోతి నిశ్చిద్రం నామసంకీర్తనం తవ || 16 || 855
- తథాపి వదతో భూమన్ కరిష్యామ్యనుశాసనం |
ఏతచ్ఛ్రేయః పరం పుంసాం యత్ తవాజ్ఞానుపాలనం || 17 || 856
- శ్రీశుక ఉవాచ
అభినంద్య హరేరాజ్ఞాముశనా భగవానితి |
యజ్ఞచ్ఛిద్రం సమాధత్త బలేర్విప్రర్షిభిః సహ || 18 || 857
- ఏవం బలేర్మహీం రాజన్ భిక్షిత్యా వామనో హరిః |
దదౌ భ్రాత్రే మహేంద్రాయ త్రిదివం యత్ పరైర్హృతం || 19 || 858
- ప్రజాపతిపతిర్బ్రహ్మ దేవర్షిపితృభూమిషైః |
దక్షభృగ్వంగిరోముఖ్యైః కుమారేణ భవేన చ || 20 || 859
- కశ్యపస్యాదితేః ప్రీత్యై సర్వభూతభవాయ చ |
లోకానాం లోకపాలానామకరోద్ వామనం పతిం || 21 || 860
- వేదానాం సర్వదేవానాం ధర్మస్య యశసః శ్రియః |
మంగలానాం వ్రతానాం చ కల్పం స్వర్గాపవర్గయోః || 22 || 861

- ఉపేంద్రం కల్పయాంచక్రే పతిం సర్వవిభూతయే |
తదా సర్వాణి భూతాని భృశం ముముదిరే నృప || 23 || 862
- తతస్త్వింద్రః పురస్కృత్య దేవయానేన వామనం |
లోకపాలైర్ద్రివం నిన్ద్యే బ్రహ్మణా చానుమోదితః || 24 || 863
- ప్రాప్య త్రిభువనం చేంద్ర ఉపేంద్రభుజపాలితః |
శ్రియా పరమయా జుష్టో ముముదే గతసాధ్వసః || 25 || 864
- బ్రహ్మ శర్వః కుమారశ్చ భృగ్వాద్యా మునయో నృప |
పితరః సర్వభూతాని సిద్ధా వైమానికాశ్చ యే || 26 || 865
- సుమహత్ కర్మ తద్ విష్ణోర్గాయంతః పరమాద్భుతం |
ధిష్ణ్యాని స్వాని తే జగ్మురదితిం చ శశంసిరే || 27 || 866
- సర్వమేతన్మయాఽఽఖ్యాతం భవతః కులనందన |
ఉరుక్రమస్య చరితం శ్రోతృణామఘమోచనం || 28 || 867
- పారం మహిమ్న ఉరు విక్రమతో గృణానో
యః పార్థివాని విమమే స రజాంసి మర్త్యః |
కిం జాయమాన ఉత జాత ఉపైతి మర్త్య
ఇత్యాహ మంత్రదృగృషిః పురుషస్య యస్య || 29 || 868
- య ఇదం దేవదేవస్య హరేరద్భుతకర్మణః |
అవతారానుచరితం శృణ్వన్ యాతి పరాం గతిం || 30 || 869
- క్రియమాణే కర్మణీదం దైవే పిత్ర్యేఽథ మానుషే |
యత్ర యత్రానుకీర్త్యేత తత్ తేషాం సుకృతం విదుః || 31 || 870

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంసాం సంహితాయాం
అష్టమస్కంధే వామనావతారచరితే త్రయోవింశోఽధ్యాయః ||

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ అష్టమస్కంధే చతుర్వింశోఽధ్యాయః ॥

రాజోవాచ

భగవంఛ్రోతుమిచ్ఛామి హరేరద్భుతకర్మణః ।

అవతారకథామాద్యాం మాయామత్స్యవిడంబనం ॥ 1 ॥

871

యదర్థమదధాద్ రూపం మాత్స్యం లోకజుగ్మితం ।

తమఃప్రకృతి దుర్మర్షం కర్మరస్త ఇవేశ్వరః ॥ 2 ॥

872

ఏతన్నో భగవన్ సర్వం యథావద్ వక్తుమర్హసి ।

ఉత్తమశ్లోకచరితం సర్వలోకసుఖావహం ॥ 3 ॥

873

సూత ఉవాచ

ఇత్యుక్తో విష్ణురాతేన భగవాన్ బాదరాయణిః ।

ఉవాచ చరితం విష్ణోర్మత్స్యరూపేణ యత్ కృతం ॥ 4 ॥

874

శ్రీశుక ఉవాచ

గోవిప్రసురసాధూనాం ఛందసామపి చేశ్వరః ।

రక్షామిచ్ఛంస్తనూర్ధతే ధర్మస్యార్థస్య చైవ హి ॥ 5 ॥

875

ఉచ్ఛాపచేషు భూతేషు చరన్ వాయురివేశ్వరః ।

నోచ్ఛాపచత్వం భజతే నిర్గుణత్వాద్ధియో గుణైః ॥ 6 ॥

876

- ఆసీదతీతకల్పాంతే బ్రాహ్మో నైమిత్తికో లయః |
సముద్రోపప్లుతాస్తత్ర లోకా భూరాదయో నృప || 7 || 877
- కాలేనాగతనిద్రస్య ధాతుః శిశయిషోర్బలీ |
ముఖతో నిఃసృతాన్ వేదాన్తయగ్రీవోఽంతికేఽహరత్ || 8 || 878
- జ్ఞాత్వా తద్ దానవేంద్రస్య హయగ్రీవస్య చేష్టితం |
దధార శఫరీరూపం భగవాన్ హరిరీశ్వరః || 9 || 879
- తత్ర రాజఋషిః కశ్చిన్నామ్నా సత్యవ్రతో మహాన్ |
నారాయణపరోఽతప్యత్ తపః స సలిలాశనః || 10 || 880
- యోఽసావస్మిన్మహాకల్పే తనయః స వివస్వతః |
శ్రాద్ధదేవ ఇతి ఖ్యాతో మనుత్వే హరిణార్పితః || 11 || 881
- ఏకదా కృతమాలాయాం కుర్వతో జలతర్పణం |
తస్యాంజల్యుదకే కాచిచ్ఛఫర్యేకాభ్యపద్యత || 12 || 882
- సత్యవ్రతోఽంజలిగతాం సహ తోయేన భారత |
ఉత్సర్జ నదీతోయే శఫరీం ద్రవిడేశ్వరః || 13 || 883
- తమాహ సాతికరుణం మహాకారుణికం నృపం |
యాదోభ్యో జ్ఞాతిఘాతిభ్యో దీనాం మాం దీనవత్సల |
కథం విసృజసే రాజన్ భీతామస్మిన్ సరిజ్జలే || 14 || 884
- తమాత్మనోఽనుగ్రహార్థం ప్రీత్యా మత్స్యవపుర్ధరం |
అజానన్ రక్షణార్థాయ శఫర్యాః స మనో దధే || 15 || 885
- తస్యా దీనతరం వాక్యమాశ్రుత్య స మహీపతిః |
కలశాప్పు నిధాయైనాం దయాలుర్నిన్య ఆశ్రమం || 16 || 886

- సా తు తత్రైకరాత్రేణ వర్ధమానా కమండలౌ |
అలభ్యాఽఽత్రావకాశం వా ఇదమాహ మహీపతిం || 17 || 887
- నాహం కమండలావస్మిన్ కృచ్ఛం వస్తుమిహోత్సహే |
కల్పయౌకః సువిపులం యత్రాహం నివసే సుఖం || 18 || 888
- స ఏనాం తత ఆదాయ న్యధాదౌదంచనోదకే |
తత్ర క్షిప్తా ముహూర్తేన హస్తత్రయమవర్ధత || 19 || 889
- న మ ఏతదలం రాజన్ సుఖం వస్తుముదంచనం |
పృథు దేహి పదం మహ్యం యత్ త్వాహం శరణం గతా || 20 || 890
- తత ఆదాయ సా రాజ్ఞా క్షిప్తా రాజన్ సరోవరే |
తదావృత్యాత్మనా సోఽయం మహామీనోఽన్వవర్ధత || 21 || 891
- నైతన్నే స్వస్తయే రాజన్నదకం సలిలౌకసః |
నిధేహి రక్షాయోగేన హ్రదే మామవిదాసిని || 22 || 892
- ఇత్యుక్తః సోఽనయన్మత్స్యం తత్ర తత్రావిదాసిని |
జలాశయే సమ్మితం తం సముద్రే ప్రాక్షిపజ్ఞషం || 23 || 893
- క్షిప్యమాణస్తమాహేదమిహ మాం మకరాదయః |
అదంత్యతిబలా వీర మాం నేహోత్సృష్టుమర్హసి || 24 || 894
- ఏవం విమోహితస్తేన వదతా వల్లుభారతీం |
తమాహ కో భవానస్మాన్ మత్స్యరూపేణ మోహయన్ || 25 || 895
- నైవంవీర్యో జలచరో దృష్టోఽస్మాభిః శ్రుతోఽపి చ |
యో భవాన్ యోజనశతమహ్నాభివ్యానశే సరః || 26 || 896
- నూనం త్వం భగవాన్ సాక్షాద్ధరిర్నారాయణోఽవ్యయః |
అనుగ్రహాయ భూతానాం ధత్సే రూపం జలౌకసాం || 27 || 897

- నమస్తే పురుషశ్రేష్ఠ స్థితుత్పత్త్యప్యయేశ్వర |
భక్తానాం నః ప్రపన్నానాం ముఖ్యో హ్యత్మగతిర్విభో || 28 || 898
- సర్వే లీలావతారాస్తే భూతానాం భూతిహేతవః |
జ్ఞాతుమిచ్ఛామ్యదో రూపం యదర్థం భవతా ధృతం || 29 || 899
- న తేఽరవిందాక్ష పదోపసర్పణం
మృషా భవేత్ సర్వసుహృత్ప్రియాత్మనః |
యథేతరేషాం పృథగాత్మనాం సతా -
మదీదృశో యద్ వపురద్భుతం హి నః || 30 || 900
- శ్రీశుక ఉవాచ
ఇతి బ్రువాణం నృపతిం జగత్పతిః
సత్యవ్రతం మత్స్యవపుర్యుగక్షయే |
విహర్తుకామః ప్రలయార్ణవేఽబ్రవీ -
చ్ఛిక్తిర్నరేకాంతజనప్రియః ప్రియం || 31 || 901
- శ్రీభగవానువాచ
సప్తమేఽద్యతనాదూర్ధ్వమహన్యేతదరిందమ |
నిమంక్ష్యత్యప్యయాంభోధౌ త్రైలోక్యం భూర్భువాదికం || 32 || 902
- త్రిలోక్యాం లీయమానాయాం సంవర్తాంభసి వై తదా |
ఉపస్థాస్యతి నౌః కాచిద్ విశాలా త్వాం మయేరితా || 33 || 903
- త్వం తావదోషధీః సర్వా బీజాన్యుచ్ఛావచాని చ |
సప్తన్నిభిః పరివృతః సర్వసత్త్వోపబృంహితః || 34 || 904
- ఆరుహ్య బృహతీం నావం విచరిష్యస్యవిక్లవః |
ఏకార్ణవే నిరాలోకే ఋషీణామేవ వర్చసా || 35 || 905

- దోధూయమానాం తాం నావం సమీరేణ బలీయసా |
ఉపస్థితస్య మే శృంగే నిబద్ధీహి మహాహినా || 36 || 906
- అహం త్వామృషిభిః సాకం సహనావముదన్వతి |
వికర్షన్ విచరిష్యామి యావద్బ్యాహ్మీ నిశా ప్రభో || 37 || 907
- మదీయం మహిమానం చ పరం బ్రహ్మేతి శబ్దితం |
వేత్స్యస్యనుగృహీతం మే సంప్రశ్నైర్వివృతం హృది || 38 || 908
- ఇత్థమాదిశ్య రాజానం హరిరంతరథీయత |
సోఽన్వవైక్షత తం కాలం యం హృషీకేశ ఆదిశత్ || 39 || 909
- ఆస్తీర్య దర్భాన్పాక్కులాన్రాజర్షిః ప్రాగుదఙ్ముఖః |
నిషసాద హరేః పాదౌ చింతయన్మత్స్యరూపిణః || 40 || 910
- తతః సముద్ర ఉద్వేలః సర్వతః ప్లావయన్మహీం |
వర్ధమానో మహామేఘైర్వర్షద్భిః సమదృశ్యత || 41 || 911
- ధ్యాయన్ భగవదాదేశం దదృశే నావమాగతాం |
తామారురోహ విప్రేంద్రైరాదాయౌషధివీరుధః || 42 || 912
- తమూచుర్మునయః ప్రీతా రాజంధ్యాయస్వ కేశవం |
స వై నః సంకటాదస్మాదవితా శం విధాస్యతి || 43 || 913
- సోఽనుధ్యాతస్తతో రాజ్ఞా ప్రాదురాసీన్మహార్ణవే |
ఏకశృంగధరో మత్స్యో హైమో నియుతయోజనః || 44 || 914
- నిబధ్య నావం తచ్ఛృంగే యథోక్తో హరిణా పురా |
వరత్రేణాహినా తుష్టస్తుష్టావ మధుసూదనం || 45 || 915

రాజోవాచ

అనాద్యవిద్యోపహతాత్మసంవిద -

స్తన్మూలసంసారపరిశ్రమాతురాః |
 యదృచ్ఛయేహోపసృతా యమాప్పుయు -
 ర్విముక్తిదో నః పరమో గురుర్భవాన్ || 46 ||

916

జనోఽబుధోఽయం నిజకర్మబంధనః
 సుఖేచ్ఛయా కర్మ సమీహతేఽసుఖం |
 యత్సేవయా తాం విధునోత్యసన్మతిం
 గ్రంథిం స భింద్యాద్ధృదయం స నో గురుః || 47 ||

917

యత్సేవయాగ్నేరివ రుద్రరోదనం
 పుమాన్విజహ్యన్మలమాత్మనస్తమః |
 భజేత వర్ణం నిజమేష సోఽవ్యయో
 భూయాత్ స ఈశః పరమో గురోర్గురుః || 48 ||

918

న యత్ప్రసాదాయుతభాగలేశ -
 మన్యే చ దేవా గురవో జనాః స్వయం |
 కర్తుం సమేతాః ప్రభవంతి పుంస -
 స్తమీశ్వరం త్వాం శరణం ప్రపద్యే || 49 ||

919

అచక్షురంధస్య యథాగ్రణీః కృత -
 స్తథా జనస్యావిదుషోఽబుధో గురుః |
 త్వమర్కదృక్ సర్వదృశాం సమీక్షణో
 వృతో గురుర్నః స్వగతిం బుభుత్సతాం || 50 ||

920

జనో జనస్యాదిశతేఽసతీం మతిం
 యయా ప్రపద్యేత దురత్యయం తమః |
 త్వం త్వవ్యయం జ్ఞానమమోఘమంజసా
 ప్రపద్యతే యేన జనో నిజం పదం || 51 ||

921

త్వం సర్వలోకస్య సుహృత్ ప్రియేశ్వరో

హ్యత్మా గురుర్జ్ఞానమభీష్టసిద్ధిః |

తథాపి లోకో న భవంతమంధధీ -

ర్జ్ఞానాతి సంతం హృది బద్ధకామః || 52 ||

922

తం త్వామహం దేవవరం వరేణ్యం

ప్రపద్య ఈశం ప్రతిబోధనాయ |

భింధ్యర్థదీపైర్భగవన్ వచోభి -

ర్గ్రంథీన్ హృదయ్యాన్ వివృణు స్వమోకః || 53 ||

923

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇత్యుక్తవంతం నృపతిం భగవానాదిపూరుషః |

మత్స్యరూపీ మహంభోధౌ విహరంస్తత్త్వమబ్రవీత్ || 54 ||

924

పురాణసంహితాం దివ్యాం సాంఖ్యయోగక్రియావతీం |

సత్యవ్రతస్య రాజర్షేరాత్మగుహ్యమశేషతః || 55 ||

925

అశ్రౌషీదృషిభిః సాకమాత్మతత్త్వమసంశయం |

నావ్యాసీనో భగవతా ప్రోక్తం బ్రహ్మ సనాతనం || 56 ||

926

అతీతప్రలయాపాయ ఉత్థితాయ స వేధసే |

హత్వాసురం హయగ్రీవం వేదాన్పుత్ర్యాహరద్ధరిః || 57 ||

927

స తు సత్యవ్రతో రాజా జ్ఞానవిజ్ఞానసంయుతః |

విష్ణోః ప్రసాదాత్ కల్పేఽస్మిన్నాసీద్వైవస్వతో మనుః || 58 ||

928

సత్యవ్రతస్య రాజర్షేర్మాయామత్స్యస్య శార్ఙ్గిణః |

సంవాదం మహదాఖ్యానం శ్రుత్వా ముచ్యేత కిల్బిషాత్ || 59 ||

929

అవతారో హరేర్యోఽయం కీర్తయేదన్వహం నరః |

సంకల్పాస్తస్య సిద్ధ్యంతి స యాతి పరమాం గతిం || 60 ||

930

ప్రలయపయసి ధాతుః సుప్తశక్తేర్ముఖేభ్యః

శ్రుతిగణమపనీతం ప్రత్యుపాదత్త హత్వా ।

దితిజమకథయద్ యో బ్రహ్మ సత్యవ్రతానాం

తమహమఖిలహేతుం జిహ్వామీనం నతోఽస్మి ॥ 61 ॥

931

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే వైయాసిక్యామష్టాదశసాహస్ర్యాం

పారమహంస్యాం సంహితాయాం అష్టమస్కంధే మత్స్యావతారచరితానువర్ణనం

నామ చతుర్వింశోఽధ్యాయః ॥